דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
דבר
עתון פועלי ארץ ישראל
מייסד ועורך ראשון ברל כצנלסון ז"ל
מאוחד עם למרחב

יום ראשון, ל' בתשרי תשמ"ז, 2 בנובמבר 1986 ● גליון 18953
היום 12 עמודים ● המחיר 75 אג', באילת 65 אג'

היום בדבר
● "פתח", הזורע העולה מן הים – דן אבידן
● רייגן, ניהול ממשל נוסח אייזנהואר – אמיר אורן
● מס לעת זקנה – אהרון גבע
● הקרב על השוקולד – שמעון וייס
● ספורט (עמ' 9־10); מדע ורפואה (עמ' 11)
● כוכבים ולילות (עמ' 12)

מזג האויר

ממטרים מקומיים יהיו מדי פעם בצפון ובמרכז הארץ
הטמפרטורות החזויות: ירושלים: 11־21, רמת־הגולן: 11־22, נהריה: 17־25, צפת: 11־20, חיפה: 17־26, טבריה 17־29, נצרת: 16־22, עפולה: 14־27, שומרון: 15־22, תל־אביב: 17־25, לוד: 15־26, יריחו: 15־30, עזה: 16־25, באר־שבע: 12־26, אילת: 18־30.

ארה"ב: „צעדים יעילים" נגד סוריה

בסטייט דיפרטמנט הכינו הצעה לשורה של צעדים כלכליים בעיקר נגד המשטר בדמשק
ערב המפגש עם שווארדנדזה תוקף שולץ את הסירוב הסובייטי לשפר את זכויות האדם

מאת אמיר אורן, סופר "דבר" בארה"ב

וואשינגטון, (מיוחד ל"דבר").- שר החוץ של ארה"ב ג'ורג' שולץ, גינה בחריפות את סוריה ואמר, כי פרשת הינדאווי הוכיחה כי ממשלת סוריה מעורבת בטרור, מבחינת עצמה בכך מהקולם התרבותי והראויה כי ייתקנו נגדה "צעדים יעילים", שאותם שוקלת עתה ארה"ב.

למסע שולץ לווינה יתלווה גם מתאם הלחימה בטרור בסטייט דיפרטמנט, פול ברימר. שיתדרך פקידים מערביים וישתתף בחניית הביניים של שולץ בפאריס, שם יתבע שולץ ממארחיו לאמץ גישה פייסנית פחות כלפי סוריה. בשבוע שעבר הביע פקיד בכיר בממשל תמיהה על שאישים בישראל אינם תומכים בניתוק יחסים דיפלומטיים בין ארה"ב לבין סוריה, בניגוד לתמיכת אישים ביהדות ארה"ב בצעד זה.

דו"ח מיוחד שהוכן בסטייט דיפרטמנט בשבוע שעבר הדן בעיצומים העשויים להינקט כלפי סוריה, דן בעיצומים כלכליים בלבד - ולא צבאיים - מדווח היום שבועון החדשות "יו.אס. ניוז אנד וורלד ריפורט".

בין האפשרויות שהוצעו לשיקול הבית הלבן: ניתוק הסחר, בהנחה שלמרות מוגבלותו הנוכחית יפגע גם צעד כזה בכלכלה הסורית הרעועה, הזקוקה בין השאר לחלפי מחשבים ולמטוסי נוסעים. נשקלות גם תביעה מחברות נפט אמריקאיות להתפנות מסוריה, הגבלות על אמריקאים העובדים בסוריה או הנוסעים אליה והגבלת תנועתם של דיפלומטים סוריים בארה"ב.

השגריר שגורש

(עי"ת – השגריר הבריטי שגורש מדמשק האשים ביום ו', עם הגיעו ללונדון, את סוריה בהפעלת טרור כדי לשמור על שלטונו של הנשיא חאפז אל אסד וכדי להשיג מטרות חוץ שונות.

השגריר רוג'ר טומקינס אמר, כי הסורים הזדעזעו נוכח החלטת אנגליה לנתק את היחסים הדיפלומטיים וכי איננו יכול להוציא מכלל אפשרות התקפות גמול מצידם על מטרות בריטיות. לדבריו סוריה כבר השתמשה ב"תחבולות מלוכלכות" כדי למנוע את הדחתו של אסד. אם הם רואים יריב המסכן אותם "הם בהחלט מוכנים לרצוח אותו".

טומקינס אמר כי ממשלת סוריה מספקת שירותים לארגוני טרור בדמשק ומעמידה לרשותם בסיסים בבקעת לבנון, הנשלטת על-ידה במטרה לעודד סכסוכים בין ערביים וכדי לחזק את האופוזיציה של הקו הנוקשה נגד ישראל. "הם גם רואים בקשרים עם ארגוני טרור אמצעי להשגת מטרות בתחום מדיניות החוץ שלהם", הוא אמר.

טומקינס אמר עוד כי משרד החוץ
(המשך בעמוד 12)

נוסעים הביתה. שגריר סוריה בלונדון ארז מזוודות, נטל את ביתו הקטנה ויצא לדמשק. השגריר גורש עקב מעורבותו בפרשת הינדאווי. (צילום: אי.פי)

הנשיא הרצוג יוצא היום לביקור באוקיניה

מאת מוכה צימוקי סופרת "דבר" בירושלים

נשיא המדינה חיים הרצוג יוצא אחר הצהריים לביקור ממלכתי בן 91 יום בחמש ארצות: אוסטרליה, ניו־זילנד, פיג'י, פיליפינים וסינגפור. הרצוג ילווה במשלחה ועיתונאים ויטוס במטוס מיוחד שהוכשר לשם כך. בביקוריו של הרצוג בארצות אלה נועדו לו פגישות עם ראשי מדינות ואישי שלטון, עם אמצעי התקשורת החשובים באותן הארצות ועם ראשי הקהילות היהודיות.

חוגים מדיניים מייחסים לביקור הנשיא חשיבות מדינית רבה ומקוים להגברת הפעילות המדינית הישראלית באגן אוקיניה ודרום מזרח אסיה ההולך וכובש מעמד כלכלי ומדיני חשוב בעולם. יצוין כי באגן אוקיניה קמו בשנים האחרונות 51 מדינות חדשות להן קולות באו"ם. כן יש באזור התגברות של הפעילות הסובייטית, פעילות של לוב וכן של אש"ף, הכוונה בביקור להפגין נוכחות ברמה בכירה ביותר של ישראל.

יצוין כי ביקורים ממלכתיים של אישים ישראלים לא התקיימו מעולם באיזור. אותם חוגים ציינו כי אוסטרליה קשורה באיזור בחוזי הגנה אסטרטגים והיא נחשבת לענק מדיני וכלכלי מתעורר. הפיליפינים וסינגפור נחשבים בעיני משקיפים מדיניים בירושלים כ"דלת האחורית" של אסיה ועצם הפגנת הידידות יש לה חשיבות מדינית. חשיבות מיוחדת מייחסים לביקור הרצוג בפיליפינים ולפגישה עם הנשיאה קורזון אקינו. שגריר אוסטרליה בישראל אמר השבוע בראיון עיתונאי כי בארצו יש צפיה לביקורו של הנשיא חיים הרצוג וכי יש בכך הכרה בהגדלת חשיבותה של אוסטרליה במפה הבינלאומית. לדבריו, על ישראל להתרגל לאימוץ אוריינטציה מזרחית במישור הבינלאומי כפי שארה"ב הולה בשנים האחרונות לראות באיזור אוקיניה כאחת הזירות העיקריות להתחרות הבינמעצמתית.

הכוונה היא שבעקבות הביקור תתקיים פעילות מדינית וכלכלית אינטנסיבית כדי להעלות את רמת היחסים המדיניים והכלכליים עם מדינות באיזורים אלו.

האחיות חוזרות לעבודה מלאה; התמריץ המיוחד ישולם מהחודש

חיבוקים ונשיקות עם החתימה; הברפלד: ההסכם הטוב ביותר בשעה זו

מאת דנקה הרניש, סופרת "דבר"

מקדמת התמריץ הראשונה תשולם לאחיות בתחילתו במועד תשלום משכורת חודש נובמבר הקרוב – כך נכתב בהסכם קיבוצי מיוחד, שנחתם ביום ו' על ידי כל הצדדים ושם קץ למאבק, שנמשך כארבעה חודשים.

השתת ואי ההודאות ליוו את הדיון המרתוני האחרון, שנמשך יותר מ-20 שעות, אך בעת חתימת המסמך הסופי על ידי נציגות האחיות, זכו יו"ר האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד ושרת הבריאות שושנה ארבלי אלמוזלינו לחיבוקים ונשיקות מהאחיות.

נציגות האחיות היתה אכולת היסוסים. באחד מחדרי הקומה השביעית בבנין הוועד הפועל המתינו חברי מטה המאבק. נציגות האחיות סירבה לחתום על ההסכם ללא התייעצות מוקדמת עם קבוצת הסבכירים, ואז קיבל יו"ר האגף לאיגוד מקצועי החלטה חד צדדית.

הברפלד חתם על ההסכם בשם ההסתדרות הכללית והסתדרות האחיות האחים ומהצד השני חתמו נציגי הממשלה, ההסתדרות המדיצינית "הדסה" וקופת חולים הכללית.

נדמה, כי צוות המשא ומתן של האחיות נאהו בצעדו זה של הברפלד בכהבל, ולאחר דיון סוער עם הפורום המורחב של מטה המאבק, הוסיעו חברי הצוות את הסכמת הרוב להתימה על ההסכם.

"האחיות יכולות לחזור אל חברותיהן בתחושת גאווה וסיפוק על ההישגים שהשיגו, בעת שכל המעסיקים הציבוריים התחייבות באורח חד משמעי לא לחרוג מהסכם המסגרת", אמר הברפלד והוסיף: "זה ההסכם הטוב ביותר שניתן היה להשיג בסוף אוקטובר 1986".

הברפלד גילה, כי אלמלא ההבנה שגילה הממונה על השכר במשרד האוצר הלל היה לבעיות שהועלו
(המשך בעמוד 11)

שני מושתלי הכבד ברמב"ם נאבקים עדיין על חייהם

שיפור קל במצבו של שרייר ● דוחים הביקורת על הניתוחים

מאת אריאלה ראובני, סופרת "דבר"

שני מושתלי הכבד ברמב"ם מידה שיכמנטר ואליהו שרייר ממשיכים להיאבק על חייהם. מצבם עדיין מוגדר כקשה מאד ולא יציב אם כי ביממה האחרונה הסתמנה יציבות מסוימת בעיקר במצבו של שרייר.

שני המושתלים מאושפזים בחדר התאוששות אחר, וצוות מוגבר של רופאים ואחיות מופקד 24 שעות ביממה על הטיפול הרפואי בהם ועל הפעלת מערכות הניטור והבקרה.

ד"ר סטינגר, המנהל בפועל של ביה"ח רמב"ם, אמר אמש לסופרת "דבר", כי שרייר שרוי בהכרה והסתמנה אצלו יציבות מסוימת בלחץ הדם ובתפקודי הלב. מידה סובלת עדיין מחולשה ומבסיגה בכל המערכות הפנימיות, עקב הדימום בוושט שנעצר. הנהלת ביה"ח דחתה אתמול את דברי הביקורת שנמתחו על רמב"ם בנושא השתלות הכבד מצד רופאים במרכזים רפואיים אחרים שטענו כי בתקופה של מצוקה כלכלית במערכת הבריאות עדיף לבצע ניתוחי השתלה כבדים בחו"ל. אחד הרופאים הבכירים ברמב"ם אמר, שהניתוחים בחו"ל יקרים יותר מאשר בארץ ובנוסף לכך ניתוח השתלת הכבד מצעיד את הכירורגיה בישראל צעד גדול קדימה וחשיבותו רבה גם בתחום הטיפול בצה"ל בעיתות מלחמה.

קצין המודיעין הסורי הראשי בלבנון נכשל בניסיונותיו להביא להפסקת־אש

גאזי כנעאן הגיע עד גיזרת צור כאשר התלקחו הקרבות במחנות הפליטים

מאת דן אבידן, סופר "דבר" לענייני ערבים

קצין המודיעין הסורי הראשי בלבנון, תת אלוף גאזי כנעאן, לא הצליח אתמול לשכנע את לוחמי "אמל" ונאמני ערפאת להגיע לכלל הסדר קבע להפסקת אש באיזור מחנה הפליטים ראשידיה בצור.

אתמול ביקר כנעאן באיזור צור יחד עם מתווכים לבנוניים נוספים, אולם בה בעת התלקחה לחימה עזה במקום בין אנשי "אמל" למחבלים הפלסטינים שגרמה למותם של חמישה מחבלים. בכל הידוע זו הפעם הראשונה מאז 1982 שקצין סורי בדרגה כה בכירה מבקר בגיזרת צור, המרוחקת מגבול ישראל כ-20 ק"מ בלבד. קודם לכן ביקר כנעאן בביירות.

בה בעת התלקחו אתמול קרבות נוספים בין לוחמי "אמל" למחבלים הפלסטינים באיזור מחנה הפליטים בורג' אל-בראג'נה שבעיבור ביירות. סלקוטנהרג בגזירה זו חייל סורי ביחידת הקומנדו הערוכה בעיבור ביירות. בזה כמה הודעים. אחבול לעת ערב סכמה הלחימה באיזור בורג' אל-בראג'נה ומפקד ההפגנות של אנשי תנועת "אמל" על מחנה ראשידיה.

בביירות צידון סורר בינתיים שקט, לאחר שהמחבלים הפלסטינים פינו בסוף השבוע את המובלעה שתפסו מידי הסיעים במזרח לעיר ולאחר שכוח ההפרדה הנאצריסטי נערך בין הצדדים הניצים. דובר הסורים מתקשים להשיג הסדר קבע להפסקת אש באיזור ראשידיה, משום שאנשי ערפאת תובעים כתנאי מוקדם לכך שהסיעיסירו את הבצור הבעל למחנה ואילו אמה במפקדי "אמל" דורשים שאש"ף יסגיר לידיהם כמה מלוחמיו הבכירים בטרם תופסק סופית הלחימה בגיזרה זו.

צרכי הרכש של ישראל מקרן של משרד ההגנה

מאת [illegible]

וואשינגטון, (מיוחד ל"דבר"). – הפנטגון הודיע לקונגרס כי מעתה ישקלו גם צרכי הרכש הבטחוני של ישראל בהקצבת "קרן הרכשה המיוחדת" של משרד ההגנה. מקורות בקונגרס ציינו, כי עד כה כמעט ולא נהנתה ישראל מקרן זו, המאפשרת לפנטגון לרכוש מערכות נשק העתידות להימכר למדינות אחרות.

למערכות נשק אלה חייב להיות גם שימוש צבאי אמריקאי, כדי לסייע למלאי החירום האמריקאי ולקיים קווי ייצור בתקופה שבה מעטות ההזמנות האמריקאיות.

עד עתה נהנו מקיום הקרן בעיקר מדינות ערב, אך לפני כחצי שנה הורו המסות המשולבים בפנטגון למנהלי הקרן לשקול את צרכיה בכוח של ישראל, בחיזוי פעולות הקרן בעתיד.

איגוד הטייסים יטיל חרם 48 שעות על סוריה ולוב

ועידת האיגוד מתכנסת מחר לדון בטרור הבינלאומי בדרכי האוויר

מאת אריה אגוזי, סופר "דבר"

ערב כינוס ועידת יאטא הודיע איגוד הטייסים הבין־לאומי, איפלפ"א, על הטלת חרם בן 48 שעות על סוריה ועל לוב. מועד המדוייק של החרם ייקבע בהתייעצות עם איגודי הטייסים הלאומיים.

ועידת ארגון חברות התעופה הסדירות מתכנסת מחר לדיון בהחרפת המלחמה בטרור האווירי הבין־לאומי על רקע נסיון הפיגוע במטוסי "אל־על" בלונדון ובמדריד השנה וכן על רקע הפיגועים בנמלי־התעופה ברומה ובוינה בסוף השנה שעברה.

את פעולת איפלפ"א יזם יו"ר איגוד הטייסים הישראלי הקברניט יצחק גנון מיד לאחר פסק־הדין נגד נזאר הינדאווי בלונדון לפני שבוע. ועידת הטייסים החליטה באביב על הטלת חרם על כל המדינות התומכות בטרור ונותנות מחסה למבצעיו.

בסוף השבוע הודיע איפלפ"א לשרי־החוץ של מדינות השוק האירופי המשותף, כי הוא רואה בסוריה מדינה עוינת בעקבות פסק־הדין נגד הינדאווי והחלטת בריטניה לנתק את יחסיה עם סוריה.

ועידת יאטא תדון השבוע בהחרפת האמצעים נגד הטרור על־פי יוזמת "לופטהנזה". סגן־נשיא החברה הגרמנית, ריינהארד אברהם, העומד בראש הוועדה הטכנית של יאט"א, עומד להגיש הצעה מפורטת בנושא זה. במרכז ההצעה דרישה מהממשלות לנקוט אמצעים אפקטיביים להגנה על התעופה האזרחית. אברהם סבור, כי רק הממשלות מסוגלות לנהל מאבק זה.

עם זאת עבודת החברות להחליט על שורה של צעדים עצמאיים להגנה על נוסעיהן. בין האמצעים המוצעים, הפחתת ההתקהלויות בנמלי התעופה וכן החמרת הבדיקות הבטחוניות של הנוסעים ומטענם. את ישראל מייצג בוועידה סמנכ"ל "אל־על" יעקב ירון.

חוסיין קורא לוותר על הוועידה המכינה ולדון על הוועידה הבינ"ל

נאום המלך פתח אתמול את מושב החורף של הפרלמנט הירדני

מאת דן אבידן, סופר "דבר" לענייני ערבים

המלך חוסיין קרא אתמול למדינות ערב להעתיק את המאמצים הדיפלומטיים מדיון על המסגרת המכינה לכינוס ועידה בין־לאומית לדיון על הוועידה עצמה.

בנאום שנשא חוסיין בפתיחת מושב החורף של הפרלמנט הירדני הוא אמר, כי הדיונים לכינוס ועדה מכינה לוועידה הבין־לאומית נקלעו לקשיים, משום שמרבית המדינות והגורמים המעורבים בדיונים אלה העלו הצעות מנוגדות בדבר הרכב הוועדה המכינה. חוסיין אמר, שבוויכוח זה אימצה ירדן את ההצעה הסובייטית שלפיה ישתתפו בוועדה המכינה רק ארבע המדינות החברות הקבועות במועצת הבטחון.

המלך הירדני רמז, שנוסחה זו איננה מקובלת על ישראל וארה"ב ולכן הציע לעקוף את הדיון בשאלת כינוס ועדה מכינה ולעבור במישרין לדיון בכינוסה של הוועידה הבין־לאומית, שבה צריכים להשתתף לדבריו כל הצדדים הנוגעים לסכסוך, לרבות אש"ף וחמש המדינות החברות הקבועות במועצת הבטחון. חוסיין גם אמר, כי הוא פנה למדינות מערב אירופה בבקשה שינסו לגשר על פערי העמדות בין הצדדים בדבר הרכב הוועידה הבין־לאומית ושיטת עבודתה.

חוסיין גם הדגיש, כי קיימת זהות עמדות בינו לבין הנשיא אסד בעניין היוזמה המדינית לכינוס ועידה בין־לאומית.

המלך ציין, כי בתוך כך פועלת ירדן להרחבת הסיוע הכלכלי באמצעות תוכנית החומש החדשה ולמתן גיבוי פוליטי לתושבי השטחים. לדבריו, תוכנית זו גובשה לאחר שיחות הסיוע הירדניות הקודמות לתושבי השטחים (שבהן שותף גם אש"ף) – נכשלו. חוסיין הוסיף ואמר, שהמדיניות הירדנית הנוכחית בשטחים לא באה במקום היוזמה המדינית הירדנית להשגת הסדר קבע לבעיה הפלשתינית.

צרפת לא תוציא את כוחותיה מיוניפי"ל

מאת גדעון קרן, סופר "דבר" בצרפת

פאריס (מיוחד ל"דבר"). – צרפת לא תוציא את חייליה מכוח יוניפי"ל בלבנון. כך הבהירו בסוף השבוע נשיא צרפת פרנסואה מיטראן וראש הממשלה ז'אק שיראק.

מיטראן הבטיח זאת בפגישה עם הפטריארך המרוניטי של לבנון. מיטראן הדגיש את המחוייבות הצרפתית לשלמותה הטריטוריאלית ולריבונותה של לבנון.

ז'אק שיראק אמר בראיון, שהעניק לעתון הלבנוני "אל נאהאר", כי צרפת "שומרת על נוכחותה בלבנון" באמצעות הדיפלומטיה, קשרי התרבות והסיוע הטכני, אך "גם בעזרת חייליה המשרתים תחת דגל האו"ם והיא מתכוונת להישאר".

ההזרמה הממשלתית באוקטובר לא יותר ממאה מיליון ש"ח

בניגוד לחששות שהיו באוצר מהזרמה גדולה במיוחד

מאת יואב יצחק

בניגוד לחששות שרווחו במהלך אוקטובר נראה כי ההזרמה הממשלתית לא תהיה גדולה ממאה מיליון ש"ח.

הישג זה נובע מהספיגה הגדולה שהיתה במהלך אוקטובר ממיסים (כ-400 מיליון ש"ח) וכתוצאה מגיוס ההון המסיבי בבורסה, באמצעות איגרות־חוב.

במשרד האוצר ובבנק ישראל חששו בתחילת החודש מפני הזרמה גדולה של כספים למשק, זאת נוכח הפדיונות הגדולים שהיו צפויים באיגרות החוב. בסך של כ-800 מיליון ש"ח. חלק מסכום זה הינו איגרות חוב שהונפקו לקשישים תמורת המניות הבנקאיות – ועתה הגיעו לפדיון מוקדם.

סגן שר האוצר עדי אמוראי מסביר כי בשבועיים הראשונים של אוקטובר התחזקו החששות מהזרמה גדולה עקב הנתונים השוטפים שלוקטו במערכת, נתונים שהצביעו על הזרמה ממוצעת של כ-300 מיליון ש"ח לחודש. אולם, בשבועיים האחרונים של אוקטובר התהפכה המגמה והנתונים הצביעו על ספיגה ממוצעת של כ-400 מיליון ש.ח לחודש. ספיגה זו קשורה ברובה הגדול מהפדיונות הגדולים של איגרות־חוב שהיו בסוף החודש, ותשלומים שונים.

עדי אמוראי הוסיף כי הוא מרוצה מההזרמה הקטנה הצפויה החודש, שתסתכם לפי הערכות בכ-100 מיליון ש"ח לכל היותר. הזרמה זו כוללת בתוכה תשלום של 119 מיליון ש"ח לקופת־חולים ותשלום של 50 מיליון ש"ח לבנק ישראל.

נתונים אלה מעידים כי למעשה לא היתה הזרמה כלל. אמוראי הוסיף כי ההזרמה הקטנה באוקטובר נובעת גם מהפעילות האגרסיבית של משרד האוצר (ובאמצעות בנק ישראל) בשוק ההון. רק בשבוע שחלף גייס האוצר בבורסה סכום של כ-150 מיליון ש"ח, באמצעות איגרות־חוב חדשות, וזאת בתשואה לפדיון של כ-6.5 אחוזים לשנה.

שנה"ל באוניברסיטה העברית לא תפתח

מאת יעל ארמוני, סופרת "דבר" בירושלים

שנת הלימודים האקדמית באוניברסיטה העברית בירושלים לא תיפתח היום.

הנהלת האוניברסיטה החליטה שלא לפתוח את שנת הלימודים לאור התנגדות משרד השיכון להסיר את ההקפאה משכר הדירה במעונות הסטודנטים.

מהנהלת האוניברסיטה נמסר כי אי הסרת צו ההקפאה על שכר הדירה במעונות יכניס את האוניברסיטה לגרעון של מליון דולר.

דובר האוניברסיטה בני מושקין אמר אמש כי במשך ארבעה חודשים קיימה האוניברסיטה מגעים עם משרד השיכון בנושא. "ביום רביעי שעבר ביקשנו פגישה דחופה עם שר השיכון. הפגישה נקבעה ליום רביעי השבוע".

עצרת מחאה בירושלים למען חופש פולחן לכל הזרמים ביהדות

"תשובה לרב הראשי שאמר שאין חופש פולחן ליהודים במדינת ישראל".

מאת יקיר צור, סופר "דבר" בירושלים

כמה מאות אנשים, חניכי תנועות נוער ופעילי רץ, מפ"ם מפלגת העבודה והתנועה ליהדות מתקדמת התכנסו אמש בגן המנורה בירושלים לעצרת מחאה בקריאה לחופש פולחן ולשוויון זכויות לכל הזרמים ביהדות.

"עצרת זו היא התשובה לרב הראשי שאמר שאין חופש פולחן ליהודים בישראל" אמר מזכ"ל התנועה ליהדות מתקדמת – מאיר אזרי "במדינת ישראל יש חופש פולחן ויש שוויון לכל הזרמים ביהדות".

בעצרת הוקראו מברקי תמיכה שהגיעו במהלך השבוע לתנועה ליהדות מתקדמת. ביניהם מברק ממזכירות הקיבוץ הדתי הקורא לכל בית ישראל לגלות הבנה וסובלנות איש כלפי רעהו "[illegible]" כותבים חברי הקיבוץ הדתי" כי נכון הדבר להכתיב איש לזולתו את אורח החיים שלנו בסדרי התפילה ודרך עבודת השם המקובלים עלינו. אנו מצפים לכך שגם זולתנו ילמדו לכבד את הערכים המקודשים עלינו

הפגנת הרפורמים בגן המנורה בי"ם. (צילום: הררי)

הגימלאים פותחים במאבק נגד מס על קיצבאות

מאת חיים בראון, סופר "דבר" לענייני עבודה

חברי המרכז של הסתדרות הגמלאים מתכנסים הבוקר בתל־אביב כדי להביע מחאה כנגד הצעות האוצר והביטוח הלאומי להטיל מס על קצבאות הזקנה.

יו"ר הסתדרות הגמלאים, אוריאל אברהמוביץ, מסר אמש ל"דבר" כי ההצעות שהתגבשו לקראת הכנת התקציב ל-1987/88, באות לפגוע בציבור חלש מבחינה סוציאלית, שהפנסיה הצנועה שלו בלאו הכי נשחקה בשנים האחרונות בשיעור של עשרות אחוזים. "במקום פיצוי על השחיקה מציעים פקידי האוצר העמקת השחיקה", הטעים.

אברהמוביץ אמר כי הצעותיהם של פקידי האוצר ומנכ"ל הביטוח הלאומי הפתיעו במיוחד, לאור דבריו של שר האוצר משה נסים ביוני השנה בפורום של הנהלת הקואליציה, לפיהם "המס על קצבאות הגמלאים הוא מס יקר בלתי צודק". בעקבות דברי השר הותרה בשעתה הממשלה על כוונתה להטיל את המס.

"הצהרתו של השר עמדה רק חמישה [illegible] עתה כוב מתעלמים פקידי האוצר ומנכ"ל הביטוח ל[illegible] בכך שכספי הביטוח הלאומי הם בגדר חסכון של האזרח לעת זקנה, עליו הוא כבר שילם מס הכנסה", גרס יו"ר הסתדרות הגמלאים.

לחץ על רומניה לבטל המפגש עם אנשי אש"ף

המשטרה התבקשה לפעול למניעת יציאת אנשי השמאל מהארץ

מאת יוסי מלמן, סופר הכנסת של "דבר" וסופרי [illegible]

ישראל מפעילה לחץ כבד על ממשלת רומניה כדי שתבטל את חסותה למפגש בין ישראליים לנציגי אש"ף, האמור להתקיים השבוע בבוקרשט. נודע, כי לפני כמה ימים נפגש בירושלים ראש הממשלה יצחק שמיר עם שגריר רומניה בישראל קונסטנטין ואסיליו ובמקביל העביר שגריר ישראל בבוקרשט יוסף גוברין את עמדת הממשלה למשרד החוץ הרומני. ישראל הבהירה, כי מפגש של ישראלים עם נציגי אש"ף מנוגד לחוק וביקשה מרומניה לפיכך שלא לתת ידה למעשה שהוא בלתי חוקי על פי חוקי המדינה.

במקביל הוסבר לממשלת רומניה, כי אם היא מתעקשת על קיום המפגש, היא מתבקשת להימנע משיגור מטוס רשמי, כדי להביא את מאה הישראלים האמורים להשתתף בפגישה. בירושלים הובהר, כי בניגוד לידיעה בעיתון "הארץ", ישראל מנועה מכוח הסכם התעופה בין שתי המדינות מלאסור על מטוסים רומניים לנחות בנמלי האוויר שלה.

ח"כ מרים תעסה־גלזר פנתה בתוך כך בבקשה למפכ"ל המשטרה, לעכב את יציאתו מהארץ של כוכב שמש למפגש עם אנשי אש"ף ברומניה. בברק דחוף ששיגרה לרב־ניצב דוד קראוס, אומרת תעסה־גלזר, כי כוכב שמש הצהיר בפומבי על כוונתו לצאת לרומניה לפגישה עם נציגי ארגון הטרור אש"ף, המנוגד לחוק שחוקקה הכנסת.

גם חברי הכנסת יצחק ארצי (מערך) וכהן־אבידוב (ליכוד) ניסו להפעיל השפעתם כי תמנע יציאת חברי המשלחת.

ועד המשפחות השכולות מפגיעות איבה פנה ביום ו' במברקים לראש הממשלה יצחק שמיר ולשר הבטחון יצחק רבין, ובהם דרש לפרסם אזהרה לאזרחי ישראל נגד פגישות עם אירגוני המחבלים.

במברק, החתום ע"י יו"ר הוועד עו"ד עוזיאל ברק, נאמר: "ועד המשפחות השכולות מפגיעות איבה תובע, שממשלת ישראל תפרסם בפומבי ובכל כלי התקשורת הודעה ואזהרה, כי כל אזרח ישראלי אשר ייפגש עם נציג של אירגוני המחבלים המרצחים לא רק שיועמד לדין על־פי הפקודה למניעת טרור, אלא יהיה צפוי גם לשקילת אזרחותו ותישקל מניעת חזרתו לארץ".

חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות •

באזל (ע"צ). – דליקה שפרצה במפעל כימי ליד באזל אתמול לפנות בוקר גרמה לשורת פיצוצים והעלתה ענני עשן רעיל בשמי הסביבה. האש התלקחה במפעל הכימי „סאנדוז" בעיירה שוויצרהאלה שליד באזל. 150 כבאים עמלו מספר שעות במשך הלילה עד שהשתלטו על האש. לא היו נפגעים. (צילום – אי.פי.)

ארה"ב תבקש מישראל לדווח אם מבריח מתגי ה"קרייטרון" בארץ

האפשרות שריצ'ארד סמיית ברח לארץ מועלית בתחקיר של ה"וושינגטון פוסט"

מאת אמיר אורן, כתב „דבר" בארה"ב

ואשינגטון, (מיוחד ל„דבר"). – ארה"ב תפנה לישראל ותבקש ממנה לדווח אם איש העסקים ריצ'ארד סמיית, שנכלא בקליפורניה ערב משפטו באשמת הברחת מתגי „קרייטרון" לישראל, שוהה בארץ, אמר שלשום ל„דבר" פקיד בממשל, לאחר שדובר משרד המשפטים ג'ין ראסל אמר, כי „הנושא נשקל עתה וצעדים הנוגעים פניה ישקלו".

העניין נשקל באפשרות שסמיית שוהה בישראל הועלה בכתבה מפורסמת של „ואשינגטון פוסט" שלשום על קשריו של סמיית עם פעילות בטחונית בכלל וגרעינית בפרט בישראל. כתב ה"פוסט" סיים את דיווחו - אך לא פתח בו, כפי שהיה עושה לו איפשר את העובדות והצליח לייחסן למקורות בהן בשמותיהם - בסיפור על אחד מעמיתיו של סמיית, שהתבשר בחודש מאי בשיחה טלפונית, כי מכר, שחזר ממסע עיסקי בישראל, נתקל בארץ בידידם המשותף סמיית.

"פוסט" דיווח, בין השאר, כי קהיליית המודיעין האמריקאית הפיצה אשתקד "הערכת מודיעין לאומית" מיוחדת, שהסיקה, מתצלומי לווין, כי בנגב נבנו מבנים מיוחדים, שהשימוש היחיד בהם הוא לאיחסון נשק גרעיני. העיתון הסתמך על פקיד "הבקי בהערכת המודיעין".

הסטיים ריפרטטנג היה שלטום מעורפל מאשר המשפטים האמריקאי בהתייחסותו לפרשת סמיית, שנעלם עם רעייתו באוגוסט 1985, בוותרו בכך על ערבות בסך 100000 דולר. עד כה הגיעו מקורות הקרובים לפרשה, כי הוא מסתתר במדינה שאינה מסגירה לארה"ב עבריינים נמלטים, אך לא בישראל.

מסמכי חברת "מילקו" של סמיית גילו, כי עד 80 אחוזים מעסקיה היו עם ישראל. פרשת מתגי ההפעלה, המכונים "קרייטרון" והעשויים לשמש גם להשהיית פיצוץ גרעיני, התגלתה לאחר פריצה למשרדי "מילקו", שבעקבותיה נאלץ סמיית לדווח בחוק לפנטגון ולאף.בי.איי., כדי שלא לאבד את סיווגו הבטחוני. בדיווח הודה סמיית, כי "עיקם את הכללים" בקשריו עם ישראל, שהחלו עוד ב־1973 ושלדברי עמיתיו כללו גם ייצוא חומרים המשמשים לניסויי טילים ישראלים הנושאים ראש נפץ גרעיני. קשריו העיסקיים התבצעו בדרך כלל עם הישראלי ארנון מילצ'ן. לאחר פרסום הפרשה, החזירה ישראל לארה"ב את כל ה"קרייטרונים". סמיית קיווה כי חוזים עם ישראל בהיקף שנתי של חצי מיליון דולר, בין השאר ל"לביא" ולספינות חיל הים, ימנעו ממנו פשיטת רגל.

הנוער הערבי מגלה יותר נכונות לחיים משותפים מאשר נוער יהודי

דתיים ויוצאי עדות מזרח מגלים את הנכונות הנמוכה ביותר

מאת אריאלה ראובני סופרת „דבר"

מחקר פסיכולוגיה חברתית של פרופסור יוחנן הופמן על מפגשים של תלמידי תיכון יהודים וערבים שנערכו במסגרת פעילות „בית הגפן" – מרכז יהודי ערבי בחיפה מצביע על כך כי הם הגבירו את הנכונות אצל הנוער היהודי (תלמידים ותלמידות) ואצל הנוער הערבי בעיקר אצל הערביות ליחסי חברה תקינים בין יהודים וערבים.

רמת הנכונות ליחסי חברה תקינים אצל הנוער הערבי גבוהה יותר מאשר אצל הנוער היהודי והנכונות בתחום זה הגבוהה ביותר היא זו המוצהרת ע"י הדרוזים כשאחריהם באים נוצרים, מוסלמים ויהודים בסדר יורד.

אצל הנוער היהודי הנכונות הגבוהה ביותר היא זו של תלמידים שהצהירו על עצמם „כאנשי דתיים וחילוניים" והיא חלשה מאד אצל תלמידים „דתיים" עפ"י הצהרתם.

תלמידים יהודים בני אבות ישראלים (שנולדו בארץ) ואירופים הם סובלניים יותר ומוכנים יותר ליחסים חברתיים מאשר אלה אשר אבותיהם נולדו בארצות ערב. בתחום נושאי תערובת שני הצדדים אומרים שהנישואים הללו פוגעים בשלמות העמים והדתות.

באופן כללי אין ענין התלהבות מנושאי תעסוקה הן אצל יהודים והן אצל ערבים, אם כי הערבים נוטים במקצת לקבל את העניין בהבנה ובאהדה. בנושא השרות הצבאי השירות הלאומי אין הנוער היהודי מעוניין כל כך בשירות צבאי לנוער הערבי. הערבים מחייבים שרות לאומי כתחליף לשרות צבאי יותר מן היהודים. אצל תלמידים יהודים וערבים יש הסתייגות מסמכות שרירותית של המדינה ומנקיטת אמצעים אלימים ע"י מועשים ברגע שחשים בפגיעה.

היהודים ברוב שוללים אלימות כזאת יותר מהערבים במיעוט. נוער ערבי מעניק יותר מהנוער היהודי בשמירה על עקרונות הדמוקרטיה ובמיוחד בנושא חופש הביטוי שהמדינה חייבת להעמיד לכל אזרחיה. בין היהודים מביעים הבנות דיעות „דמוקרטיות" יותר מהערבים.

האוכלוסיה שהשתתפה במחקר מנתה 500 בני נוער יהודים ו־500 בני נוער ערבים שהתחלקו לקבוצות מפגש. בקבוצות המפגש היו 12 זוגות של כיתות מקבילות י"א.

חברים ב„לייבור" תובעים לחקור הטענות שהמוסד חטף את ועננו

„טיימס": ועננו הוברח בדואר דיפלומטי; ישראל אינה מתכוונת להגיב

מאת דויד שרביט, ויוסי מלמן, סופרי „דבר"

משרד החוץ הבריטי נתבע לחקור את הטענות בדבר השימוש של סוכני ועננו לישראל על ידי סוכני "המוסד". חבר הפרלמנט הבריטי דונלד אנדרסון ממפלגת הלייבור הפנה דרישה זו לשר החוץ ג'פרי האו ותבע לקיים חקירה קפדנית בפרשה.

מירושלים מסר לעומת זאת מקור רם דרג, כי ישראל אינה מתכוונת להתייחס על הטענות על חטיפת ועננו. המקור הדגיש כי גם ההאשמות החדשות המועלות בלונדון מפי דוברי מפלגת הלייבור שבאופוזיציה וכמה עתונים כאילו נחטף הטכנאי על ידי סוכנים ישראליים בלונדון והועבר לארץ, לא יביאו לשינוי בתגובתה של ישראל.

המקור ציין, כי בפעם הראשונה והיחידה שישראל הגיבה היתה בשבוע שעבר בעת ביקורו של הכומר מקנייט, שבא לארץ לחפש אחר ואנונו. דובר משרד ראש הממשלה אמר אז כי „איני יודע היכן נמצא מרדכי ואנונו".

בינתיים מסרו הסקוטלנד יארד ומשרד החוץ הבריטי, כי אין כל הוכחות התומכות בטענות שועננו נחטף בלונדון והוחזר לישראל כדי לעמוד למשפט. התלונה על העלמותו של ועננו, שנמסרה על ידי אנשי מערכת "הסאנדיי טיימס", מטופלת אפוא בידי משטרת לונדון. למשרד החוץ הבריטי, כך נמסר כאן אין כוונה לפנות לשגרירות ישראל כדי לברר פרטים על גורלו של ועננו.

אמצעי התקשורת בבריטניה מוסרים, כי בחקירה משטרתית שנוהלה בעקבות העלמותו של ועננו לא נמצאו ראיות שועננו עזב את בריטניה מאחד מנמלי האוויר או הים הראשיים. יתכן, שהוא הועבר מאנגליה מנמל צדדי, בלי להשאיר עקבות במסמכי משטרת הגבולות.

ה"טיימס" מוסר, כי דיווחים מישראל מעלים את ההשערה, שועננו הוברח מאנגליה בתוך מטען דיפלומטי. כדי להסתיר זאת, טוען „הטיימס", הדליפו אנשי המוסד הישראלי לשבועון האמריקאי „ניוזוויק" מידע, שלפיו פותה ועננו על ידי אשה לצאת לטיול מחוץ לבריטניה, ובשהותו מחוץ למים הטריטוריאליים של בריטניה, נלכד על ידי סוכני המוסד".

חברו של ועננו מאוסטרליה, סטפן גריי, ששהה באנגליה בשבועות האחרונים כדי לעזור בחיפושים אחריו, אומר כי יום לפני שנעלם, שוחח עם ועננו בטלפון שהביע את החשש לבטחונו.

חברתו של ועננו יהודית צימס מבוסטון מכחישה את הטענות, שהיתה מעורבת בנסיון לפתות את ועננו לצאת מאנגליה והביעה אף היא "דאגה לבטחונו". מדיווח מישראל מסר ה"טיימס", כי שלטונות בתי הסוהר מכחישים שועננו עצור בישראל, למרות דיווחים שבילה כבר בכמה בתי סוהר בארץ.

קופ"ח: חברה מסחרית ארגנה הפגנת חולים

חברה מסחרית המספקת שירותי דיאליזה לחולים (במימון קופ"ח) נטלה חלק מכריע בארגון הפגנה של חולים במשרדי קופת־חולים בתל־אביב, עקב החלטת קופ"ח להתייעל, להפסיק להשתמש בשירותי החברה המסחרית המסויימת, לחסוך 25,000 ש"ח לחדש ולתת שירותי דיאליזה ל־14 החולים במכון דיאליזה של המרכז הרפואי ע"ש גולדה בי"ח השרון הנמצא ברמת גן בניהולו של פרופ' יוסף לוי.

„מאז הודענו לחולים על החלטתנו" – מוסר הדובר דויד תבר, „החל הגורם המסחרי במסע התנגדות. לשיא הגיע בסיועו לארגון הפגנה ביום שני 27.10, לציוד שלטים, ולהזמנת אמצעי התקשורת."

דבר DAVAR

מאוחד עם השבוע

העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מזכיר מערכת מרדכי ברקאי
מנהל כללי אהרון קראוס

המו"ל – „דבר" בע"מ
נדפס בדפוס „דבר" בע"מ
המערכת והמנהלה: תל־אביב, רח' שינקין 45, ת.ד. 199, מ.65233
טלפון 286141 (6 קוים)
מחלקת המודעות: טלפונים ישירים 286156, 281860, 298032
מנויים: ת"א, בית „דבר" רח' שינקין 45 טלפון 286141, מיקוד 65233
ירושלים: המערכת: רח' המלך ג'ורג' 16 בית מאויה קומה ג' טלפון 242203 ת. 94229
חיפה: רח' הנביאים 27 טלפונים 3־642111, ת.ד. 33104

צו יציבות מחירים במצרכים ובשירותים (הוראת שעה) (מחירים מרביים לירקות), (מס' 3) התשמ"ז – 1986

בתוקף סמכותנו לפי סעיף 6(א) לחוק יציבות מחירים במצרכים ובשירותים (הוראת שעה), התשמ"ו – 1985 (1), אנו מצווים לאמור:

1. המחיר המרבי בשקלים חדשים לק"ג ירקות יהיה כלהלן:

סוג הירק	במכירה לקמעונאי בשטח מתוכן סיטונאי	במכירה לצרכן
תפוח־אדמה	0.78	0.98
בצל	0.78	0.98

2. במכירת תפוחי־אדמה לצרכן באריזת רשת או פלסטיק רשאי המוכר לגבות בנוסף לסכום האמור בסעיף 1 0.050 שקל חדשים (כולל מע"מ) לק"ג.
3. צו יציבות מחירים במצרכים ובשירותים (הוראת שעה) (מחירים מרביים לירקות) (מס' 2), התשמ"ז – 1986 – בטל.
4. תחילתו של צו זה ביום ל' בתשרי תשמ"ז (2 בנובמבר 1986).

משה נסים, שר האוצר
אריה נחמקין, שר החקלאות

הממשל יקל על תשלומי הריבית של ישראל ומצרים

מאת יוסי מלמן, סופרו המדיני של „דבר"

ישראל ומצרים יחסכו 250 מיליון דולאר כתוצאה מכוונת ממשלת ארה"ב לשמוט חלק מתשלומי הריבית, ששתי מדינות אלה משלמות לה בגין הלוואות קודמות.

בדיווח שהגיע בימים האחרונים מוואשינגטון לירושלים עולה, כי הצעת חוק ברוח זו יגיש בקרוב הממשל לאישור הקונגרס. הנימוק הרשמי שיתנו להצעה הוא, כי בגלל ירידת שערי הריבית בשוקי הכספים בעולם, תוריד גם ממשלת ארה"ב את שערי הריבית שלה על הלוואות סיוע החוץ שלה. אולם בפועל תפור החוק לצרכיה של ישראל, ובגלל מדיניות האיזון של הממשל תיהנה ממנו גם מצרים.

בקרוב אמור לבקר בארץ גם הסנטור דניאל אינוי, שהיה ביוזמי המגמה לבטל לחלוטין את תשלומי הריבית שמשלמת ישראל. אם הצעתו היתה מתקבלת בשלמות, היה הדבר חוסך לישראל כ־800 מיליון דולאר בשנה.

מחירי הנפט בעולם עלו לאחר הדחתו של ימאני

לונדון (ע"ר). – מחירי הנפט בשוק החופשי עלו ביום ו', ככל הנראה בתוך הנחה שאופ"ק ינקוט עתה, לאחר הדחתו של שר הנפט הסעודי אחמד זאכי ימאני, אסטרטגיה תוקפנית יותר בשוק הנפט העולמי.

נפט משדה הים הצפוני מסוג „ברנט", הנשאב על־ידי בריטניה, ונחשב כ„ברומטר" בשוק הנפט, נסחר ב־14.90 דולר להבית, בדולר יותר מביום הקודם.

סוחרי נפט סבורים, כי קרטל הנפט אופ"ק עשוי להשקיע מאמצים להעלאת מחירי הנפט, בעיקר על־ידי קיצוץ בתפוקה בחודשים הקרובים.

ימאני, שהודח מתפקידו בסוף השבוע שעבר, נקט מדיניות של שמירה על חלקן של מפיקות אופ"ק בשוק העולמי על־ידי שמירה על מחירים ואפילו של הורדתם. לעומת זאת הודיע שר הנפט בפועל הישאם נאזר, כי על אופ"ק לחזור לשיטה של מחירים קבועים ולנסות ולהעלות את מחיר הנפט לפחות לרמה של 18 דולר.

סוכני ק.ג.ב. מנעו מאידה נודל להיפגש עם אלי ויזל

(עש"ת). – אידה נודל נעצרה ביום ה' שעבר בדרכה למוסקווה לפגישה עם אלי ויזל, שעשה שם את חג שמחת תורה.

אידה נודל נעצרה ב־23 באוקטובר בידי שני שוטרי ק.ג.ב. בשעה שעמדה לעלות על אוטובוס מבנדרי כדי לצאת למוסקווה. השוטרים הזהירו אותה שלא תצא את העיר, כי במקרה זה חייה יהיו נתונים בסכנה.

השוטרים לא היו מצויידים בצו חיפוש או מעצר ואידה סירבה להישמע להם. כשנוכחו השוטרים בנחישות סירובה של אידה, תפשו אותה בידיה וברגליה והשכיבו אותה על הקרקע ליד האוטובוס. ניידת משטרה, שהגיעה למקום, לקחה אותה לתחנת המשטרה.

אידה פנתה לתובע במקום, וזה הסכים עמה שהתנהגותם של השוטרים לא היתה כחוק. אולם סירב לתת בידיה מסמך כתוב המאשר את הדבר. אידה נודל פנתה למנהיג ברה"מ מיכאיל גורבאצ'וב בתלונה חריפה על המקרה.

סגן השר כץ עוז יוצא לביקור בספרד

מאת דויד מרשוב, סופר „דבר" לענייני חקלאות

סגן שר החקלאות ח"כ אברהם כץ עוז יצא ביום שישי לספרד כאורח ראש ממשלת אנדלוסיה לבקר בשלושה אזורי פיתוח. בין השאר יבקר כץ עוז באיזור אלמריה, שהוא איזור מפותח באנדלוסיה. כן יבקר כץ עוז באזורי פיתוח חקלאי נוספים בקרבת הערים גרנדה וסביליה.

לדעת כץ עוז ניתן יהיה לייצא מישראל תשומות חקלאיות לאזורים אלה כגון: מיכון חקלאי, מערכות השקיה, דשנים, חומרי הדברה ועוד.

ביקורו של סגן שר החקלאות בספרד יימשך 10 ימים, ושבעה ימים מהם יהיה אורח ממשלת אנדלוסיה.

ירידה חדה בהיקף התיירות מדניה לישראל

מאת עלי כהן, סופר „דבר" בדנמארק

קופנהאגן (מיוחד ל„דבר"). – ירידה חדה מסתמנת בהיקף תיירות החורף הדנית בישראל. כך עולה מנתונים סטטיסטיים שפרסמו שלטונות התעופה הדניים בימים אלה באשר לטיסות השכר היוצאות מדנמארק למדינות זרות.

ישראל נמצאת עדיין בין 20 המדינות המוליכות, אך קשה להתנחם בכך – ישראל תופסת את המקום ה־15 בעונת החורף האחרונה לעומת המקום ה־12 בעונת החורף שקדמה לה. מספר הנוסעים ליד הצועד בראש הרשימה, האיים הכנריים, גדול ביותר מפי 13 מאשר לישראל.

מספר התיירים הדנים שיצאו לישראל היה רק 4185, ירידה של 1512 לעומת השנה שקדמה לה.

הנהלת „מגדל" מאיימת לסגור את החברה

מאת חיים ביאור, סופר „דבר" לענייני עבודה

ההנהלה של חברת הביטוח „מגדל" גיבשה תוכנית לסגור את החברה בתוך זמן קצר, אם יימשכו עיצומי העובדים – נודע אמש ממקור מהימן.

בהנהלת „מגדל" הובעה דאגה בימים האחרונים לנוכח הנזקים המצטברים – בתחום הפיננסי, בתחום השירות ללקוחות ובמוניטין החברה – הנגרמים כתוצאה מהעיצומים הנמשכים כבר חודשים. גורמים בהנהלה הטעימו כי החברה תתקשה „לכסות" את העלות של נזקים אלה.

נציגי ההנהלה עומדים ליזום היום דיון בבית הדין לעבודה בתל־אביב בעניין העיצומים המתמשכים של העובדים. באותו דיון עשויה ההנהלה להודיע על כוונתה לסגור את החברה.

ביום חמישי שעבר הפסיקו עובדי „מגדל" את העבודה לאחר שבתלושי המשכורת שקיבלו הופיע ניכוי משכר של יום עבודה, עקב חופשה מאורגנת שנטלו. הסכסוך בחברת „מגדל" ניטש על רקע תביעת העובדים לתוספת שכר בשיעור של 35 אחוז.

אמש בקונצרט

עופרה הר־נוי – טכניקה גבוהה אך נעדרת חום

מאת יהודה כהן

בקונצרט השני למנויים של הסינפוניטה באר־שבע במוזיאון תל־אביב הופיעה הצלנית הישראלית עופרה הר־נוי בקונצ'רטו ברה־מג'ור של היידן. האומנית הוכיחה בעיקר טכניקה גבוהה והפגינה יחומה מוסיקלית, אך נעדרת חום של הבעה.

שיתוף הפעולה עם התזמורת בניצוח לואיס הרדן דה לא פראנסה ממקסיקו היה מדוייק, אך לא פעם כיסו כלי הנשיפה את נגינת הסולנית.

בעיה דומה היתה גם בנגינת הסימפוניה השנייה של בטהובן. המנצח עיצב אותה באורח נאה, ובעיקר ביצע בה קרשנדות מרשימים, אבל איזון הקולות היה לקוי. הביצוע המוצלח ביותר היה הסוויטה לכלי־קשת ותקישה מתוך הבאלט תום לינרד דה אלמריה מאת רודולפו האלפטר המושתת על פולקלור ספרדי.

ישראל מפתחת תותח מהפכני 120 מ"מ לשיריון

מדווח עלון אמריקאי – „וורלד רטרופיט" בוושינגטון

מאת אמיר אורן, סופר „דבר" בארה"ב

וואשינגטון, (מיוחד ל„דבר"). – ישראל מפתחת תותח טנק מהפכני בקוטר 120 מ"מ ועשויה להשפיע בכך מהותית על ציי הטנקים בעולם, דיווח לאחרונה עלון־חדשות העוסק בשיקום והחסבה של מערכות־נשק „וורלד רטרופיט".

בפיתוח התותח עוסקים, לדברי העלון, אנשי רפא"ל או תע"ש או שני הגורמים במשותף והתוכנית הגיעה כבר לשלבים מתקדמים של ניסוי־ירי. „באילוצי השיווק הגיאופוליטיים היהודיים לישראל, אם תתגבר עליהם, יתכן מאד שזה עתיד להיות תותח הטנק של שנות ה־90, שכן מועמדים להשתמש בו לאחר הסבה למעלה כ־30,000 טנקים ברחבי תבל מדגמי אמ־48, אמ־60, ליאופרד, סנטוריון ועוד ועוד.

אין זה מצטרף אחרון למשפחה המתרחבת של תותחי 120 מ"מ, אלא כלי מהפכני, המתאים למרחב ולמרכב של התותח הנפוץ 105 מ"מ. הוא פועל בהדף פחות מהתותחים המתחרים בו ומסוגל להשתמש בתחמושת שיוצרה למענו.

עלות הסבתו של טנק רוגנת אמ־60 לתותח הישראלי החדש נאמדת בפחות מחצי מיליון דולר, כלומר ב־200 אלף דולר פחות מעלות הסבת הטנק בתותחי 120 מ"מ אחרים. הסבה בתותחים אלה יקרה מדי לכמה טנקים מתיישנים ובלתי אפשרית בטנקים אחרים, שאינם מסוגלים לשאתו.

הדרך המתבקשת לקציר ישראלי של התבואה העולמית מטכנולוגיה חדשה זו תהיה מכירת ידע הייצור או רישוי הייצור למדינה שתוכל לשווק את התותח ברחבי תבל".

ארה"ב: „צעדים יעילים"

(סוף מעמוד 1)

הסורי נתן ערובות להבטחת בטחונם של 200 בריטים הנמצאים בסוריה. בתשובה לשאלה מה עשויה סוריה לעשות לבריטים שמחוץ לטריטוריה שלה, הוא אמר: „זו כבר שאלה אחרת".

אשר לסיכויי חידוש היחסים בין שתי המדינות אמר השגריר, כי יעבור עוד זמן לפני שהדבר יהיה אפשרי. „הייתי אומר שזה ענין של הטווח הארוך ולא של הטווח הבינוני", הוא אמר.

השגריר הסורי בלונדון לוטוף אללה חיידר, שגורש מבריטניה הגיע ביום ו' לדמשק והאשים מיד עם הגיעו את ארה"ב וישראל „בתכנון מזימה לצורך הכתמת שמה של סוריה במעשי טרור".

זכויות האדם

ערב צאתו למפגש בווינה עם עמיתו הסובייטי אדוארד שווארדנדזה תקף שר החוץ ג'ורג' שולץ את הסירוב הסובייטי לשפר את מצב זכויות האדם בברה"מ ולהתיר הגירה יהודית המונית. בנאום שנשא בלוס־אנג'לס אמר שולץ, כי בנוסף ל־11,201 היהודים שביקשו היתר יציאה ונתקלו בסירוב, „אנו יכולים לאשר, כי לפחות 380,000 יהודים נוספים מעוניינים לצאת מברה"מ, ומוצדק להלחץ לדון בעניינם". שולץ נקב מפורשות בשמותיהם של ולאדימיר סלפאק ואידה נודל, כמי שבהתייחסות אליהם מפרים הסובייטים התחייבויות בינלאומיות, אך נמנע מלבשר כי קרוב שחרורם.

שולץ הזהיר את ברה"מ, כי אם לא תרכך את מדיניות זכויות האדם שלה ותוכיח בה התקדמות משמעותית, יוגבלו ההתקדמויות בתחומים אחרים ביחסי ארה"ב־ברה"מ וביניהם פירוק הנשק. הזיקה שבין נושאים אלה תידון בשיחה עם שווארדנדזה, שבמהלכה מתעתדים פקידים אמריקאים להבהיר, כי בלא התקדמות משמעותית בסוגיית זכויות האדם אין סיכוי להסכם כלשהו על פירוק נשק ולפיכך גם קלוש הסיכוי לביקור מוצלח של מזכ"ל המפלגה הקומוניסטית מיכאיל גורבצ'וב בארה"ב.

שולץ ציין כי ממשל גורבצ'וב מודע למחיר הציבורי של נוקשות בתחום זכויות האדם ומשום כך שחרר את אנטולי שצ'ארנסקי ויורי אורלוב. אך אף ששחרור זה ראוי לשבח, אין הוא יכול לשמש תחליף להתקדמות "אמיתית ומתמדת" במדיניות זכויות האדם. המחוות, אמר שולץ, חשובות לנהנים מהן במישרין, אך אינן מהוות תמורה יסודית. מצב יהודי ברה"מ "קודר ומידרדר", כאשר שיעור היוצאים השנה קטן משני אחוזים משיאו ב־1979.

האחיות חוזרות לעבודה

(סוף מעמוד 1)

במהלך המשא ומתן ורצונו להגיע לפתרונות שיעמדו במבחן המציאות – אי אפשר היה להגיע לתוצאות שהושגו. לדברי הברפלד דודאי הפעיל לחץ ושכנוע על המערכת הממשלתית כדי להגיע להסכם זה, שרבים ירצו להיות שותפים לו. „אני כבר מתאר לעצמי מי יהיו העומדים בתור ועם איזה בעיות נצטרך להתמודד" – אמר הברפלד.

תמריץ מיוחד

ההסכם קובע, שאחיות ואחים, שיתחייבו לשרת בתפקידים במשך שנה אחת לפחות, יקבלו מדי שנה תמורת התחייבותם תמריץ מיוחד. לעובדים במשרה מלאה, שיעור התמריץ יהיה 1.5 אחוז מהכנסתו החודשית הממוצעת. עובדים ב־ 75 אחוז מהמשרה יקבלו אחוז אחד ועובדים ב־ 50 עד 74 אחוזי משרה יקבלו 0.75 אחוז מהכנסתם החודשית.

התמריץ לא יהווה חלק מן השכר בכל חישוב שהוא. לעומת זאת, תוספת בית החולים, לה זכאים אחיות ואחים בבתי החולים, „היא שכר לכל דבר ועניין מתאריך חתימת הסכם זה ותבוא בחשבון במשכורת הקבועה לצורכי גמלאות או לצורך חישוב ערך יום עבודה, או שעת עבודה".

סוכם, כי מכסת שעות העבודה השבועית של האחיות תהיה 36 שעות ושעות העבודה של המועסקות במשרה חלקית יוחשבו באופן יחסי לחלקיות משרתן. לא יאוחר מה־1 בינואר 1987 ינהגו בבתי החולים ארבע משמרות של 6 שעות עבודה, תוך מתן אפשרות לסידור עבודה גמיש. אחיות במשמרת שניה ביום שישי, ערב מועד או במשמרת כפולה ביום חול יהיו זכאיות לתוספת משמרת בשיעור ש"ח לשעה.

שאלות תוספת התקנים, קיצור שבוע עבודה והתנאים הפיזיים הוסדרו במכתבים נפרדים של הממונה על השכר במשרד האוצר הלל דודאי לחיים הברפלד. דודאי מאשר, כי לבתי החולים יתוספו 1500 תקני אחיות ואחים במהלך 24 חודשים הקרובים, החל מחתימת ההסכם ובמשך 3 שנות תקציב – 500 תקנים לכל שנת תקציב.

תביעתן של האחיות לקיצור מכסת עבודתן השבועית ל־32 שעות תידון בוועדה המשותפת לנושא שעות העבודה, שהוקמה על פי הסכם מסגרת. בוועדה ישותף נציג האחים והאחיות. סיכומי הוועדה יהוו חלק בלתי נפרד מההסכם הקיבוצי המיוחד.

דודאי מאשר, כי המעסיקים יפעלו לקידום ושיפור התנאים הפיזיים של העובדים בבתי החולים (הסעות, דיור, ארוחות, מעונות) בהתאם לתקציבים שיעמיד משרד האוצר לרשות מערכת הבריאות וסכומים נוספים שיקצו מוסדות הבריאות ומשרד הבריאות מתקציבם. הנושא נשאר פתוח לסיכומים בעתיד, להוציא את החזר הוצאות רכב. החזר זה ישולם החל מ־1 בנובמבר השנה.

ההסתדרות הודיעה, כי הגיעה למסקנה שאין בתקציבים שהועמדו על ידי משרד האוצר לרשות בתי החולים כדי לענות על הצורך בשיפור התנאים הפיזיים, ועל משרד האוצר מקובל כי ההסתדרות רשאית לתבוע הגדלת התקציב בדרכים שתמצא לנכון.

היערכות „לעבודה שגרתית בבית"

החל מהבוקר יתחילו בתי החולים להיערך לחזרה לעבודה מלאה שגרתית. ממשרד הבריאות נמסר, כי קודם כל יוחזרו לאשפוז כל החולים שפונו מבתי החולים על רקע עיצומי האחיות והטיפול בהם לא הושלם.

חולים המטופלים במרפאות חוץ יקבלו עד סוף השבוע לכתם הודעה על מועד חדש לביקורם במרפאה.

סיכומו של דבר. חתימת ההסכם עם האחיות. (צילום – מעריב)

ותיקי הרדיו שבו וקראו מהדורות חדשות – כמו פעם

במסגרת ארועי חמישים שנה לשידור העברי

מאת יעל אדמוני סופרת „דבר" בירושלים

במסגרת אירועי 50 שנה לשידור העברי הוזמנו במהלך סוף השבוע קריינים ותיקים של „קול ישראל" להגיש את מהדורות החדשות.

אחד הותיקים שלא עסק בקריינות 28 שנים הוא ארנון גפני מי שהיה נגיד בנק ישראל ומשמש היום כמנהל בנק כללי לישראל יו"ר מועצת המנהלים של קונצרן „כור". אחרי הקראת מהדורת החדשות של השעה 7 בערב סיפר גפני ל„דבר" כי כמעט ולא התרגש לפני הקראת המהדורה. „התרגשתי לא כקריין אלא כמי שבא למקום שלא היה בו 28 שנים". גפני סיפר כי לא התאמן בבית לקראת הקראת החדשות ולא עשה חזרות. „פעם קריין תמיד קריין", אמר.

לדבריו לא השתנה הרבה ברדיו, האולפן הוא, אותו אולפן והמיקרופון הוא אותו מיקרופון. „מהדורות החדשות השתנו. בימים בהם עבדתי ברדיו נמשכה כל מהדורה כרבע שעה, היום נמשכת כל מהדורה ארבע או חמש דקות בלבד".

הקריינים שהקריאו במהלך סוף השבוע את מהדורות החדשות הם אריה ארבל, יורם רונן שהגיש את יומן הבוקר ביום שישי, אליהו ברמל, חיים יבין ודניאל פאר ויורם ארבל.

את „יומן השבוע" הגיש אתמול צבי פינסקר ודן לאור. את החדשות בשבת הקריאו ראובן אלדד, יצחק נוי וארנון גפני.

עובדי הרדיו של היום רישמו את הקראת החדשות של היום לא של פעם ואמרו כי לפני שנים היו קוראים את החדשות לאט ובנות ואילו היום נקראות החדשות במהירות.

„הקריינים הותיקים באו כמו שהם, לא היו חגיגות מאורגנות. רובם קרייני חדשות שהמשיכו בדרכם בטלוויזיה. ארנון גפני הוא היחיד שהתרחק ממש מהעניין אך הוא לא שכח את מלאכתו", אמר אחד העורכים.

אנשים

השחקנים מרים זוהר (מימין), מכרם חורי (במרכז) ולאה קניג (משמאל) הם חתני פרס ישראל באמנות המשחק בתיאטרון ובסרטי טלוויזיה וקולנוע לשנת תשמ"ו – מסר אמש דובר משרד החינוך והתרבות בירושלים.

מרים זוהר, ילידת רומניה, שחקנית בתיאטרון הבימה, זכתה בפרס על משחק אמנותי למופת בעיצוב אישי ובהבלטת קווי עיצוב דרמאטיים וטראגיים. בין תפקידיה הבולטים: סולבאג ב"פר גינט", מדיאה, האם ב"תמונת הדמים" לגורקה.

מכרם חורי הינו יליד ירושלים ושחקן בתיאטרון חיפה. הוא מופיע תכופות גם בקולנוע ובטלוויזיה, כיכב ב"מתחת לאף", "גשר צר מאוד", "חיוך הגדי" ובסדרה "מישל עזרא ספרא ובניו".

לאה קניג נולדה בפולין וחונכה ברומניה, משחקת בתיאטרון הבימה ומרבה גם להופיע בשפה האידיש. היא זכתה בפרס על הצגה אמנותית למופת של גלריית דמויות רחבה, בחיבה אנושית ובחריפות קומית־סאטירית או טראגית. בין היתר הופיעה כסמירמיס ב"הכסאות" של יונסקו, מריה ב"מלחמה ושלום" ואמא קוראז' ב"אמא קוראז'" של ברכט.

הפרסים יוענקו על־ידי ראשי המדינה בטקס ממלכתי ביום העצמאות הקרוב. דובר משרד החינוך ציין כי מכרם חורי הוא האזרח הלא־יהודי השני המקבל את פרס ישראל. (קודם לו אלדין תתוקאי מכפר קנה על עמל כפיים). הוא הדגיש כי הפרס הוא גם ביטוי של הערכה לשחקן ערבי־ישראלי שהוכיח כי אפשר למצוא שפה משותפת של יצירה ודרכים בין אמנים ערבים ויהודים.

מינויים

הממשלה תאשר היום שורה של מינויים בשירות הציבורי ובהם את מינויו של הציר המדיני בשגרירות ישראל בוואשינגטון, אליקים רובינשטיין, למזכיר החדש של הממשלה, את האלוף (במיל.) דוד מימון לנציב שרות בתי הסוהר והאריך את כהונתו של יורם בליזובסקי כמנהל כללי בפועל של משרד התעשיה המסחר.

★

שר הכלכלה והתכנון גד יעקובי, הרואה עצמו כאחד מתלמידיו של דוד בן גוריון, נבחר לחנוך ולהסיר את הלוט מעל לשלט שיוצב על הבית שבו התגורר הזקן בלונדון. בטקס אמורים להשתתף גם פרנסי הקהילה היהודית וחברי פרלמנט שיבקשו להביע בכך את הוקרתם לראש הממשלה הראשון של ישראל. הטקס הוא במסגרת אירועי מאה שנה להולדתו של בן גוריון.

יוסי מלמן

אינטרנציונל

יו"ר המרכז לתרבות וחינוך בהסתדרות, נחום פסה, נבחר לסגן נשיא עולמי של ה־אינטרנציונל לחינוך עובדים ואילו דוד פאוין, איש המחלקה לקשרים בינלאומיים בוועד הפועל, נבחר לתפקיד המזכיר הכללי של האינטרנציונל. זאת ועוד: מליאת האינטרנציונל לחינוך עובדים שהתכנסה באחרונה בוינה והחליטה להעביר את מרכז האינטרנציונל והמזכירות הפעילה מאירופה למזרח התיכון ולייתר דיוק לתל־אביב.

זו הפעם הראשונה שארגון בינלאומי מחליט להעביר את מוסדותיו לישראל ושישראלי מונה כמזכ"ל של ארגון כזה. ההחלטה נעשתה ברוב של 30 נגד 14 קולות ולהצבעה קדמו מאמצים רבים של נחום פסה לשכנע מדינות וגופים להעניק את קולם לישראל. כנגד עמדה הצעה של שבדיה להעביר את המזכירות לשטוקהולם.

חיים באור

נביא בעירו

בעוד זמן קצר הוא עומד לסיים את הביוגרפיה המקיפה ביותר, שנכתבה אי פעם על זאב ז'בוטינסקי. בינתיים קיבל הסופר ועוזרו לשעבר של מנחם בגין, שמואל כ"ץ (מימין), מזכרת – פסל ראשו של המנהיג הציוני. את הפסל הגיש לכץ האמן האמריקאי רון דינפטן (משמאל) וראש "השגרירות הנוצרית הבינלאומית בירושלים", יאן וילם ואן דר הובן (במרכז), לאות הערכה לידידותו של כץ עם קהל הנוצרים תומכי ישראל ברחבי תבל.

ראש השגרירות הנוצרית טען בפני קהל האורחים, שמנה כ־5,000 איש, כי ז'בוטינסקי אינו אלא נביא שנשלח על־ידי האל להציל את העם היהודי מפני הצורר הנאצי, אך למרבית האירוניה הלך לעולמו כאדם חסר כל שאיש לא האמין לדבריו. כ־4,000 נוצרים מלמעלה מ־50 מדינות – רובן אינן מקיימות יחסים דיפלומטיים עם ישראל – השתתפו בחג הסוכות במפגן ההזדהות השנתי עם מדינת ישראל. כץ עצמו השתתף במפגן ואף הירצה בפני האורחים על ז'בוטינסקי ופועלו.

הרצוג לאוסטרליה

נשיא המדינה, חיים הרצוג (בתמונה), מכין שיעורי בית. הנשיא הכין 29 נאומים שישמשו אותו באירועים שונים במהלך ביקורו באוסטרליה ובמדינות אוקיאניה. הכנת הנאומים הסתיימה. נותרו עדיין 2 נאומים נוספים אותם יכין במהלך הטיסה. הביקור יימשך 19 יום ושליש מהזמן תבלה פמליית הנשיא באויר – בטיסות 12 נחיתות והמראות.

רעיית הנשיא אורה תתלווה אליו במרבית האירועים בהם ישתתף, אולם נכונה לה גם תכנית נפרדת. בסידני שבאוסטרליה, למשל, מכינים לרעיית הנשיא ארוחת צהרים גדולה, שתקיימנה לכבודה מנהיגות ארגוני נשים יהודיות. כן תהיה לה פגישה עם הנשים הבולטות בחיים הציבוריים של אוסטרליה. את מהלך הביקור הממלכתי של הרצוג באוסטרליה יסקר בפרשנות, כתבות וידיעות דבר אשר.

טובה צימוקי

סובלנות

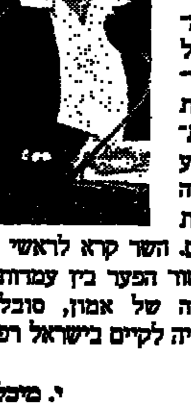

בהרצאה בפני חברי האגודה לרפואה ומשפט שנערכה בחיפה בהשתתפות 250 שופטים, עורכי־דין ורופאים, קרא השר משה שחל (בתמונה) לראשי המחנה הדתי ולחילונים לנסות ולהגיע להסכמה ככל האפשר לגבי הפתרונות בנושא ההשתלות השונות ובעיקר השתלות כבד. הוא הביע חשש שנושא זה יהיה לגורם חדש למחלוקת בין דתיים לחילוניים. השר קרא לראשי שני המחנות לסייע בגישור הפער בין עמדותיהם משום שרק באוירה של אמון, סובלנות והתחשבות אפשר יהיה לקיים בישראל רפואה של מדינה מתוקנת.

י. מיכלסקי

הצליינים באים

קבוצה של 15 אנשי כמורה בכירים מאיזור לוס־אנג'לס בארה"ב, בראשות הקרדינל מנינג הגיעה לביקור במקומות הקדושים לנצרות בישראל. הקבוצה שבאה לארץ ביום ששי תשהה בישראל 10 ימים ותבקר בין היתר באתרים קדושים לנצרות בירושלים ובאיזור טבריה ונצרת. כן תבקר הקבוצה בתל־אביב וביפו. במשרד התיירות מקווים, כי ביקורם של אנשי הכמורה הבכירים יסייע לעידוד תיירות צליינית לישראל.

דוד מרשיוב

אבא אבן לקמברידג'

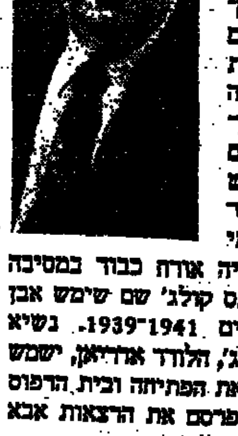

ח"כ אבא אבן (בתמונה), יוצא היום לאוניברסיטת קמברידג' באנגליה לחמישה ימים, שם ישמיע שלוש הרצאות בנושאים דיפלומטיים ומדיניים במסגרת הקתדרא על שם לוייטרפכט. (הרצאות אלו נערכות מדי שנה לזכר המשפטן הבינלאומי המפורסם הירש לוייטרפכט המנוח). ההזמנה נחשבת לכיבוד אקדמי גדול. אבא אבן יהיה אורח כבוד במסיבה שיערוך נשיא קורפוס קולג' שם שימש אבן מרצה צעיר בשנים 1939־1941. נשיא אוניברסיטת קמברידג', הלורד אדריאן, ישמש כיושב ראש בהרצאת הפתיחה ובית הדפוס של האוניברסיטה יפרסם את הרצאות אבא אבן בראשית השנה הבאה.

אמש קיים אבן שיחה עם שר החוץ שמעון פרס על המהלכים המדיניים הצפויים בזמן כהונת הממשלה החדשה. הוא דיווח לשר החוץ על שיחותיו עם שר החוץ וסגן הנשיא של ארה"ב ועם מנהיגי יפן עימם נפגש בראשית הסיור הבין־פרלמנטרי שערך בפגרת הכנסת. בסיום שהייתו בארה"ב הירצה אבא אבן בוועידת נשיאי הארגונים היהודיים ובמועצה ליחסי חוץ בניו־יורק.

רבין: סוריה מדינה עוינת ויש חשש שתטעה ותפתח במלחמה

"אנו רואים באמל ובנביה ברי אחראים בלעדיים לשלום הנווט"

(ע). – סוריה היא מדינה עוינת, המשקיעה מתקציבה בהתעצמות צבאית מיליארד דולר לשנה יותר מאשר ישראל. זאת בלי הסיוע הסובייטי, ולא אתפלא אם יתפרסם, שסוריה תקבל מטוסי מיג־29, שהם התשובה הרוסית למטוסי "אף־15".

דברים אלה אמר שר הבטחון יצחק רבין בהרצאתו ביום ו' בפגישה השבועית של המועדון המסחרי והתעשייתי מתל־אביב. השר הדגיש, כי לסורים יש טילי קרקע־קרקע המסוגלים לפגוע בתל־אביב בלי יכולת ליירט אותם. "איננו רוצים במלחמה, אך אם יכפו אותה עלינו ננצח. עם זאת אין טוב וראוי, שסורים עדיין לא יעשה טעות ויפתח במלחמה" – אמר השר.

להלן הזכיר רבין את הפלת מטוס הפאנאם והדגיש כי המטוס לא הופל על־ידי מחבלים, אלא כתוצאה מתקלה בשחרור הפצצה, שכמותה מתרחשת אחת למיליון.

"אנו רואים את מנהיגי 'אמל' ובראשם את נביה ברי, אחראים לשלום הנווט. אנו רואים בהם את האחראים אם יקרה לו משהו. אנו תובעים את החזרתו המיידית של הנווט", אמר שר הבטחון.

בדברו על בעיות הטרור אמר רבין, כי ישנו טרור מגבול לבנון, טרור מתוך השטחים וטרור נגד מטרות ישראליות ויהודיות בחו"ל. "צה"ל נמצא שנה ומחצה מחוץ ללבנון ואין עלינו איום צבאי ממדינה זו, אך יש לזכור ששלוש שנות המלחמה שלנו בלבנון לא חיסלו את הטרור". השר ציין, כי באזור הבטחון בדרום חיים היום כ־200,000 איש ומצבם הבטחוני והכלכלי טוב מזה של אחיהם בצפון.

עוד אמר רבין, כי בירדן נקטו צעדים חריפים נגד אש"ף ומשרדיו, ובעקבות זאת חלה בשנה האחרונה ירידה של כ־50 אחוז בפיגועים בשטחים, לעומת אשתקד. "כל עוד מדינות ערב תומכות בכסף, ונותנות מחסה לטרוריסטים בארצותיהן ולא יהיה פתרון מדיני לסכסוך – יימשך הטרור", הוסיף שר הבטחון.

השר שיבח את מערכת המשפט בבריטניה ואת החלטתה של ממשלת מדינה זו בפרשת הינדאוי. "ממשלת בריטניה לא נרתעה ולא פנתה לשיקולים של כדאיות, אלא ניתקה את יחסיה עם סוריה. נחשפה העובדה שסוריה השתמשה בראשי המודיעין של חיל־האוויר שלה כדי להעביר ללונדון מטען שהוכן בדמשק, במטרה לפוצץ מטוס אל על. במשפט נחשפו עובדות כיצד הכל היו מעורבים בפרשה הזאת – החל בשגריר הסורי בלונדון וכלה באנשים שמתחתיו. עלי להביע צער, שצרפת ומדינות רבות באירופה לא החזירו את שגריריהן מדמשק, בדומה לארה"ב ולקנדה" – אמר השר.

רבין אמר, כי המודיעין הסורי קשור גם בארבע ההתקפות, שנערכו על מתקנים ישראליים באירופה – בוינה וברומא, במדריד ובלונדון. "סוריה אינה רק מדינה בעלת פוטנציאל צבאי נגדנו. היא המובילה היום בטרור הבינלאומי. כעת צריך לראות כיצד תנהג מערב גרמניה בהינדאוי השני – שהטמין שם פצצה בדיסקוטק – ומה יהיה העונש והמסקנות ממנו", סיכם השר.

השגריר לשעבר של ארה"ב במצרים במרכז דיין:

ארה"ב אינה מקנה עדיפות מספקת לטיפול בהרחבת תהליך השלום במזה"ת

מאת דן אבידן, כתב "דבר" לענייני ערבים

אלפרד אתרטון, לשעבר שגריר ארה"ב במצרים, מתח אמש במשתמע ביקורת על כך, שממשל רייגן איננו מקנה כרגע עדיפות הולמת לטיפול בנושא המזרח התיכון.

בהרצאה במרכז דיין באוניברסיטת תל־אביב אמר אתרטון, אחד מותיקי שירות החוץ האמריקאי, כי במצרים קיימת תחושה שהממשל לא שם כיום להשלים את המלאכה שהחל בה בחתימת הסכמי קמפ־דייוויד ואינו מרחיב את תהליך השלום במזרח התיכון. עם זאת הצדיק אתרטון את עמדת הממשל, כי אין טעם כרגע להשקיע מאמצים מיותרים בקידום תהליך השלום במזרח התיכון כל עוד הצדדים, הנוגעים ישירות לסכסוך, אינם מראים בכוונות מספקת לגשר על פערי העמדות המדיניות ביניהם.

יחסי ארה"ב – מצרים

אתרטון הקדיש את הרצאתו לסקירת התפתחות מערכת היחסים בין ארה"ב למצרים מאז 1967. הוא תיאר את העליות והמורדות במערכת יחסים זו, מימי נאצר עד ימי מובארק.

אתרטון ציין, כי בסיכום כולל מערכת היחסים בין שתי המדינות איתנה כיום כבימי סאדאת. עם זאת קיימים לדעתו כיום יותר נושאים השנויים במחלוקת בין מצרים לארה"ב, העלולים להעכיר בעתיד את היחסים ביניהן. כדוגמה לנושאי מחלוקות אלה הוא ציין את גישתן השונה של שתי המדינות כלפי שיתופו של אש"ף בתהליך השלום, את תפיסתן השונה לגבי היקף ועיתוי הרפורמות שעל מובארק לנקוט בתחום הכלכלי ועוד.

הבנה לרגישויות

אתרטון אמר, שלדעתו על ארה"ב לגלות הבנה לרגישויות של משטר מובארק ולא לכפות על משטר זה מדיניות בתחומים שונים, העלולה להחשוף אותו לסכנות מבית. לדוגמה אמר אתרטון, כי לדעתו צריכה ארה"ב להיענות לבקשת מובארק ולהקל בנטל תשלום החוב החיצון של מצרים עבור רכישת ציוד צבאי בארה"ב.

חוב זה נאמד כיום בכארבעה מיליארד דולאר ומצרים משלמת תמורתו רבית גבוהה, המכרסמת בתקציבה הלאומי במטבע זר.

לדברי אתרטון אין להשוות כלל בין תופעת החומייניזם באיראן להתעוררות האיסלאם הפונדמנטליסטי במצרים. עם זאת ציין, כי לדעתו על הנשיא מובארק לעמוד על המשמר מפני סכנת גידול כוחן של הקבוצות המוסלמיות הקיצוניות האלימות בטווח הארוך.

צוות לריכוז פיתוח הנגב – בשדה בוקר

(ע). – ממלא מקום ראש הממשלה ושר החוץ, שמעון פרס, הורה לזמן צוות בכיר שיבחן בהקדם הצעה של מנכ"ל מדרשת שדה בוקר, יוסי אליהו, לריכוז כל פעולות פיתוח הנגב המתוכננות במדרשת שדה בוקר.

אליהו דיבר על כך עם פרס, לאחר שממלא מקום ראש הממשלה סיים את הרצאתו במרכז למורשת בן־גוריון בשדה בוקר, שנעלה כנס בינלאומי בנושא "30 שנה למבצע קדש".

אליהו ביקש מפרס, שכיו"ר ועדת השרים לענייני הנגב, ידאג להקים במדרשת שדה בוקר את מטה התיכנון והפיקוח על התוכניות השונות שהועלו לפיתוח הנגב. מר פרס הגיב בחיוב וסוכם כי צוות בכיר יבחן הצעה זו של אליהו ואת אופן יישומה המהיר.

מחירי תפוחי אדמה וגזר מתייקרים היום

מאת דויד מרשיוב, סופר "דבר" לענייני חקלאות

החל מהבוקר נכנס לתוקפו ההסכם בין הירקנים למשרדי האוצר והחקלאות ואי לכך מתייקרים מחירי הגזר ותפוחי האדמה. המחיר הסיטונאי החדש של שני מוצרים אלה יהיה 78 אגורות לקילוגרם במקום 66 אגורות עד כה והמחיר לצרכן יהיה 98 אגורות הקילוגרם במקום 83 אגורות עד כה.

כזכור תבעו מגדלי הירקות ייקור הגזר ותפוחי האדמה בשיעור 22 אחוז, בהתאם להתייקרות שחלה בתשומות החקלאיות, אולם ההתייקרות שאושרה לבסוף היא בגבולות 16 אחוז בקירוב.

נעמ"ת: למנוע העברת כספים לרב של ת"א

(ע). – נעמ"ת תגיש היום הצעה דחופה לסדר היום בישיבת מועצת עיריית ת"א לעכב את העברת הכספים מטעם העירייה למועצה הדתית בת"א, עד שזו תשנה את החלטתה להתנגד למינוי נשים לגוף הבוחר של הרב האשכנזי בעיר.

נעמ"ת טוענת, כי עיריית ת"א משלמת את משכורתו של רב העיר מהמיסים של התושבים, ולנשות העיר יש עניין להשפיע על בחירתו של הרב הראשי.

בנעמ"ת הוחלט לא להסתפק במינוי נשים למועצות הדתיות ולגוף הבוחר את הרב הראשי, והיא תיאבק גם על מינוי נשים לוועדות המינוי דיינים בבתי הדין הרבנים.

מפ"ם לארנס: החזר תושבי איקרית ובירעם

(ע). – מזכ"ל מפ"ם ח"כ אלעזר גרנות קרא לשר משה ארנס לקיים בהקדם, במסגרת תפקידו החדש, את ההתחייבות המפורשת של מנחם בגין להתיר ישובם מחדש של הכפרים בירעם ואיקרית ע"י יושביהם המקוריים ויורשיהם.

פנייה זו מבטאה עמדה עיקבית וחד משמעית של מפ"ם וקיבוצי הקיבוץ הארצי, ברעם וסאסא, שכניו של הכפר בירעם.

גרנות אומר בפנייתו, "כל התנגדות קודמת למילוי התביעות של בירעם ואיקרית מתבטלת נוכח הכרזתם – כי רצונם הבלבדי הוא לחיות בכפר אבותיהם ולבנות בו בתים למגורים, וכי אין להם שום כוונה לתקן עוול ע"י עוול חדש, ועל כן אינם תובעים החזרת אדמותיהם שנמכרו לישובי הסביבה. בידיך, השר ארנס, לתקן מעוות ישן ומבאיש ולהסיר חרפה מישראל" – מסיים גרנות.

פנייה למוכתארים להוקיע פיגועים באזרחים ישראלים

מאת דני צדוקי סופר "דבר" בדרום

"ועד הישובים" ברצועה פנה למוכתארים של מחנות הפליטים, להוקיע את הפיגועים באזרחים ישראלים בעקבות השלכת בקבוקי התבערה שלשום על מכונית ישראלית בצומת אל בורייג'. כזכור כבר הייתה פנייה כזו לראש הועד של מחנה נוסייראת בעקבות יידוי האבנים במוצאי יום הכיפורים על מכוניתו של ראש מועצת "חוף עזה" ראובן רוזנבלט.

יצויין שפעילות זו של "הועד" שבראשו עומד אבי פרחן אינה לרוחו של המינהל האזרחי באזור. שהועד מבקש ממנו רשות להקמת "משמר אזרחי" כמו בכל הארץ. אם כי הבטחון ברצועה הוא באחריות הצבא.

יש עוד סיבה לחטוף אבוקדו

קח פרי ותהיה לי בריא!

1.85 ש"ח לק"ג
מחיר מומלץ לצרכן.

מועצת הפירות (ייצור ושיווק)

אוצר השלטון המקומי בע"מ

אבל על פטירתו של

עו"ד מר **יצחק שבו** ז"ל

בעבר יועצה המשפטי

ומשתתף בצער המשפחה

בבית משפט השלום ברחוב ויצמן 1
פינת שאול המלך, תל־אביב
תיק אזרחי 86 / 17323

הזמנה בסדר דין מקוצר

אל יגאל ניר שכתובתו רח' גרונימן 9 תל־אביב וכיום בלתי ידועה.

דע, כי התובע אלין סרייד בע"מ ע"י ב"כ עו"ד א. רינגן מתל־אביב הגיש נגדך תובענה לפי פרק ט"ז לתקנות סדרי הדין האזרחי, תשמ"ד – 1984, כמפורש בכתב התביעה המצוי בתיק הנ"ל על נספחיו.

אם יש בדעתך להתגונן, עליך לבקש בדרך המרצה רשות על כך מבית המשפט, תוך 30 ימים מיום פרסום הזמנה זו. הבקשה צריכה להיות נתמכת בתצהיר בו יפורש אם אתה מתכוון לטעון נגד התובענה כולה או נגד חלק ממנה בלבד, ואם כן – נגד איזה חלק, ועליך למסור לתובע הודעה על בקשה זו בצרוף העתק מן התצהיר.

אם בית המשפט לא יתן רשות להתגונן כאמור, תהא לתובע הזכות לקבל פסק דין בהתאם לכתב התביעה.

יום ו' 31 באוקטובר 1986.

מזכיר

בנק ישראל

חדש

הודעה על הוצאת מילווה קצר מועד

ביום 5.11.1986 תונפקנה סדרות מילווה קצר מועד לפי הפירוט הבא:

מספר הסדרה	כמות מוצעת במליוני שקלים חדשים שווי נקוב	מועד הפריון	ימים לפדיון
1216 א'	10	3.12.86	28
1256 ב'	40	31.12.86	56
0147 ג'	50	28.01.87	84

בקשות לרכישה של הסדרות תוגשנה באמצעות הבנקים וחברי הבורסה לניירות ערך, במחירים שיהיו נמוכים משווין הנקוב. יום המכירה הראשון בבורסה לניירות ערך יהיה יום ג' 4.11.86 (ערך יום ד', 5.11.86).

ביום המכירה הראשון בבורסה ימכור בנק ישראל את מלוא הסכום המוצע או חלק ממנו כפי שייקבע על ידו.

הסדרות תסחרנה בבורסה לניירות ערך ביחידות של 100 שקל חדש שווי נקוב ותפדינה על ידי בנק ישראל בשווין הנקוב (100%), בתאריך הנקוב לעיל.

התנאים המחייבים לסדרות הנ"ל פורסמו בתקנות מילווה קצר מועד (סדרות מסוג א', ב' ג') התשמ"ד 1984 – קובץ תקנות מספר 4615.

פרטים נוספים אצל הבנקים וחברי הבורסה לניירות ערך.

למשפחת קורלנדר

אתכם באבלכם הכבד עם פטירת

חיה קורלנדר ז"ל

השכנים — דיירי הבית
ברח' ז'בוטינסקי 54
גבעתיים

מנת דם חיים לאדם

לתרומות דם פנה לסניף מגן דוד אדום הקרוב.

לחנה עינת והמשפחה

אתכם באבלכם במות האב

דב סים ז"ל

בית נח"ל עוז

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של בעלי, אבינו, אחינו וסבנו היקר

שמואל נבון

המורה והמחנך

ההלויה תתקיים היום, יום ראשון ל' תשרי תשמ"ז 2.11.86 בשעה 2.45 אחה"צ
בבית העלמין הדרום בגבול חולון בת־ים

נפגשים ליד השער הראשי.

המתאבלים:
אשתו: שושנה
בנו וכלתו: עמנואל ואתי נבון
בתו: צלילה דביר
אחיו: יצחק נבון וב"ב
אחותו: שמחה קלנר וב"ב
הנכדים: עומר, עידית ועמית נבון
אופיר גלי וזוהר דביר
וכל בני המשפחה

למשפחת חלמיש
לבית דגניה ב'
ומשפחת רם

משתתפים בצערכם ובאבלכם במות אבי המשפחה

יהודה רם ז"ל

בית תל קציר

כור הנפקות בע"מ

קביעת שעור הריבית של אג"ח (סידרה 2)

הרינו להודיע כי הנאמנים של מחזיקי אגרות חוב מסידרה 2 של כור הנפקות בע"מ הצמודות למדד או למט"ח, קבעו כי שיעור הריבית השנתית שתישאנה אג"ח הנ"ל (לתקופה המתחילה ביום 31.10.86 והמסתיימת ביום 29.10.87) הוא 7.187%.

כור הנפקות בע"מ

על טעם ועל ריח לא מתווכחים, נלחמים / שמעון וייס

הקרב המתוק יוצא לדרך

יבואו או לא יבואו, זאת השאלה הכוססת אל מנהלי "עלית". הם הוזמנו גם בכתב וגם בעל־פה, אבל במפעל המתחרה "ורד הגליל" בצפת, הנחנך השבוע, ובמסדרונות קונצרן "כור", שהוא הבעלים הישראלי של המפעל החדש, לא בונים על זה שפדרמן, מוסביץ וחבריהם יצפינו עד צפת כדי לראות בחגיגת המתחרים. להם זו בסך־הכל הוכחה שהלחצים ותמיונות הסיכנוע לא הועילו הפעם, וב"עלית" יצטרכו להתחיל להתרגל למחשבה שהם אינם יחידים בשוק השוקולד הישראלי.

לטקס הנחת אבן הפינה לפני קרוב לשנתיים הם לא באו, ובטלפון הצטדקו שאינם יכולים. זה, אגב, לא מפריע לדוד מוסביץ, איש "עלית", ולעמי דולב, מנהל "ורד הגליל", לשמור על יחסים טובים ביניהם. יש אם כן תקווה שהמאבק סביב כרסו התופחת בשוקולד של הישראלי המצוי לא יחרוג מכללי ההגינות וה"פייר־פליי".

לאחר 10 שנים של התלבטויות ושנתיים של הבנות יוצאת ממפעל „ורד הגליל" של „כור" בצפת בשורת מתיקות חדשה. הקמת המפעל באיזור פיתוח הוכחה כאבן נגף

חנוכתו של מפעל "ורד הגליל" באזור התעשיה החדש של צפת תסיים השבוע למעלה מתריסר שנים של התלבטות טיפוסית של „כור" בעניין כניסה לשוק השוקולד, שהיה עד כה, כאמור, נחלה כמעט בלעדית של הקונצרן הרמת־גני. מעתה יגבר המאבק הסמוי והגלוי שכבר החל על השוק הזה. ב"כור" רוצים מאוד להצליח, וב"עלית" לא כל־כך יודעים איך להתמודד עם המתחרה הגדול והשאפתן שקם להם פתאום.

כמעט עשר שנים דובר ב"כור" על כניסה לשדה המתיקה בארץ, אבל הדיבורים המהוססים וקשיים פנימיים הקלו את המלאכה על אנשי "עלית". ועדי עובדים של הקונצרן הוותיק נשלחו אל ראשי ההסתדרות ו"כור" כדי לשכנעם שלא להקים מתחרים ל"עלית", שתיאלץ, במקרה כזה לפטר עשרות עובדים. גם שרי הממשלה הנוגעים בדבר זכו לביקוריהם של ראשי "עלית" ונתבקשו להימנע ממתן אישור למפעל מאושר למתחרים העתידים. והיו גם נסיונות שכנוע יותר מעודנים, של שיחות בארבע עיניים. באותו פרק זמן הועילו השיחות והאיומים המרומזים. "כור" ירדה מהרעיון, לפחות באורח זמני.

לפני שנתיים קיבלה הנהלת "כור" החלטה שאיפשרה ל"כור־מזון" לבדוק את הנושא מחדש ולעומק, אבל התנו תנאים מגבילים קשים: מציאת בעל ידע ומשקיע בקנה־מידה עולמי, הקמת המפעל באזור פיתוח ובתחום הקו הירוק, קבלת התנאים של מפעל מאושר והוכחות שקיים סיכוי טוב ליצוא של מוצרי שוקולד לחוץ לארץ. באירופה, כידוע, אפשר למכור שוקולד באותה הצלחה שמוכרים קרח לאסקימוסים. „על שתי המגבלות העיקריות הצלחנו להתגבר די מהר", נזכר ד"ר עמי דולב, בן 50, מנהל „ורד הגליל". „בעזרתו של היזם הגרמני ששמרנו איתו על קשר כבר קודם לכן".

דווקא מה שנראה קל, לכאורה, בבעיית השיקולים – המעבר לאיזור פיתוח – הוכח כאבן נגף רצינית. בצפת לא התלהבו ביותר מהרעיון ונטו לזלזל ברצינות הכוונות של היזמים. ב"כור" לא ביזבזו זמן ועברו לכרמיאל, שם פגשו ראש עיר יותר דינמי, ברוך ונגר, שהבין איזה אוצר מתוק, תרתי משמע, עומד ליפול לידיו. אבל לרוע מזלו של ונגר, העלו הבחירות המקומיות באותה התקופה ראש עיר חדש בצפת, זאב פרל, איש "התחיה", והוא החליט לא לוותר על המפעל, אף שנתוני הפתיחה שלו היו גרועים. פרל הריץ עצמו אל מסדרונות "כור" ושיכנע את ראשיו שהגיעה לעירו עדיפות. בקונצרן החליטו לחזור לצפת. ונגר ניסה להחזיר את הגלגל אחורנית, אבל נכשל.

עכשיו הגיע תורן של ההקפאות בראשית כהונתה של ממשלת האחדות, והקמת המפעל הוקפאה הגם שהרשיונות היו חתומים ברובם. בהפשרה הראשונה של מרס 1985 מיהרו אנשי "כור מזון" לקבל את יתר הרשיונות ובראשית מאי הונחה אבן הפינה. „בתקופת ההקפאה חשבנו שהשותף הגרמני יאבד את סבלנותו", אומר עמי דולב. „הוא לא תפס מה קורה כאן מבחינה כלכלית. הוא מביא כסף וידע מחוץ־לארץ והממשלה כאילו לא רוצה אותו. פחדנו גם להביא אותו לצפת מחשש שאחרי שיראה את המדרון המסולע בקצה העיר, יסתובב אחורה ויסתלק. אבל במקום זה הוא התאהב בעיר, הסתובב בסימטאות ובגלריות, קיבל את דגל העיר, ובסופו של דבר היה יותר בטוח מאתנו בהקמת המפעל. זה בנאדם שלא רק השוקולד זורם בעורקיו. גם החזון הוא מרכיב בדמו".

בספטמבר לפני שנה נוצקו יסודותיו הראשונים של המפעל ושנה וחודשיים לאחר מכן הוא עומד להיחנך. עכשיו כבר אין דרך חזרה. 11 מיליון דולר הושקעו בהקמה, 7200 מ"ר מבנה שכולו ממוזג, 65 עובדים, בהם חמישה אתיופים וגם צ'רקסים ודרוזים, ועד סוף השנה יגיע מספר העובדים למאה, כולם צפתים או מהסביבה הקרובה. שמונה בעלי מקצוע שבאו לצפת בעקבות המפעל החדש ועוד אחרים בדרך. מגורים בצפת הם תנאי בל יעבור לכל מי שמבקש לעבוד ב"ורד הגליל" ואינו תושב העיר. „אם עיר פיתוח – אז עד הסוף", אומרים ב"כור".

באירופה קוראים לו מיסטר שוקולד

ב"כור" הגדול יודעים שללא האנס אימהוף, בעל הון ותעשיין גרמני כבד, לא היו מצליחים להרים את הפרוייקט החדש בצפת. אימהוף, קתולי בן 63 ובעל שורה ארוכה של מפעלים לייצור שוקולד באירופה, היסס תחילה אם להיכנס לשותפות עם הקונצרן הישראלי. אבל אחרי ששמע שבישראל יש כמעט מונופול בתעשיית השוקולד, נטה ללכת על הרעיון. ביקורם של אנשי "עלית" אצלו, בנסיון לשכנעו לוותר שיכנע אותו סופית לצאת, זו הפעם הראשונה, אל מחוץ לתחומי אירופה. המפעל בצפת הוא הראשון מבין מפעליו של אימהוף שאין הוא בעליו הבלעדי. חלקו בייצור מגיע לחצי, אף כי הוא השקיע כפליים מהקונצרן הישראלי הגדול.

באירופה קוראים לו "מיסטר שוקולד" ומכריו מעידים שאין מומחה גדול ממנו לתעשיית השוקולד. הוא מכיר את הנושא משלב הטכנולוגיה ותהליך הייצור ועד לגודל העטיפה וצבעה. כל דבר הוא דורש לדעת. גם על המתרחש בצפת הוא מפקח ממשרדו בקלן, וכל דו"ח וסקירת מצב מונחים אצל דני רזווליו ואצלו בעת ובעונה אחת.

קודם שחתמו עמו על ההסכם, נבדק עברו של אימהוף ונמצא שהוא נקי מכל חשד. ב"כור" כועסים על אנשי "עלית", שבמאבקם ניסו לא פעם "לטפטף" שאלות ותמיהות על עברו של אימהוף, אף שידעו את האמת.

תצרוכת השוקולד הממוצעת של הצרכן הישראלי מגיעה לפחות משני ק"ג בשנה. בהשוואה לאירופאי זו ממש משבצת שוקולד בחפיסה גדולה. האירופאי גוגס כשבעה ק"ג שוקולד בממוצע לשנה, והאמריקאי בכלל משוגע על שוקולד. לא פחות מעשרה ק"ג הוא סועם בשנה. עם זאת, הוכיחו מחקרים וסקרים שנעשו בראשיתו של המאבק הנוכחי בין "כור" ל"עלית", כי הישראלי פתוח להתנסויות קולינריות בפרט כשמדובר בשוקולד, ועל זה הולכת להיות המלחמה עכשיו. „אנחנו מאמינים שנגנוס חלק מהשוק על רקע התחרות שתיווצר", אומר עמי דולב. „סוגי שוקולד" יכנסו לשוק והוא יגדל. בכל דבר יש סיכון. ניסינו להקטין את הסכנות עד למינימום. עשינו את כל הבדיקות והסקרים הדרושים כדי לדעת כמה שיותר. עברנו בין אנשים ברחוב ואצל משפחות ואנשי עסקים, ויש לנו יסוד להאמין שהשוקולד שלנו הוא ברמה שהצרכן הישראלי יאהב".

עוד בטרם החלו מכונות הייצור במפעל לעבוד במלוא המרץ, כבר נחתמו הסכמי יצוא עם קניינים אמריקאיים בהיקף של כעשרה מיליון דולר, ועתה מתנהלים מגעים עם בעלי עניין בקנדה ובבריטניה. על אירופה, יודעים ב"כור", אין מה ללכת. הגרמנים והשווייצרים כבשו שם את שוק השוקולד.

„בלי להרגיז אף אחד", נשמע דולב זהיר. „אני מעריך שבעוד חמש שנים נהיה מפעל [illegible] בשוק המתיקה הישראלי ויש דוגמאות יפות לחיים טובים של שני מתחרים. "תלמה" ו"אוסם" מייצרים באותו התחום וברמה גבוהה. הצרכן מרוצה משניהם ושניהם מרוויחים כסף. יש פה, בסך הכל, בעיה פסיכולוגית, כי "עלית" היתה יחידה שנים רבות ועכשיו זה פיקנטי לדבר על מלחמת שין בשין, אבל אין שום סיבה לכך. כל אחד יכול להתייצב על נתח בשוק וליהנות ממנו".

האמריקאי הממוצע צורך למעלה מ־10 ק"ג שוקולד בשנה, הישראלי פחות משני ק"ג. עתה הוא יעמוד מול מבחן פיתויים של שני מפעלים ושלושה משרדי פירסום

את דברי הפיוס האלה, כך נדמה, לא קונים כל־כך ב"עלית". לפיכך הם שכרו את שירותיהם של שניים ממשרדי הפרסום הגדולים והמצליחים בארץ "קשר בראל" ו"רימר יעקבסון טמיר", ואלה שוקדים על מלאכת הפירסום ו"כיפוף ידו" של המפעל החדש, ששכר את שירותיו של משרד "פרווליך ורשבסקי כהן". מכל מקום, אומרים בשני הצדדים, לשני המפעלים יש שוק גדול עם הרבה כסף וכוח. הרבה מאמצים עשו אנשי "עלית" כדי לגלות את ההפתעות שמכינים בצפת, אבל ב"ורד הגליל" לא התפתו. השמירה בכניסה למפעל החדש היא יותר מקפדנית ומוכיחה שמעבר למלות הנימוס מתנהלת מלחמה של ממש. תעודה מזהה, אישור מתאים ובדיקה גופנית הם חלק מתהליך הכניסה למפעל הצפתי. נהגים, ילדים ובני לוויה אחרים נשארים בחוץ. לא לוקחים שום סיכון. ההוראות ברורות וחד־משמעיות והן מתנוססות על הקיר במבנה השמירה שבכניסה.

עד עכשיו אנחנו עוד לא בשוק, מרגיעים ב"ורד הגליל" ומוכיחים שנתוני הפתיחה שלהם חלשים יותר: מפעל באיזור פיתוח, תקלות שעולות ממון רב, מחסור באנשי מקצוע ואפילו קשיי תקשורת טלפוניים, להם הוסיף של איזור פיתוח, הם רק חלק מן התנאים שבהם יוצאים אנשי "כור" למלחמה. עמי דולב מבטיח, מכל מקום, מאבק הוגן. הוא מחפש את זה גם אצל המתחרים ומתקשה למצוא.

ועדת המשנה לתכנון ובניה מחוז המרכז מקומי ראשל"צ

תאריך 8.7.86

הודעה לפי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדת המשנה לתכנון ובניה ראשל"צ, בקשה למתן הקלות חלקה 89(41)86 בגוש 6097 בית גרי גידון לפי תכנית מתאר/תכנית מפורטת, נמצאת בחלקה הנ"ל באזור תעשיה ומותר לבנות עליה מבנה תעשיה.

בקשת בעלי החלקה: סימוס הריג ל־5 שנים לחנות קוסמטיקה בקומה ב'.

לכל מי שיש התנגדות מאיזו סיבה שהיא לבקשה הנ"ל יואיל להגישה לועדה תוך מועד של 15 יום, החל מיום פרסום הודעה זו.

באם לא תתקבל כל התנגדות בתקופה הנ"ל, תובא הבקשה לאישור.

מ. ניצן
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ובניה ראשון – לציון

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אשור להקלה לקומה נוספת ברחוב 2184 מס' 2 גוש 6338 חלקה 24, 15. תיק בנין 002–2/2184.

בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן־גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון.

ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. כספי
סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

הועדה המקומית לתכנון ובניה „אונו"

מודעה לפי סעיף 149 –
חוק התכנון והבניה התשכ"ה – 1965

נמסרת בזאת הודעה כי הוגשה בקשה להקלה לועדה המקומית לתכנון ובניה „אונו":

המבקש: ד"ר לוי רן
המקום: רמת אפעל רחוב האורנים 16 גוש 6176 חלקה 89
מהות הבקשה: בניית בית מגורים תוך סטיה של עד 6% מעל המותר לבניית מרתף.

כל הרואה עצמו נפגע על ידי בקשה זו, רשאי להגיש את התנגדותו תוך 14 יום מיום פרסום הודעה זו למשרדי הועדה הנ"ל שכתובתה: המועצה המקומית קרית אונו.

יואל פרנקל
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה „אונו"

המועצה האזורית הגליל העליון
מכרז מס' 8/86

1. המועצה האזורית מעמידה למכירה את המכוניות כדלקמן:
א) רנו 4, מס' רישוי 81־026־75 שנת יצור 1981.
ב) רנו 4, מס' רישוי 81־815־76 שנת יצור 1981.
ג) סובארו 1800, מס' רישוי 81־937־76 שנת יצור 1981.
ד) פיאט 127, מס' רישוי 82־877־71 שנת יצור 1982.
ה) רנו 4, מס' רישוי 82־227־71 שנת יצור 1982.
ו) רנו 4, מס' רישוי 82־274־81 שנת יצור 1982.
ז) רנו 4, מס' רישוי 82־023־84 שנת יצור 1982.
2. פרטים נוספים אפשר לקבל אצל רכז התחבורה במועצה.
3. הצעות יש לשים בתיבת המכרזים בחדר המזכיר עד יום ו' 14/11/86.
4. על המציע לצרף ערבות בנקאית בגובה של 10% מגובה הצעתו, תוקף הערבות יהיה עד 30 יום לאחר תאריך סגירת המכרז.
5) אין המועצה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.
6) על הקונה להעביר בעלות ביום הרכישה ולשלם את האגרה.

זלמן גמסר
ראש המועצה

מועצה אזורית עמק הירדן
מכרז מס' 12/86

המועצה האזורית עמק־הירדן מזמינה בזאת הצעות מקבלנים להסדרת צומת בית זרע בכביש 90 – 7579 לפי תכנית 1606 של מ.ע.צ. כולל תאורת צומת.

חומר למכרז אפשר לקבל במחלקה הטכנית של המועצה בשעות 8:00 – 13:00 תמורת סכום של – 20 ש"ח שלא יוחזר.

על המגיש לצרף להצעתו:
1. ערבות בנקאית ע"ס 5% מערך ההצעה למשך 60 יום לקיום ההצעה.
2. אישור על ניהול ספרים כחוק ורשום כעוסק מורשה לעניני מס ערך מוסף.
3. אישור של רשם הקבלנים בסיווג המתאים.

את ההצעות יש לשים במעטפה סגורה בתיבת המכרזים שבחדר מזכיר המועצה עד יום 6.11.86 בשעה 12:00.

אין המועצה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או הצעה כל שהיא.

בצוע הפרוייקט מותנה באישור תקציבי.

זאב שור
ראש המועצה

התזמורת הפילהרמונית הישראלית

קונצרט למנויים מס' 3
שלום רונלי־ריקליס
מנצח
אלאן טונק
בריטון
המקהלה הפילהרמונית ת"א
מקהלת האיחוד
התכנית:
שומאן: סימפוניה מס' 3
בלוך: „עבודת הקודש"
תל־אביב: היכל התרבות, 8.30 בערב
סדרה א': יום ג', 4.11.86
ירושלים, בנייני האומה
יום ה' 6.11.86, 8.30 בערב

קונצרט למנויים מס' 2
שלום רונלי־ריקליס
מנצח
אלאן טונק
בריטון
המקהלה הפילהרמונית ת"א
מקהלת האיחוד
התכנית:
שומאן: סימפוניה מס' 3
בלוך: „עבודת הקודש"
תל־אביב: היכל התרבות, 8.30 בערב
סדרה ב' מוצ"ש, 8.11.86
סדרה ג': יום א', 9.11.86
סדרה ד': יום ג', 11.11.86
סדרה ה': יום ד', 12.11.86

מזג האוויר ביעדי הטיסה החשובים של סוויסאיר

אוסלו	36–2	מעונן
אמסטרדם	11–6	מעונן
באונוס איירס	18–1	גשום
הלסינקי	8–5	בהיר
הונג קונג	23–17	בהיר
וינה	7–3	מעונן
ז'נבה	10–5	מעונן
טוקיו	19–14	מעונן
טורונטו	15–10	מעונן
יוהנסבורג	19–10	גשום
לונדון	14–10	מעונן
ליסבון	22–14	בהיר
מדריד	22–7	בהיר
מונטריאול	18–6	בהיר
ניו יורק	22–10	בהיר
סאן פאולו	30–15	מעונן
פאריס	14–6	בהיר
פרנקפורט	11–1	מעונן
ציריך	10–4	גשום
ריו דה ז'נרו	36–15	בהיר
שטוקהולם	9–3	בהיר
שיקגו	13–10	מעונן

swissair

כולנו משחקים במחבואים וכולנו זוכים בפרסים נהדרים

ומלפני	מאחורי	מי שעומד
תגלו	ואיפה הפרס?	הוא הזוכה!
המשחק!	בסוף	אותו

גם לילדך
מגיע:
כ פ ק נ ף
השבועון היחיד לילדים גילאי 8–13 בהמלצת משרד החינוך והתרבות

מי לא אוהב לשחק במחבואים? אנחנו לא מכירים ילדים כאלה. ומי אוהב לקרוא? כולנו. אז בואו נשחק ובואו נקרא את מה שמעניין את כולנו.

כללי המשחק
כל יום שלישי נגשים לדוכני העיתונים וקונים את כולנו - השבועון המרתק לילדים. מדפדפים, מדפדפים עד שמוצאים את משחק המחבואים. כפי שאתם רואים, המשחק בנוי מריבוע המכיל 9 משבצות ממוספרות מ-1 עד 9. מדי שבוע, מתחבאות בין דפי השבועון משבצת ממוספרת, אשר עליכם להדביק על המשחק, בהתאם למספרים המופיעים עליו. לאחר שתסיימו להדביק את כל המשבצות במקומן, תגלו את המחבוא ובו הפתעה משגעת וכרטיס השתתפות בהגרלה הגדולה - לכל משתתף.

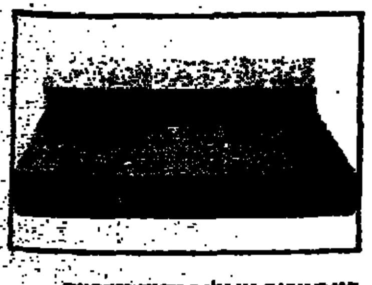

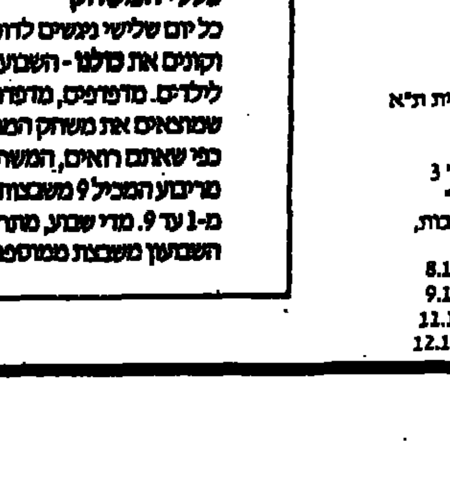

בין הזוכים יוגרלו פרסים משגעים: מיטות נוער ספרדיות, 6 זוגות אופניים, 50 שעונים, 80 ספרי קלטות מתנא הראשון, 10 שעוני מחשב של קסיו ו-1000 קלטות מלהיבות.

חפשו את המשבצת! בהצלחה.

דבר של היום הוא דבר חדש

הלוח הכללי

הצעות עבודה

מציעים למכירה

רוצים לקנות

ריפוי והרזיה

נקיון ואחזקה

צבעי אמבטיות

הכרזות

קבוץ מעגן מחפש
שף טבח
בעל נסיון לבישול לאוכלוסיה גדולה ומגוונת
טל: 063-90501 בשעות העבודה ולבקש את מיקי או יעל הדרי

ברונו סאבי, במרכז, בהתייעצות על טיב המסלול.
צילום: חנוך גוטמן

אלון קידר, שזכה באליפות העונה בקבוצה שעד 1,000 סמ"ק בכח רצונו. מפרחח שנהיגתו פרועה, הפך במשך העונה לנהג טוב, שקול ואלגנטי. דווקא כך ניצח.
צילום: יוסי דנה

אנשי „פז'ו" מתוסכלים מביטול קבוצה ב'

מאת אריה ארד

נהג המירוצים הצרפתי ברונו סאבי הביע תיסכול נוכח החלטת התאחדות מירוצי הראלי לבטל את קבוצה ב' בראלי מהשנה הבאה. „אינני יודע מה אעשה", אמר לי ברונו, כשהיה בארץ לפני שבועיים.

ברונו, בן 38, נמנה עם קבוצת „פז'ו" זה שנים רבות והיה חולק היה רב בפיתוח כ־205 טורבו, שעימה הגיע לנצחונות מזהירים. ברונו מדורג עתה כנהג המירוצים הרביעי בעולם.

ברונו סבור, כי ההחלטה אינה נובעת משיקולי בטיחות, אלא מתוך קנאה בהישגי קבוצת „פז'ו", שנטלה את הבכורה מ„אודי". הוא אומר, כי ל„פז'ו" אין מכונית מתאימה לקבוצה א' ומשום כך לא תוכל להשתתף במירוצים בשנה הבאה, אלא אם כן תבוטל ההחלטה בדבר היסול קבוצה ב'.

ההחלטה לבטל את קבוצה ב' נפלה אחרי מירוץ קורסיקה, שבו נהרג הנהג המוביל בתאונה. ראשי ההתאחדות הגיעו למסקנה, שהמכוניות בקבוצה ב' מהירות מכדי שיהיה אפשר לקיים את המירוץ בביטחה. המכוניות שבקבוצה א' פחות מהירות.

ברונו אומר, כי הצרפתים שוקלים עתה אם להכניס לקבוצה ב' את אחד הדגמים החדשים שלהם, למרות שאין לה סיכוי למקום ראשון, או לפרוש לחלוטין ולחפש מירוצים, שבהם יותר להם להציג את ה־205 טורבו עטורת הדרים.

הוא עצמו שוקל עתה את המשך דרכו. הוא יוכל להמשיך במירוצים, שימצאו אנשי „פז'ו" בשביל קבוצתם או לעבור לקבוצה אחרת ולרדת בקבוצה א'. האפשרות השלישית היא, שיפרוש מהמירוצים בכלל ויופיע במופעי ראווה בלבד.

נראה, שרק בעוד זמן מה יעלה בגורלו של ברונו ועימו כל קבוצת [illegible] „פז'ו" [illegible], אם יצטרכו בכירי הנהגים של השנים האחרונות לפרוש מהמירוצים.

מירוץ קטן בשולי הגדול

ארץ מתפרסמים שלושה כתבי־עת לרכב ולענייני תחבורה:
★ „טורבו", הוותיק שבכולם;
★ „אוטו", שהחל להופיע בתחילת השנה;
★ „בדרך", הקיים בגלגולים שונים זה שנים רבות, אולם מזה זמן מה זכה בעריכה חדשה ובניהול אגרסיבי.

„בדרך" הוא מגזין מסחרי, שאינו נמכר אלא ממומן ממודעות ומופץ חינם בתחנות הדלק. עיקר עיסוקו בענייני תחבורה כלליים, לא כל כך ברכב. באחרונה פתח במיבצע פרסים בשיתוף עם תחנות־דלק רבות. כל יום נערכת הגרלה בין רוכשי דלק בתחנה מסויימת. מועדי ההגרלה בכל תחנה מתפרסמים מראש במגזין. העיקר הוא, שבאשקלון אין הוא מורגש ואינו רוצה בכך כלל.

שני כתבי־העת האחרים מנהלים ביניהם תחרות חריפה על ליבו ועל כיסו של הקורא והדבר מורגש היטב בשולי המסלול באשקלון. לא כולם אוהבים את זה.

אנשי שני הירחונים לוחצים על הנהגים להדביק מידבקות שלהם על מכוניותיהם כך שבשעת המירוץ יהיו על המסלול פרסומת חיה, שכולם רואים. הנהגים די מהססים, אם ייעתרו לאחד, עלול האחר לסקר אותם באורח שלילי, הם חוששים. אבל אם לא ייעתרו, עלול מי שנתקל בסירוב לסקרם באורח שלילי. קבוצת „צ'מפיון", למשל, סירבה מכל וכל לקבל מידבקות של אחד הירחונים, כדי לשמור על נייטרליות.

העובדה, שהבעלות על „אוטו" זהה עם הבעלות על החברה המארגנת את המירוצים, אינה מוסיפה בריאות לאיש. בין הנושאים שיהיה צריך להסדיר לקראת העונה הבאה, מבקשים מתחרים רבים, מצויה סוגיה זו של היחסים בין שני המגזינים הללו ובין מארגני המירוץ, וכל זה מול המתחרים עצמם.

נדמה לי, שעל המארגנים לעשות הכל כדי להפריד בין המירוץ ובין בעלותם על „אוטו". אני יודע, שגם היום קיימת הפרדה כזאת, אולם היא איננה בולטת די הצורך. בכגון אלה, טוב שמה שנעשה, גם ייראה — היטב ולמרחוק.

סיכום מירוץ אשקלון

בסוף השבוע קיבלתי את הסיכום הרשמי של עונת המירוצים האחרונה באשקלון. להלן הטבלה, אולם לפני כן הסבר.

רבים שאלו אותי, מדוע אינני מחשב בעצמי את הנקודות מיד לאחר המירוץ, במקום להמתין לטבלה הרשמית. ההסבר הוא טכני.

ככתב של עתון בוקר עלי להעביר את הידיעה על המירוץ בשעה מוקדמת בכל האפשר. הואיל ואין אפשרות להעביר את הסיפור בטלפון מאשקלון (אלף פעמים דיברתי על זה עם המארגנים), עלי לרדת לתל־אביב. אחרי המירוץ זו משימה לא פשוטה ועלי להביא בחשבון נסיעה בת שעתיים לפחות. משום כך אינני יכול להמתין לסיכום העירעורים למיניהם בתום המירוץ עצמו.

הנסיון מלמד, שלעיתים קרובות יש תהפוכות בתוצאות, לא רק מיד לאחר המירוץ אלא אפילו למחרת היום, כפי שקרה באוגוסט. משום כך אני מעדיף לחכות שבוע ולהביא את התוצאות המוסמכות, כפי שהן נמסרות על־ידי המועדון, ולא לסמוך על הסיכומים הפרטיים שלי ושל אחרים.

לאחר הסבר ארוך זה, הנה הטבלה המוסמכת.

שם פרטי	שם משפחה	המכונית	הנווט	הנקודות
עד 1,000 סמ"ק				
אלון	קידר	פולו	צ'מפיון	38
[illegible]	[illegible]	פרינץ	טרסל־וקס	28
אבי	[illegible]	פרינץ	מוסך דב	14
[illegible]	[illegible]	פתאס 127	אוטו־קליניק	12
[illegible]	[illegible]	אינוצ'נטי		9
עד 1,300 סמ"ק				
[illegible]	רווה	[illegible]	צ'מפיון	28
[illegible]	[illegible]	סמבה־ראלי	תבן פלד	28
[illegible]	[illegible]	אלפא־סוד	אוטו־קליניק	25
[illegible]	[illegible]	[illegible]	חשמל רוני	13
[illegible]	[illegible]	סמבה־ראלי	נבבאר	9
[illegible]	[illegible]	[illegible]	אוטו־קליניק	7
עד 1,600 סמ"ק				
רוני	סמדרסמן	אלפא	מוסך סמדרסמן	22
[illegible]	[illegible]	205־פיג'ו	אומגה	20
[illegible]	[illegible]	רינו 4x4	מוסך צמרת	17
[illegible]	[illegible]	[illegible]		15
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	9
[illegible]	[illegible]	גולף		9
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	9

700 סככות המתנה לאוטובוסים יוקמו החורף

700 סככות־המתנה אמורות להיבנות עוד בשנת התקציב הנוכחית בתחנות אוטובוסים של "אגד" ברחבי הארץ. שר־התחבורה חיים קורפו אישר באחרונה את התקציב הדרוש לכך מקרן השיפורים המשותפת.

450 סככות יוקמו בתחנות עירוניות ו־250 סככות בתחנות בין־עירוניות. הואיל והן מוקמות מכספי קרן השיפורים, לא תתעורר שאלת הפרסומת, שבגללה השחיתו חרדים עשרות סככות מסוג זה. עם זאת קרא שר־התחבורה לרשויות המקומיות לפתוח במסע־הסברה למניעת השחתתן של הסככות במעשי בריונות.

בתשובה על שאלת סופר "דבר", אם יוקמו הסככות עוד לפני החורף, נמסר מלשכת דובר משרד־התחבורה, כי דבר זה תלוי במידת זריזותן של הרשויות המקומיות הנוגעות בדבר.

רוני סמדרסמן, הסוס השחור שזכה באליפות העונה בקבוצת המכוניות שעד 1,600 סמ"ק. ממש בכוחות עצמו.
צילום: יוסי דנה

חיים רווה, שלא כך קיווה לזכות באליפות העונה בקבוצה שעד 1,300 סמ"ק. משליטה בלתי מעורערת במסלול בשלושת המירוצים הראשונים, הידרדר למקום האחרון בשני המירוצים האחרונים.
צילום: יוסי דנה

מחירי הטיסה המוזלים נכנסו לתוקף

מאת רחמים בן

מחירי הטיסה יוזלו בשבוע הבא בכל הקווים ב־15־7 אחוז. המחירים המוזלים יהיו בתוקף עד סוף החורף.

להלן המחירים החדשים בתעריף הקבוצתי הזול ביותר. כרטיסים בתעריף זה יש לרכוש ותוקפם ל־6־26 ימים לאירופה ול־60 יום לארה"ב. מועדי הטיסה הרשומים בהם ואינם ניתנים לשינוי לאחר ההנפקה ובטיסות אלה אין חניות־ביניים.

היעד	המחיר
אתונה	220
רומא	265
ז'נבה	279
וינה	279
ציריך	279
אמסטרדם	289
בריסל	289
מרסיי	289
פאריס	289
פרנקפורט	289
לונדון	309
ברצלונה	320
מדריד	333
ליסבון	338
קופנהגן	389
ניו־יורק	947
מיאמי	895
לוס־אנג'לס	932

השר שריר שהה בישראל 3 שבועות רצופים

השר אברהם שריר יצא בשבוע שעבר מהארץ לאחר שהות של שלושה שבועות רצופים כאן. שר־האוצר משה נסים ממלא את מקומו הן כשר־התיירות והן כשר־המשפטים.

תחילה נוסע שריר ללוס־אנג'לס לפי הזמנת האגודה המקומית לקידום התיירות לישראל. משם ייצא לפאריס לדיון עם שר־המשפטים הצרפתי בעניינו של ויליאם נקס, שאת הסגרתו מבקשת צרפת לאחר שהורשע ברצח על רקע פלילי.

פריסת משדרי גלי צה"ל על פי אזורי הארץ, לשיפור הקליטה בזמן הנהיגה

גרוטאות תופסות מקומות חניה

מאת ח"כ אוריאל לין

בעוד שאזרחי העיר תל־אביב סובלים קשות מהיעדר מקומות חניה במרכזים המסחריים והציבוריים של העיר, מאות ואולי אלפי מכוניות נטושות תופסות מקומות חניה חיוניים.

בשנתיים האחרונות סילקה עיריית תל־אביב 4,000 גרוטאות. בדקתי ומצאתי, כי אין מדובר בתופעה חריגה אלא בתופעה כללית המתפרשת על כל שכונות העיר.

העיריות אינן מוסמכות על פי החוק לסלק מכוניות נטושות מאזורי חניה מותרים. סמכותן לסלק גרוטאות היא רק על פי חוק הנקיון, לא על פי פקודת התעבורה. עיריית תל־אביב טוענת, כי הסיבה לכך היא התנגדותו הבלתי מובנת של משרד־התחבורה. כתוצאה מכך ננטשות מכוניות ישנות רבות במקומות חניה מותרים.

החלטתי, איפוא, להגיש הצעת־חוק פרטית, שתסמיך את הרשויות המתאימות להזיז מכוניות החונות במקום אחד ללא תזוזה יותר מ־30 יום. לאחר 30 ימים נוספים מזמן פינוי המכונית למקום חניה מרכזי, תהיה סמכות למכרה או לסלקה כגרוטאה.

אשרות הכניסה – טורח ללא תועלת

מאת דויד משיוב

באחרונה לא הורשו כמה קבוצות תיירים ישראליים להיכנס לפורטוגל מספרד, משום שלא היו מצויידים באשרת־כניסה חודש ימים מראש. אלה ההוראות החדשות של הפורטוגלים. ישראלים הבאים ישירות מהארץ יכולים לקבל אשרה בכניסה למדינה.

בעקבות גל פיגועי הטרור בצרפת החליטה פאריס, כי לחייב את כל הזרים להצטייד באשרות כניסה. עתה שוקלים גם מדינות השוק האירופי המשותף לחייב את הזרים להצטייד מראש באשרות.

החלטת צרפת בדבר הצורך באשרות כניסה מכבידה מאד על ישראלים הרוצים לבקר שם, בין לצרכי תיירות ובין לצרכי עסקים. מאות ישראלים צובאים מדי יום על משרדי הקונסוליה הצרפתית בתל־אביב כדי להצטייד באשרות.

החלטת ממשלת צרפת לחייב גם ישראלים באשרות כניסה, שנומקה בטעמי בטחון, מוזרה ביותר. ראשית, ישראל אינה גורם טרוריסטי ואינה מייצאת פעולות טרור לארצות חוץ. ישראל מהווה מטרה לארגוני החבלה למיניהם.

שנית, אשרות כניסה אינן מונעת טרור. דרך אפקטיבית הרבה יותר היא נקיטת אמצעי בטחון קפדניים והקמת רשת מודיעין, שתעמוד בעוד מועד על כוונות אירגוני הטרור למיניהם במגמה לסכלן מראש. כן אפשר להנהיג בדיקות קפדניות בכליהם של הנכנסים. אמצעים אלה כבר הוכיחו עצמם. כך נמנעו או סוכלו פיגועים.

מכאן שהחלטת צרפת בדבר הנהגת אשרות כניסה מחטיאה את המטרה. אין זה סוד, כי אנשי אש"ף על פלגיהם מנצלים את הדואר הדיפלומטי של ארצות ערב ומסתייעים ישירות בשליחיהן הרשמיים לשם העברת אמצעי לחימה. אם רוצות צרפת ויתר מדינות אירופה למנוע פעולות טרור בתוכן, שיגבירו את אמצעי הבטחון ואת השמירה בנקודות רגישות, וכן את הבדיקות הבטחוניות בנמלי כניסה ויציאה לארצותיהם ובמעברי הגבול.

רצוי, שממשלת ישראל תפעל אצל הצרפתים, הפורטוגלים, הספרדים ואחרים כדי שישחררו את אזרחי ישראל מן החובה להצטייד מראש באשרות כניסה. על ישראל להסביר, כי מאמציהן להילחם בטרור מקובלים עליה, אולם אין לכך כל קשר להצטיידות באשרות כניסה. ישראלים, שיראו טורח בצורך להצטייד באשרות כניסה, עלולים לוותר על ביקור באותן הארצות.

עיטור כבוד מטעם נשיא גרמניה הוענק אתמול ליצחק (צ'אקי) זרעוני (משמאל), דובר "לופטהנזה" בישראל, על תרומתו ליצירת אווירה נאותה להתקרבות בין שני העמים לאחר מלחמת העולם השניה. העיטור נמסר למקבלו על־ידי מיופה־הכח ורנר פיק (מימין), בטקס שנערך בשבוע שעבר בשגרירות הגרמנית בתל־אביב בנוכחות ידידי צ'אקי בעתונות. בעל העיטור משמש דובר "לופטהנזה" בישראל מאז פתחה החברה את הקו הסדיר שלה לארץ לפני 18 שנה.

ארץ שבה לכל ילד אמא פולניה

„אחמד, בוא הנה מיד"

פולין, לא ממש במפתיע, מאוכלסת בפולנים ורואים את זה. נימוסים שרק מי שגדל אצל אמא פולניה מכיר. כולם, כולל צעירים, סבלניים ומנומסים באופן מושלם. גבר לעולם יפרד מאשה בנשיקה רפה על כף ידה. גם במסעדות ציבור לא יפנה אדם אל עמיתו בתואר „חבר" או „חברה", כנהוג אצלנו, למשל, אלא בתואר „אדוני המנהל" וכו'. בשעות הבוקר המוקדמות כבר משתרכים תורים ליד דוכני מכירת הפרחים. אלה ישמשו כניסה מנומסת למשרד.

דוברי פולנית הם לא בהכרח פולנים. דויד מדווח על צפון קוריאנים, אתיופים וערבים ששטפו בפולנית קולחת. הוא מספר על מפגשים עם מוסלמים בתפילת עיד אל פיטר בשני אולמות קונגרסים במלון „ויקטוריה אינטרקונטיננטל" המפואר בוארשה. נעליים מסודרות בשורה בחוץ ומסיך נשא דרשה נמרצת אצל הדוכן. ארבעה שגרירים, על נשותיהם ונספחיהם היו שם. אשה, ערביה, מטופלת בשני ילדים, מחלקת פרוספקטים עם תמונת ה„כעבה" במכה, תוצרת איראן. מתברר שנישאה לדיפלומט פולני ששירת בדמשק. לפתע היא פונה לאחר ושואלת בפולנית: „אחמד בוא הנה מיד!"

מאת אריאלה זולטן

שני הסברים אפשריים: מחד, השיבה האופנתית לשורשים, למולדת שהודחקה בעידוד המולדת החדשה ומאידך, הפיתוי התיירותי לראות מקרוב את המדינה היחידה בעולם בה כל ילד נולד לאמא פולניה. אפשר להוסיף לכך את ההתאוששות ביחסים הדיפלומטיים, שלא לדבר על הזיקה התרבותית המתחזקת – ולפתע יתחוור שהמדינה השניה בגודלה בגוש הקומוניסטי (אחרי אמא רוסיה) משפרת את מקומה בטבלת המקומות הנחשקים בחלומות הכיבוש של התייר הארץ־ישראלי הכפייתי המצוי.

כעת כשהצד של ה„מדוע" מסובר, יש לברר את ה„איך", שלא לדבר על ה„מה". אחד המשיבים המוסמכים לשאלות אלה הוא מתי דויד, מדריך תיירים לעת מצוא, שכבר ידע סיורים בפינות נידחות יותר ופחות, שהתוודע אל קו הרקיע של וארשה, קראקוב, לודז', גדאנסק ושאר השמות מהמיתולוגיה הפולנית.

אשרות־הכניסה – דרך פאריס

יוצאים בקבוצות. את הבקשה לויזה (דרך פאריס) מבקשים אינטורויזאלית, דרך סוכנות הנסיעות. תבילות התייר הן לתשעה או ל־13 ימים. נוסעים במטוס „אל על" עד רומא ומשם מתמסרים לפולנים. מטוס של חברת "LOT" [illegible] את מסך הברזל. מהרגע שאתם בפנים, אין בעיות. אין מגבלות על התנועה או על יעדה.

חלק מהזמן כולל טיול מאורגן, כלומר אוטובוס ומדריך מקומי במסלול וארשה, קראקוב, לובלין, וביקור במחנות ההשמדה. בימים הפנויים, כאמור, הכל פתוח. יש הנוסעים לזאקופנה שעל גבול צ'כיה, אתר נופש וסקי; יש שנוסעים למקומות המוצא, לקהילות שהיו כלודז', בביאליסטוק, בוורצלאב ובגדאנסק. לרוב הנוסעים, אומר דויד, יש קשר מן העבר עם הארץ ורבים מרחיקים עד לקצוות היותר שכוחים כדי להביא על סיפוקו את היצר, יצר השושלת.

מחירים נמוכים להפליא...

שערו הרשמי של הדולר הוא 165 זלוטי, אך השוק השחור דוחה מצבעו זה, מכיוון שפעילותו נעשית בריש גלי, יותר מלילינבלומנו אנו אפילו, ושם אפשר להשיג 600־700 זלוטי בעד שטר ירוק אחד. בכסף הזה אפשר לשוט בארץ. נסיעה בת כמה שעות בעיר תעלה עד שני דולרים (שחורים), בעוד שרכבת לאזור הבאלטי (מרחק ארבע וחצי שעות נסיעה מהבירה) תעלה מחיר דומה. שכירת מכונית עם נהג לחיפוש קרובים או שרידים תעלה 50־25 דולר (אפשר להתחלק בסכום הזה עם נוסעים נוספים).

אפשר לאכול בארץ האמהות טוב ובזול. 1,000 זלוטי תעלה ארוחה רשנה במסעדה משובחת, לא לשכוח לאכול לחם עם כל המנות. דויד נזכר בערגה בולטת במסעדת „בוליצ'ק" הוארשאית, שם סועדים בפאר והדר ארוחה שתימשך לפחות שעתיים. לאחר המתנה בחדר המיועד לכך, תובלו להכוך ולהוליס לאיזה מסבה תכונתו את הארוחה בעזרתה אתם חפצים להעביר את הערב.

כרטיסים לאופירה או לתיאטרון אפשר להשיג במחיר דולר אחד. למי שמתגעגע למעט תרבות מערבית, יכול להתנחם בהופעה של להקת רוק פולנית, שגם אליה הגיעה בשורת הפאנק. תיאטרון הקאברט הפולני זוכה בהמלצתו החמה של מדריכנו.

...אבל אין מה לקנות

החובה להוציא 10 דולר ליום לאיש והדרגלים המגונים מהסיורים ללונדון מאיצים אותנו לסעיף הבא: קניות. אם כן, אפשר להירגע, אין מה לקנות. תוצרת של מלאכת יד ומזכרות אפשר לרכוש ב„משכית" הפולנית, המסתתרת תחת השם „צפליה". בכמה מבתי המלון היקרים יש חנויות פטורות ממכס, בהן אפשר לקנות במטבע זר בירה גרמנית, אופנה איטלקית, שוקולד שווייצי – ממש חוץ לארץ. בלי „התפרעויות" צריך הטיול הזה לעלות 1250־1080 דולר לאדם. בתום הסיבוב הפולני אין חובה לחזור לארץ, תבילת התייר מאפשרת שיבה מאוחרת מאתר אירופי כלשהו. חלק המאורגן של הסיור הפולני כולל אירוח בחצי פנסיון.

עונת התיירות מגיעה בימים אלה לקיצה, אפשר על כן לנצל את תקופת החורף להכנת העונה הבאה, שתיפתח כבכל שנה במאי. מה לראות שם? פולין היא ארץ מישורית, מפרט מתי דויד בקול שישמעו גם בירכתי האוטובוס, הרבה מים יש בה (על מקואותיהם עוד נפרט בהמשך).

לא נותרו בתי־כנסת

בוארשה הבירה נחרט כרושם ראשוני רוחבם של הרחובות. אלה גדולים מכפי צורכם וגם בפרברי העיר נתיבי התחבורה הם שדרות ענקיות ללא פרופורציה לזרימת כלי הרכב. זוהי תוצאה של הבניה החדשה שלאחר מלחמת העולם. 80 אחוז מוארשה נמחק כליל, תוצאה של הפצצות האוויר. העיר העתיקה שוחזרה בצורה מרשימה מאוד. ארמון וכנסיות, קירות מצויירים ודלתות מפורזלות פזורים במקומות, בהם הוקמה המחתרת הפולנית בימי הכיבוש.

אתר בעל ענין לתיירנו הוא יד זכרון, שהקים הפסל היהודי רפפורט באזור הריסות גטו וארשה, לזכר המרד. על חורבות הגטו קמו אמנם שיכונים, אך את התיירים מביאים למקום בו ניצבת אבן ועליה סיפור המרד בעברית וביידיש. מבין 300 בתי הכנסת, שהיו לפני המלחמה, שרד רק אחד (שנותר מכיוון ששימש מחסן לגרמנים), נוז'יק שמו. בית הכנסת פעיל ושוקק, מוחזק ומטופח על־ידי הקהילה.

גם התיאטרון היהודי, מיסודה של אידה קמינסקה, פעיל ומעלה רפטואר שוטף ומגוון. אמה של קמינסקה קבורה בבית הקברות היפהפה גנשה, המכיל מצבות מרשימות של מפורסמים יותר (י.ל. פרץ) ופחות.

שדירות ירושלים

וארשה העיר משלבת מודרנה והזנחה (תחנת רכבת חדישה, שמנקים באמצעות מטאטא זרדים), שפע (חנויות פרוות, מכוניות יפות) מול חסר (המחסור הקבוע במוצרי יסוד). אחת משלוש השדירות המרכזיות נקראת שדירות ירושלים. אם הפנומן הזה יכול היה להתקבל כמחווה בבולגריה, מולדת הפיגאים, הרי שהופתעה באן גדולה. מתברר שזה היה שם השדירה לפני המלחמה ושבה חזר אליה לאחריה. מעט פחות משני מיליוני התושבים החיים בוארשה עצמה ומבקריה הרבים יזכו ליהנות בעוד ארבע שנים מהקו הראשון של הרכבת התחתית, שתשתיתה הולכת ונבנית זה כמה שנים.

דויד מכיר עוד שני אתרים החביבים על תיירים. וילה נוב, ארמון הממוקם בגן טובל ירק הכולל אגמים וצמחיה מטופחת. הארמון עצמו משלב השפעות רנסנס ובארוקה. בוולינקי אפשר לסקור אוספי אמנות, רהיטים עתיקים, ארכיטקטורה מעניינת ולראות גם תיירים פולניים, המצטרפים לשני מיליון תיירי החוץ הנוהרים בפולין מדי שנה.

קראקוב: ארמון מלכי פולין

קראקוב, המצויה בדרום ובה 750,000 תושבים, לא נפגעה כלל במלחמת העולם השניה. כך ניצלו אתריה ההיסטוריים של בירתה המסורתית של הממלכה הפולנית. ארמונם של מלכי פולין, המזכיר, לדברי דויד, את ארמונות ורסאי שבפאתי פאריס, מכיל אוסף מרשים של ציורים, פרי מכחולם של אמנים פלמים (זהו האוסף הגדול מסוגו באירופה) ואולמות ענקיים, המגמדים את הסובב בם.

אין בקראקוב קהילה יהודית פעילה, אך יש בה בית קברות ובית כנסת בן 400 שנה. יש בו מוזיאון יהודי, המציג אוסף של תשמישי קדושה ותיעוד של הכיבוש הנאצי. אתרי מכרות המלח „וילוצ'נה" ממוקמים מרחק חצי שעה נסיעה מקראקוב. 130 מטרים של מחילות מתחת לפני האדמה, שחלקן פתוחות לתיור. המכרות פעילים מהמאה ה־12 והם כוללים עיר כורים קטנה ובה פסלים באבן המלח ובית חולים למחלות בדרכי הנשימה. קונצרטים קאמריים נערכים בחלל אקוסטי מיוחד שם. מדרגות, למיטבי לכת ומעלית, לעצלנים מביאה אתכם פנימה.

הריביירה: המקום שבו פרצה מלחמת־העולם השניה

הריביירה הפולנית נמצאת דווקא בצפון, בים הבאלטי. ארבע וחצי שעות נסיעה ברכבת מוארשה (גם טיסה אינה יקרה) ואתם בגדאנסק, הגדולה והמפורסמת שבערי החוף. אתר זכרון לזכר 146 חיילי הצבא הפולני שהותקפו מהמיתקפה הגרמנית, מציינים את המקום בו פרצה, למעשה, מלחמת העולם השניה. תלויים שם שלט, עליו חרוט המשפט: „לא עוד מלחמה", ומפת פריסתו של הצבא הפולני בעולם, כולל סרפנד (בגין, לא מוזכר שם במיוחד).

אזורי החוף חושפים בפני התייר פולין מעט אחרת, זוהרת יותר. האנשים לבושים ביתר הידור, הכבישים טובים יותר, העיירות נראות שופעות יותר, הכל יפה ומצוחצח יותר. ערים אחרות שעל החוף הן סופוט ואוליבה, בה נמצא אוסף אורגני הכנסיה הגדול ביותר באירופה.

כנסיות כמרכזים פוליטיים

הכנסיות עצמן בפולין מלאות מתפללים רוב שעות היממה ומתאפיינות בטיפול בסיד לבן שהן מקבלות מבפנים, לובן ששובר את התמונה האפלולית לה אנחנו מורגלים מכנסיות במערב. מובן שיש לכנסיות גם חשיבות פוליטית פנימית גבוהה. בכנסיית סטניסלב הקדוש בוארשה קבור אחד מראשי סולידריות שחוסל, ככל הנראה, בידי השלטונות. כל החומה החיצונית של הכנסיה עמוסה סיסמאות, כרזות ותמונות הקשורות בכנסיה ובסולידריות. המקום עצמו משמש מעין „מכה" של הלאומנות הפולנית. סדרנים עם סמל הוותיקן שומרים שם ומשלחות עם זרי פרחים מגיעות כל הזמן. המימשל מעדיף שלא להצית את חבית אבק השריפה הזו. אבל תיירים אין מביאים לשם.

אמריקאים־פולנים באים לעת זיקנה לגור כאן

הרי דרומה לזאקופנה שבהרי טטרא. אתר ספורט חורף וקיץ היושב בטופוגרפיה שווייצית. העיירה, הממוקמת בגובה 1,000 מטר מעל פני הים בין הרים שגובהם כפול, כולה בנוייה עץ בסגנון בניה אופייני לאזור, יערות ומפלים סביב לה, גן עדן של ממש. אמריקאים־פולנים רבים רוכשים בתים עם אדמה פרטית ובאים לבלות את ימיהם האחרונים שם ואף להיקבר במולדת הישנה.

צ'נסטוכובה, שבאותו אזור, נחשבת לאתר הקאתולי הקדוש ביותר בפולין. מספרים, שלפני המלחמה, אם היו תופסים שם יהודי תועה, היו מחסלים אותו בו במקום. היום העיר מהווה אתר עלייה לרגל, מוקד הזדהות עם הכנסיה. היהודים כבר לא תועים לשם. הם מגיעים בקבוצות מאורגנות.

גדעון בן־ישראל תובע: תחוסל „שכונת הרכבת"

„מחובתן של הממשלה ושל עיריית לוד לפעול להיסול הרפה העזובה בשכונת הרכבת בלוד", כך אמר יו"ר אגף הארגון ומועצות הפועלים גדעון בן־ישראל, בעת סיורו בשכונה יחד עם מזכיר מועצת פועלי לוד דוד מרציאנו בסוף השבוע.

גדעון בן־ישראל גם תבע מבורציאנו, שמועצת הפועלים תפעל בקרב כל הגורמים, למען יעשו לתיקון המצב הקיים, כאשר 1,300 ערבים ויהודי אחד מתגוררים ב„שכונת הרכבת", שמצבה הוא חרפה לחברה.

ההסתדרות רואה לעצמה חובה לעמוד על משמר הזכויות הבסיסיות של תושבי השכונות, הסעים בן־ישראל.

„שכונת הרכבת" בלוד פונתה בתחילת שנות ה־60' ביוזמת ראש העיר דאז אך לאחר מלחמת ששת הימים פלשו אליה בעיקר משפחות שהגיעו מהשטחים, וברבות הזמן נרשמו במשרד הפנים כאזרחי המדינה.

הלם תקף בעלי הכספות בבנקים באשדוד שנשדדו

מאת דני צדקני סופר „דבר" בדרום

35,000 דולר, שהיו בכספתו של ישראלי שחזר להשתקע בארץ לאחר שירד להו"ל, נגנבו ממנו בשוד הכספות המתוחכם שהיה במרתפי הכספות של הסניפים הראשיים של הבנקים „לאומי" ו„בינלאומי" באשדוד, ושהתגלה על־ידי לקוחות שפקדו את כספותיהם, ביום ב' שעבר.

אחת הלקוחות היתה אלמנה, שבאותו יום התכוונה לטוס לצורכי ריפוי לרומניה: היא באה להוציא דבר־מה מכספתה ולכדאה התיבה הריקה לקתה בהלם.

לקוח אחר התלונן באותו יום במשטרה על גניבת 10,000 דולר שהיו בכספתו, וכן על היעלמות תכשיטים שונים.

הנהלות הבנקים והמשטרה לא מסרו פרטים על היקף השוד, אך ההערכה היא, כי מדובר לפחות בעשרים כספות בשני הבנקים.

פרסום הידיעה על מה שאירע בשני הבנקים הביא אליהם ביום ו' עשרות בעלי כספות, שחלקם גילו שאמנם נשדדו. חלק מן הלקוחות הזהירים שפרצו בבכי ובצעקות. מטעמים מובנים, לא כל בעל כספת נשדד מוכן היה לגלות מה היה בכספתו, ולכן רווחות השערות שונות לגבי שללם של השודדים. יש המעריכים אותו במאות אלפי דולרים.

48 חודשי מאסר לנאשם בנסיון לאנוס חיילת

(ע). – עונש מאסר 48 חודשים בפועל ו־3 שנים על תנאי ל־3 שנים הוטל ביום ו' בבית המשפט המחוזי בחיפה על אנואר מוחמד אשקאר, בן 24, המתגורר באדמות הסמוכות למפעל „ברגור" ליד עכו, לאחר שהורשע בנסיון לאנוס חיילת, תוך גרימת חבלה חמורה.

הנאשם הורשע לפי הודאתו בעבירות ובהאשמות המיוחסות לו בכתב האישום. התביעה טענה, כי בשלהי חודש מאי השנה, בשעות אחר הצהריים, תקף אשקאר חיילת, שהגיעה ברכבה לחוף התמרים בעכו.

הנאשם עקב אחר החיילת, לפת אותה בכוח, גרר אותה אל סבך שיחים במקום ושם ניסה להסיר מעל גופה את החלק התחתון של הביקיני שלבשה. החיילת נאבקה עם התוקף, שעה שזה האחרון ניסה לבעול אותה.

במהלך המאבק נשרטה החיילת וכן נגרם לה קרע ברצועת הקרסול, דבר שאילץ את הרופאים לקבע את רגלה בגבס.

הנאשם ביקש את רחמי בית המשפט ואמר, כי הוא עומד להתחתן. „אני מביע צער על מה שעשיתי לבחורה ואני גם מוכן לפצות אותה בכסף", אמר הנאשם אנואר מוחמד אשקאר.

רשות שמורות הטבע מנפיקה היתרים לציד צבאים בגולן

מאת צבי אילן, סופר "דבר"

רשות שמורות הטבע החלה להנפיק היתרי ציד מיוחדים לשם ציד צבאים בדרום רמת הגולן. את ההיתרים יוכלו לקבל בעלי רשיונות ציד, שאין להם הגבלות ברשיונם ואין להם הרשעות בגין עבירות בתחום הציד. הרשות מנמקת את ההיתר ב"בעיות מימשק צבאים בדרום הגולן".

בעבר, נהגה הרשות להשית עונשים כבדים על כל מי שצד צבי. בשנים האחרונות, דיללו אנשיה את כמות הצבאים בגולן, לאחר שבגלל התרבותם המהירה, שוב לא יכול השטח לשאתם.

נודע, כי בגלל התרבותם הגדולה של הצבאים באזורי הגולן ורמת יששכר פרצה בהם מחלת הפה והטלפיים וצבאים רבים מאוד נפגעו בה ומתו כתוצאה מכך.

כדי לדלל את מספר הצבאים, הפוגעים גם בשטחי חקלאות, התירה עתה הרשות, לראשונה, גם ציד מבוקר שלהם, בידי ציידים רגילים.

עוד אנס פועל כנראה בתל־אביב

מאת נתן רועי,
סופר „דבר" לענייני משטרה

המשטרה מעריכה, כי אנס נוסף – או יותר מכך – פועל באיזור צפון תל־אביב – וזאת בעקבות אונס אכזרי שאירע ביום ה', עת נאנסה אשה בת 34 בחצר ביתה, בצפון תל־אביב.

האשה הותקפה באחור, כמוך לחדר מדרגות של אחד הבתים בשכונה יוקרתית בצפון תל־אביב. לאחר שהתוקף נמלט, הגיעה האשה, המוכה, לאחד הבתים הסמוכים, התדפקה על דלת הבית ובעלי הדירה הזעיקו משטרה.

במשך כמה שעות לא היה ברור האם מדובר בתקיפה או באונס. כמוך לחצות, הוברר מעל לכל ספק, כי מדובר באונס אכזרי ביותר. האשה פונתה לבית החולים.

יצויין, כי בחודשים ינואר־אוגוסט 1986 אירעו באיזור מחוז תל־אביב 33 מקרי אונס, לעומת 38 מקרי אונס שארעו בתקופה המקבילה אשתקד.

כסף שנאסף להגנת ראש העיר אשדוד ישמש למלגות

מאת דני צדקני
סופר „דבר" בדרום

יהודי יוצא מרוקו מסר לראש עיריית אשדוד אריה אזולאי תרומה בסך 150,000 דולר, לזכר בנו, שנספה בתאונת דרכים.

אזולאי הודיע, כי כספי התרומה יושקעו בהקמת „בית האומנויות" ליד אחד המתנ"סים בעיר. כמו כן כ־ 50,000 דולר, שאותם אספו ידידים למימון הגנתו המשפטית של ראש העירייה, לאחר פרשה מעצרו, יופנו לקרן מלגות לסטודנטים מעוטי־יכולת מבני העיר, וזאת לאחר שבעקבות סגירת תיק החקירה נגדו, תישא העירייה בהוצאות המשפטיות שהיו לראש העיר בגינו.

אמש, נערכה לכבודו של ראש עיריית אשדוד אריה אזולאי מסיבה גדולה, באחד מבתי המלון בעיר, לרגל סגירת התיק.

בקצרה

(ע). – „השודד בבגדים הנשיים", פריד מחמוד עמאר, בן 23, תושב עכו העתיקה, נידון ביום ו' בבית המשפט המחוזי בחיפה למאסר שנה בפועל ושנתיים פיקוח של קצין מבחן. הנאשם הובא לדין בפני השופט אמנון כרמי, בעיקבות שוד שאירע בליל 21 ביולי השנה. התביעה טענה, כי הנאשם הבחין באשה בעת שעשתה את דרכה לחתונה בעכו העתיקה, כשהיא עונדת לצווארה שלושה ענקי זהב יקרי ערך. הנאשם חזר לביתו, לבש בגדים נשיים, הצעיף בגרב ניילון ובעת שהאשה חזרה מהחתונה קרע מעל צווארה את שלושת ענקי הזהב, והוך־כדי כך גם פצע אותה בסכנורת.

(ע). – צעיר אלמוני שדד ביום ו' 10,000 ש"ח מדוכן ספורטוטו בבית קפה בת"א, האחרון בן התיו גז מדמיע לעבר עובדים ושנים שרדפו אחריו. השודד נכנס לבית הקפה ברחוב מקווה ישראל בת"א, שבו פועלת גם תחנת ספורטוטו. המקום היה מלא אנשים שמילאו טפסי הימורים. הצעיר ביצע הזדמנות וחטף שקית שבה היו 10,000 ש"ח, שהיתה מונחת לשולחן, בין רגליו של בעל המקום. בעל הקפה ניסה לדלוק אחרי השודד, אולם הלה הפך את מכונות ההחתמה על הרצפה וחסם בכך את דרכו. אזרחים שהבחינו במתרחש ניסו לרדוף אחרי השודד, אולם הוא שלף מיכל גז מדמיע והתיז לעבר רודפיו ובדרך זו הצליח להימלט.

משרד השיכון רכש מהקבלן גניש דירות — שלא כנהליו

מאת נתן רועי סופר „דבר"

משרד השיכון רכש מהקבלן שלום גניש 12 דירות באחורי מצוקה בתל־אביב, אף כי לא היתה דרישה לדירות אלה ומחירן היה גבוה מן המקובל באיזור מגוריהן. ההוראה לרכוש את הדירות הללו יצאה ישירות ממשרד השיכון, ולא מן המטה המחוזי של משרד השיכון, כמקובל.

הקבלן שלום אהרון גניש הוא אחד היזמים הגדולים בייתר של משרד השיכון בשכונות מצוקה ברחבי הארץ זה שנים. מנכ"ל חברתו שנים ארוכות היה פעיל הליכוד דוד אפל, שנעצר לאחרונה על ידי היחידה הארצית לחקירות הונאה וקשור בערבות. במשרד השיכון מתייבים כאור את דעתו של דוד אפל, בהיותו מקורב לדוד לוי, כפעיל סניף תל־אביב של "הליכוד" ובעקבות כך הוז עבאות רבות של גניש מקודמו בגלל מעורבותו של דוד אפל.

נודע, כי פעולות משרד המבקר והשיכון בקשר לרכישת 25 דירות הושגות מחברת "גניש" בע"מ נבדקו ע"י מבקר המשרד, לפי בקשה מיוחדת, ונתבררו הפרטים הבאים:

12 דירות נרכשו בשכונת „כפיר" בתל־אביב, 6 דירות בנס ציונה ו־7 דירות ביבנה.

הרכישות דלעיל התבצעו באמצעות חברת „שיכון ופיתוח לישראל בע"מ" במסגרת רכישת דירות שהמשרד נוהג לערוך לשם מתן פתרונות דיור מיוחדים למשפחות נזקקות, הזכאיות לדירות בשכירות. לפי הנהלים של משרד השיכון, מחודש מאי ואוגוסט 1981, הזוכה לרכישות אלה נתונה בידי מחוזות המשרד וההחלטה על כך טעונה אישור אגף האיכלוס של המשרד.

הביקורת העלתה, כי לגבי הדירות בתל־אביב יצאה ההוראה מסגן אגף נכסים ודיור במשרד השיכון בירושלים, בלי שניתן לכך אישור אגף האיכלוס ובלי שנמצאו בקשות לרכישות דירות לבטרת ההסכרה בצד מהוז המשרד וחברת "חלמיש", המטפלים בהצעות לפתרונות דיור בתחום העיר תל־אביב.

הביקורת העלתה עוד, כי הרכישה בוצעה בניגוד לכללי המשרד, הקובעים שאין לרכוש יותר מדירה אחת בבית, כדי למנוע ריכוז גדול של משפחות במצוקה. המורת הדירות הללו שילם משרד השיכון לקבלן שלום גניש סכום השווה לכחצי מיליון דולארים מיד לאחר חתימת חוזה הרכישה, בחודש יוני 1982.

הביקורת העלתה ליקויים בתחשיבים שערך משרד השיכון ביחס לקביעת מחירי הדירות. כמו כן העלתה הביקורת, כי החברה פיגרה במסירת הדירות במשך כ־19 חודשים, בלי שהמשרד נקט צעדים כלשהם נגד שלום גניש כדי לאלץ את חברתו למסור את הדירות הללו לשם איכלוסן.

חברת "שיכון ופיתוח" קנתה את הדירות, וחברת "חלמיש" קיבלה את הדירות לאיכלוס וניהול. "חלמיש" סירבה לרכוש את הדירות ובעקבות זאת נכפה על החברה הניהול של העברת הדירות, אף כי שהדירות הללו לא נדרשו. התברר, כי לאחר כמה שנים אוכלסו הדירות, לאחר זמן ארוך שעמדו ריקות.

סופר „דבר" לא הצליח להשיג תגובה כלשהי ממשרד השיכון, תרף מאמצים מנוסכים.

החריף המשבר ב„אליאנס": „השבתת מגן" מאז יום ו'

מאת יצחק מיירה,
סופר „דבר"

הנהלת בית החרושת לצמיגים „אליאנס" שבחדרה – המעסיק מעל 1,100 עובדים – השביתה ביום ו' לקראת בוקר את העבודה במפעל „השבתת מגן". במסיבת עיתונאים שהתקיימה באותו בוקר במלון „הדקיבריה", לפי הזמנת ההנהלה, אמר מנהל המפעל אריה אפרת, שהיתה זו התגובה היחידה האפשרית שהתחייבה מצעדיהם האחרונים של הפועלים, שהחריפו בסוף השבוע את העיצומים, שהם נוקטים מזה חודשים, כאשר הורידו את תפוקתם עד כדי חמישה אחוזים, „עד שהמצב להיות שווה לפחות מכמה שעולה לנו איחזקת הצהריים שהם מקבלים", כדברי אפרת.

בין הנהלת „אליאנס" ובין עובדיה שורר סכסוך בנושא שכר והמשא ומתן המתמשך על הסכם העבודה '85–'84 הגיע למבוי סתום, לאחר שהוא נדון כבר בבית הדין לעבודה ובכל הדרגים באגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות.

מיכל פרץ, יו"ר ועד הפועלים ב„אליאנס", הכחיש בשיחה עם „דבר" שהעובדים החריפו את העיצומים ואמר ש„איש במפעל, גם לא אלה העובדים בו 30 שנה, לא העלה על הדעת שרווקא קונצרן הסתדרותי, שהוא הבעלים של „אליאנס" יבחר לנקוט צעדים כל כך קיצוניים שלא זוכרים כמותם מאז קיים המפעל".

הפועלים ב„אליאנס" ידעו לספר באוזני סופר „דבר", כי „80 איש של „מודיעין אזרחי", שהגיעו בשלוש בלילה, ב־20 מכוניות, התפרצו לתוך המפעל, ניתקו את החשמל, את הקיכור ואת קווי הטלפון, והרחיקו בכוח מעמדות העבודה ובמקלחות את פועלי המשמרת השלישית".

ח"כ יעקב שמאי (ליכוד), שהגיע למפעל בשעה מוקדמת ביום ו', תקף בחריפות, בדברים בוטים, את הדרך „המכבישה", כדבריו, שבה בחרה ללכת הנהלת המפעל.

מנכ"ל „אליאנס", אריה אפרת, אמר, לעומת זאת, שהתיאור שמסרו הפועלים על מה שאירע באשמורת בוקר יום ו' הוא „שקר וכזב". לדבריו, ההנהלה הזמינה למפעל רק 11 מאנשי „מודיעין אזרחי", כדי לאבטח את הרכוש הרב המצוי במפעל מפני נזקים אפשריים, למקרה שיתרחשו מהומות לנוכח „השבתת המגן".

מזכיר מועצת פועלי חדרה, שלמה צור, אמר אמש ל„דבר", שבמהלך הדיון האחרון שהתפוצץ ביום ד' בשבוע שעבר אצל סגנו של חיים הברפלד מאיר גת, הסתמנו 3 הצעות: האחת של ועד הפועלים, המסתכמת בדרישות שכר של 32 אחוז, הצעת ההנהלה, המסתכמת בתוספות „פרוסות על כל שנת 87" של כ־ 10 אחוזים, והצעה שלישית, של מועצת פועלי חדרה, המדברת על תוספת של 125 ש"ח לחודש לעובד – רטרואקטיבית מ־1.86 שתשולם עד 8.87, בתנאי שעד אז תיעשה ריפורמה בכל שיטת השכר הנהוגה כיום.

גם הנהלת המפעל וגם דוד גלומב, מהנהלת „כור" אמרו ביום ו' ל„דבר", כי הדרך היחידה להגיע להסכם שיאפשר את חידוש העבודה ב„אליאנס" היא בהסכמת הוועדים לקבל עליהם את מרות ההסתדרות ואת הכרעת האגף לאיגוד מקצועי בועד הפועל של ההסתדרות, כפי שגם מתחייב מהסכמי העבודה הקיימים.

היתה זאת טעות שהתיק נגד מנכ"ל „דובק" הגיע באיחור

מאת נתן רועי,
סופר „דבר" לענייני משטרה

חוקרים בכירים ביחידה הארצית לחקירות הונאה סבורים, כי היתה זו טעות לקבל באיחור את תיק החקירה של זרח גהל, מנכ"ל „דובק", שנעצר ב־26 באוקטובר השנה, בחשד לביצוע מעשי מרמה בנסיבות מחמירות, רישום כוזב במסמכי תאגיד וגניבה על ידי מנהל.

אותם חוקרים מציינים, כי המכס החל בחקירתו בפרשה זו לפני כמה חודשים, בלי להודיע על כך אף לאחת מהרשויות שעוסקות בכך היום – משטרת ישראל ומס הכנסה. נראה היה לחוקרי המכס, לדברי המקורות, כי ניתן לחקור את הפרשות המיוחסות לזרח גהל ללא התייעצות מלאה עם הרשויות האחרות והם אף החלו לחקור בלי לעצור את החשוד, אף שהתברר להם כי תלוי נגדו חשד „כבד".

המקורות מסרו, כי חוקרי מכס יצאו לשווייץ, כדי להיפגש עם שוקי נחמן, ספק שהיה בקשרים עם זרח גהל, וגבו ממנו עדויות. חוקרי המכס קיבלו משוקי נחמן חומר רב ביותר הנוגע לחקירה ושבו לישראל. מלבד זאת, חקרו חוקרי המכס את עובדיו של זרח גהל, בקשר לחשד שגהל „גיפה" חשבונות רכישה של חומרי גלם ועל ידי כך השיג שלא כדין מבנק ישראל מטבע חוץ, שהועבר לחו"ל גם הוא שלא כדין. למרות ראיות שונות וחשד זה, לא עצרו את החשוד.

בשלב מאוחר ביותר, לפני פחות משבועיים, פנו חוקרי המכס לחוקרי היחידה הארצית לחקירות הונאה ולשלטונות המס והודיעו להם על החקירה. החוקרים נכנסו בעובי הקורה של החקירה ולאחר כמה ימים התברר, כי החקירה שוב אינה חקירה „קלאסית", מכיוון שעבר זמן רב מאוד מאז החלה, ויקשה על החוקרים „לעלות" על החשודות.

למרות זאת הובא גהל בפני שופט ב־28 באוקטובר ונעצר. לאחר מכן הועבר למלון „פלזה" בתל־אביב, שם הוא שוהה עתה, בגלל מחלתו. החקירה התנהלה השבוע על ידי חוקרי היחידה הארצית לחקירות הונאה וחוקרי המכס. נעדרים מן החקירות חוקרי המס, שהחליטו „לרדת", לעת עתה, מן החקירה – לאחר שהתברר להם כי החקירה לא תוביל לתוצאות המצופות.

השבוע יובא גהל בפני שופט שלום בתל־אביב, בתום ימי המעצר שהוקצבו למשטרה.

חבלה במכונית חבלן משטרתי

מאת דני צדקני
סופר „דבר" בדרום

מכונית טרנזיט של משטרת ישראל הנמצאת בשרותו של חבלן משטרה תושב קריית מלאכי. חובלה ביום ששי בבוקר ליד ביתו שברחוב ז'בוטינסקי בעיירה. הפיצוץ שאירע בשעה 5.45 בבוקר גרם נזק קל למכונית. לא היו נפגעים. המשטרה הסבורה לפי נסיבות המקרה שלא מדובר במעשה פלילי אלא בפיגוע חבלני עצרה לחקירה כמה עשרות פועלים מעזה העובדים בעיירה.

9 פצועים ב־2 תאונות בגליל

(ע). – בשתי תאונות דרכים שהיו ביום ה' בלילה, בכבישי הגליל, נפצעו קל ובינוני 9 בני אדם.

תאונה אחת ארעה בכביש טבריה־צפת. רכב מסחרי ובו 5 מפקחי ניהול ספרים ממשרד מס הכנסה, שסיימו את עבודתם בטבריה, היה בדרכו לצפת.

בנסיבות בלתי ברורות, התנגש ברכב מסחרי אחר וכתוצאה מכך נפצעו החמישה ופונו לטיפול בבית החולים „פוריה".

התאונה השנייה אירעה בכביש ראש פינה – קרית שמונה, ובה נפצעו 4 בני משפחה מקריית שמונה. רכבם התהפך באחד הישובים והם פונו לטיפול בבית החולים בצפת.

מאסר למוצא אקדח ש„שכח" לדווח שמצאו

(ע). – תושב רמלה, בן 34, שהודה כי מצא אקדח מסוג „ברטה", עם מחסנית וכדורים, והחזיקם במחבוא בביתו, בלי שטרח לברר למי הם שייכים – נדון ביום ו' בבית המשפט המחוזי בתל אביב למאסר שנה ומחצה בפועל ושנתיים על תנאי, ל־3 שנים.

התובעת טענה לפני השופט, כי סאבר מוגרבי מצא בדצמבר 1981 אקדח וכדורים בפרדס, בסביבות גדרה. התברר, כי הנשק נגנב בפריצה לביתו של משה עוז, ממושב צפריה.

התובעת טענה, כי הנאשם לא טרח לגלות מיהו בעל הנשק, אלא גנבו והחזיקו ברשותו. הוא החזיק את הנשק שנים מספר ובתחילת שנה זו מכר אותו למחמוד אבו־סיף, ב־300 דינאר.

התובעת הטעימה, כי נערכה עסקת טיעון בין הסניגוריה לבין התביעה. הסניגור ציין, שהנאשם הביע חרטה על המעשה ומעולם לא השתמש בנשק, אלא הסתירו בחצר ביתו.

בשבוע הבא – עונת האבוקדו

(ע). – בשבוע הבא תיפתח עונת האבוקדו בארץ, שתארך הפעם, תשתרע מחודש אוקטובר ועד סוף חודש יוני.

מועצת הפירות מצפה לעורר מהפכה בתודעת הצרכן הישראלי לעידוד צריכת האבוקדו ולניצול נכון של 20,000 טונות, המיועדות לשיווק מקומי. החל מהשבוע הבא יופיע האבוקדו ברשתות השיווק בארוזה חדשה של 6 פירות, עטופים ברשת דקורטיבית, ומחירו לצרכן יהיה 1.80 שקל.

את הדברים שלעיל מסר ביום ה' מנכ"ל מועצת הפירות עזרא מאיר, במסיבת עיתונאים שהתקיימה במלון „הילטון" בתל אביב.

על סגולותיו התזונתיות של הפרי מסרה התזונאית צילה דביר. צויין, כי האבוקדו נטול כולסטרול, מכיל שומן בלתי־רווי, וכקרוב ישווק בישראל שמן אבוקדו, המכיל חומצה בלתי־רוויה, המפחיתה את הסכנות כהיווצרות מחלות לב וכלי דם.

הקוסמטיקאית אניטה כרלב הציגה את תכונותיו הקוסמטיות של האבוקדו – שהוא מלא ויטמינים, מסייע להצטלקות טובה של העור לאחר פציעה, מחזק את הצפורניים ומזין את עור הקרקפת.

נמסר, כי בימים הקרובים ייערך בצה"ל מבצע מיוחד, שבו ייפגשו מגדלי האבוקדו עם אנשי התזונה של הצבא, כדי להחדיר לצבא את שימוש האבוקדו.

צויין עוד, כי ישראל מייצאת למעלה מ־110,000 טונה לאירופה ולארה"ב ומשווקת בין 15 ל־20 אלף טונה לשיווק מקומי.

(ע). – ספרייה שכונתית, שאותה יזמו והקימו מתנדבים מקומיים, תיחנך בשבת במושבה הוד השרון. כ־400 ספרים נאספו מבתי תושבים. תמורת 5 שקלים לחודש יוכלו כל תושבי המושבה להחליף ספרים בספרייה. היוזמה להקמת הספרייה באה לאחר שבני המקום לא שבעו נחת מהספרייה הקטנה העומדת לרשותם במרכז, ועל כן החליטו להשתמש במבנה הצרכנייה הישן, שהיה בעבר „בית העם", ולהקים בו, לראשונה, סיפרייה שכונתית המושתת על עזרת מתנדבים.

(ע). – אלמונים פרצו ביום ה' בלילה לביתו של קונסול צרפת בישראל בשכונת שייך ג'ראח בירושלים, וגנבו מהדירה מערכת כלי אוכל יקרה. הפורצים חדרו לדירה דרך אחד החלונות, לאחר שהצליחו להרים את התריס. הקונסול דווח על הפריצה למשטרת ירושלים, וזו פתחה בחקירה.

במלאת 30 שנה למבצע סיני הפגיש השבועון „במחנה" לצילום משותף את מאיר עמית, אז ראש אג"מ וסגנו של דיין, עם צוות עוזריו הקרוב באגף המבצעים דאז: עוזי נרקיס (עוזר ראש אג"מ) ישעיהו גביש (רמ"ח מבצעים) רחבעם (גנדי) זאבי (רמ"ט פיקוד דרום) ומשה מזן (ראש אכ"א ארגון). דוד בן־גוריון ומשה דיין היו אמנם האדריכלים של מבצע סיני, אבל המשת האישים שבצילום היו ה„מהנדסים" שהופקדו על מלאכת התכנון המפורסמת של מבצע קדש. לימים, כידוע, עשה כל אחד מהם קריירה צבאית וסיים את שירותו בדרגת אלוף. (צילום: אבי שמחוני, „במחנה")

נוזלת קצב: היטל הרכב החדש הוא בגדר שערורייה

מאת חיים ביאור, סופר „דבר"

ביקורת קשה נגד היטל הרכב החדש השמיעה בסוף השבוע החורף יושבת־ראש הרשות להגנת הצרכן בהסתדרות נזהת קצב.

נוזלת קצב הטעימה, שהריבית המוטלת על אלה המעדיפים לשלם את ההיטל בתשלומים היא בבחינת קנס כבד ולא מוצדק.

לאלפי אזרחים שאליהם הגיעה דרישה לתשלום היטל הרכב הפרטי שברשותם מוצעות שתי חלופות: האחת – תשלום מלא ויחיד עד ה־1 בדצמבר והשנייה – פריסה לארבעה תשלומים שווים.

מחישוב שערכו כלכלני הרשות להגנת הצרכן עולה, שהריבית הנדרשת מהצרכן המעדיף את חלופת התשלומים מגיעה ל־12 אחוז בחודש, בעוד שהריבית השנתית מסתכמת בכ־300 אחוז.

לדברי יושבת־ראש הרשות להגנת הצרכן, ריבית כה גבוהה היא בגדר שערורייה, שכן היא אינה עומדת בשום יחס לריבית הנהוגה כיום, או לשיעורי האינפלציה החזויים לשנה זאת.

מחקר: שיר הערש הוא כלי ביד האם להתגבר על שעת המשבר שלה כתום היום

מאת יעל פישביין מיומת „דבר" לענייני חינוך

שירי ערש הם אמצעים שהתרבות נתנה בידי אמהות כדי להתגבר על קטע המשבר שלהן בסוף היממה, כאשר הן כבר מותשות מרוב טיפול בילד ודוצות שישקע בשינה מהר ככל האפשר, – כך טוען ד"ר רמי בר־גיורא במאמרו „שיר הערש כאספקלריה לבעיות בהורות המוקדמת" המתפרסם בכתב־העת החדש „שיחות" היוצא לאור מטעם ההסתדרות הפסיכולוגים והאיגוד הישראלי לפסיכותרפיה. כאשר ראה אור ביקום אלה בהוצאת ספריית הפועלים.

במאמרו טוען ד"ר בר־גיורא, כי שירי הערש רוויים אלימות רבה ואין בהם רק מילים ודימויים מרככים.

שיר הערש מכיל תכנים תוקפניים רבים, קשים, מפחידים ומרים, שרובם פורקות האימהות שנאה ותיסכול הגורמים להן כתוצאה מהצורך לעמוד לרשות התינוק בשעת ערב, על סף שינה.

נקודת בעל המאמר מציין, כי שעה זאת היא מוקד לקונפליקט של איבה ואהבה מצד האם אל תינוקה. היא מזכה לא רק במנוחה, אלא גם באיבוד הדרגתי של השליטה והפיקוח מצד האם על ריגשותיה. בשיר הערש, קובע ד"ר בר־גיורא, נתונת האם ביטוי לקונפליקט זה.

כך, בשירי ערש רבים מוצאים לצד מילות ערש מיטיבות גם בשורות איוב, זרות ומוחזות. כדוגמה, הביא בעל המאמר את שיר הערש המפורסם של עמנואל הרוסי „שכבם בני שכב במנוחה". בשיר עינוע זה השורות „בוערת הגורן בתל יוסף וגם מבית אלפא עולה עשן". בשיר ערש מפורסם אחר, נאמר: „אבא הלך לעבודה, יחזור עם צאת הלבנה יביא לך מתנה" האם מבטאה בשורה זו, מראה ד"ר בר־גיורא, את רצונה להלק את האחריות המוטלת עליה עם בן־זוגה, הנעדר מערש התינוק.

מפלגת העבודה הישראלית/המרכז
הועדה הכלכלית־חברתית
ישיבת הועדה הכלכלית־חברתית
תתקיים היום, 2 בנובמבר 1986 באולם הישיבות בבית מפלגת העבודה, רח' הירקון 110, תל־אביב בשעה 17.00.
סדר היום:
המצב במשק והמדיניות לעתיד.
מוזמנים:
גד יעקבי – שר הכלכלה והתכנון
עדי אמוראי – סגן שר־האוצר

יד טבנקין
מילגות עידוד למחקר לשנת תשמ"ז
קרן המילגות של „יד טבנקין"
תעניק בתשמ"ז
מילגות עידוד לעבודות מחקר
ועיון בנושאים:
★ תולדות התנועה הקיבוצית, ההתיישבות ותנועת העבודה בארץ ובתפוצות.
★ תולדות התנועה הציונית והחלוצית בארצות המזרח.
★ תולדות כוח המגן וסוגיות בביטחון ישראל.
★ תנועת העבודה וההסתדרות.
★ הקיבוץ: משק וכלכלה; חברה; תרבות, ספרות ואמנות בקיבוץ.
★ חקר הרעיון השיתופי והקומונות בארץ ובעולם.
לציון שנת המאה להולדת יצחק טבנקין יוגדל השנה מספר המילגות.
מקבלי המילגות ייקבעו על־ידי הוועדה המשותפת ל„יד טבנקין" ולאוניברסיטת תל־אביב. המועד האחרון להגשת הבקשות: יום א', כ"ז בכסלו תשמ"ז, 28.12.86. לקבלת טפסי בקשות נא לפנות אל: ועדת המילגות, „יד טבנקין" אפעל 52960, טל. 712221 (03).

של היום הוא חדש

ביום השלושים לפטירתו של חברנו
ישראל קופמן ז"ל
נעלה לקברו ביום ב' 3.11.86 א' חשון תשמ"ז ב־16.00.
בערב, ב־21.00 תתקיים אזכרה בחדר האוכל.
**המשפחה
ובית עין כרמל**

לחברנו דיין שמואל
איתך באבלך במות
אביך ז"ל
בנק הפועלים בע"מ
סניף הרצליה
ההנהלה והעובדים

אנו מודיעים בצער רב
על מותה ללא עת של חברתנו
הילרי קפלן
ההלוויה תתקיים היום, יום ראשון ל' בתשרי תשמ"ז
2.11.86 בשעה 15.00 בכפר הנשיא
**בריאן, לי, דני וכל המשפחה
ובית כפר הנשיא**

יחד אתכם:
**איטקה, חיים, איציו
וכל המשפחה**
מבכים את מות חברנו היקר
משה נוריך ז"ל

גרשונוביץ רחוקה ומשה	פריימן אמה
סיגלוביץ ימאא וחיה	שביט שרה ואליעזר
צירבסקי אסתר ופנחס	ציפורין מלכה וצבי
אופנהיים אסתר ופנחס	רייזמן צבי ושמואל
רייזמן ברכה ומשה	סמולר חוה ואיזק
קריבוס בלה ופנחס	סקורניק רוזה
רייזמן גבריה ויואל	אושפיין שרה ומשה
וויערניק צפורה	קינאסט ישראל
בלוי בתמה	ברקוביץ סיגלה ויצחק
רוטנברג הניה	רון פנינה ויצחק
זילברברג עליזה ויעקב	הורקביץ נחמה ואריה
מיצנמכר רחוקה ואליעזר	אלברט בלומה
זילברשטיין בלה ושמואל	ביין מניה ויוסף

אבינו, סבנו היקר
יצחק הלפרין
איננו
ההלוויה תצא מביתנו באביחיל
ביום ראשון 2.11.86 בשעה 12.45.
המשפחה

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של
בעלי אבינו וסבנו היקר
נתן דוברינסקי
ההלוויה תתקיים היום יום ראשון ל' בתשרי תשמ"ז 2.11.86 בשעה 2.30 אחה"צ בבית העלמין בהרצליה. אוטובוס יצא מבית המנוח רח' בני משה 4 ת"א בשעה 1.45 אחה"צ.
השבעה בבית המנוח.
אבלים: אשתו נסיה
בנו וכלתו אורי ותרצה
בתו עדנה הבדיך
הנכדים, וכל בני המשפחה

למשפחת שבו
אתכם באבלכם על מותו של
עו"ד **יצחק שבו**
יו"ר אגודת שוחרי בית לוחמי הגטאות
בית לוחמי הגטאות
ע"ש יצחק קצנלסון
למורשת השואה והמרד

אנו מודיעים בצער רב על פטירת חברנו
יהודה רם (סליסרבסקי)
מראשוני הקבוצה
יובא למנוחות ביום א' ל' תשרי תשמ"ז 2.11.86
בשעה 15.00 בבית העלמין בדגניה ב'.
**המשפחה
וקבוצת דגניה ב'**

בית יעקב זרובבל
מועדון לחברה ולתרבות פ"ת
מודיעים בצער רב על פטירתו של חברנו היקר
משה נוריך
ההלויה תתקיים היום יום ראשון 2/11/86 בשעה 2.45 אחה"צ
בבית העלמין בסגולה.
אוטובוס יעמוד לרשות המשתתפים ע"י בית המנוח
רח' העליה השניה 10 פתח־תקוה בשעה 2.30.
החברים מתבקשים לחלוק כבוד אחרון למנוח.
ההנהלה והחברים

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של
חברנו היקר
דב סים (בנק)
ההלוויה היום יום ראשון ל' תשרי תשמ"ז 2.11.86
בשעה 14.00 בבית הקברות בחולדה.
אוטובוס יוצא מרחובות לחולדה בשעה 13.10
**המשפחה
ובית גורדוניה חולדה**

דבר היום

הסתבכות מיותרת

קבוצת האחרים אנשי השמאל האומרת לצאת השבוע לבוקרשט כדי להיפגש שם עם קבוצת אנשי אש"ף, בחסות הנשיא צ'אושסקו, יודעת כמובן היטב כי מעשה זה נוגד את החוק, ואנשיה מצהירים כי הם מוכנים לקבל על עצמם את התוצאות. תהיה הדיעה על החוק, הנדרש יחסית, אשר תהיה – ודעתנו עליו שלילית בהחלט – חוק צריך לכבד. אפשר לתת ביטוי להתנגדות, מותר להיאבק לתיקונו או לביטולו בכל הדרכים החוקיות, אך לא בהפרתו. אנו מייעצים לקבוצה, שבשלב זה בוודאי כבר לא תרצה לוותר על הפגישה, כי תפנה למשרד החוץ לקבל היתר, ואנו מייעצים למשרד החוץ ולממשלה להיענות לבקשה כזאת, אם תבוא – כדי למנוע הסתבכות מגוחכת בנושא שבסופו של דבר איננו חשוב במיוחד.

סביר להניח כי התכלית העיקרית של הפגישה הזאת היא הפגנה לשלילת החוק. שהרי קשה להעלות על הדעת כי אפילו חברי הקבוצה עצמם מאמינים שיהיה במפגש כדי לקדם את השלום, ולו גם בפסיעה אחת. אך לא זו היא הדרך להילחם נגד החוק האוסר על פגישות ישראלים עם אנשי קבוצות טרור, משום שדרך זו לא תזכה לתמיכת הציבור, וגם לא של חלק ממנו, ובלעדי תמיכה כזאת כל פעולה היא פעולת סרק.

אם תסע הקבוצה בלי היתר, עשויים חבריה לעמוד לדין. אין זה הכרח, כי יש לא מעט תקדימים לכך שמשתתפים בפעולות בלתי־חוקיות מטעמים אידיאולוגיים לא הועמדו לדין, ודי להזכיר התנחלויות בלתי־חוקיות, או הפגנות בלתי־חוקיות של דתיים. אך אפשרות של העמדה לדין קיימת. היא לא תהיה פיקניק לנאשמים, אך גם לא תוסיף כבוד לתדמיתה הדמוקרטית של ישראל.

החטא הקדמון הוא, כמובן, החוק עצמו. הוא התקבל ללא קשר עם בטחון המדינה, שהרי פגישות שהיתה בהן סכנת נזק לבטחון המדינה היו אסורות בחוק גם מקודם. "התיקון" החדש ירד לעולמנו כ"איזון" לחוק נגד גזענות, ועצם הצורך הפרלמנטרי לאזן חוק כזה, הוא בזיון לכנסת ולעם היהודי.

הזרוע העולה מן הים

מאת דן אבידן

חיסולו של מונזיר אבו־גזאלה, ראש הזרוע הימית של ארגון "פתח", הפנה מחדש את תשומת הלב לאותה זרוע ימית של הארגון שהיתה מעורבת בשנים האחרונות בפיגועים ובנסיונות פיגוע רבים נגד יעדים ישראליים.

זרוע זו הוקמה במחצית השניה של שנות השישים וכבר בימיה הראשונים הופקד על הפעלתה מונזיר אבו־גזאלה. תפקידיה העיקריים של הזרוע הימית הם להקים את התשתית לחיל הים הפלשתינאי; לעסוק בפעילות כלכלית ולוגיסטית בעזרת צי ספינות הסוחר העומד לרשות "פתח" וכן ליזום ולבצע פיגועים דרך הים נגד יעדים בשטח מדינת ישראל.

הזרוע הימית מפעילה כיום קרוב לעשר ספינות שחלקן נרכשו על־ידי "פתח" וחלקן האחר נחכרו על־ידי הארגון. רוב האוניות האלה מפליגות בדרך כלל תחת דגלים יוונים, קפריסאים, לבנונים או תחת דגלים של מדינות דרום אמריקאיות. רוב הזמן עוגנות הספינות הפועלות בשירות "פתח" בנמלי קפריסין ויוון. ברשות הזרוע הימית של "פתח" עומדות גם יאכטות מהירות (המושכרות מימאים זרים עבור כסף לצורך ביצוע משימה מסויימת) וכן צי של ספינות דיג וספינות גומי קטנות העוגנות בדרך כלל במעגנים של המחבלים לאורך החוף הלבנוני. לאחרונה השתמשו אנשי הזרוע הימית בכמה ספינות גומי קטנות כדי לתקוף עמדות של מיליצית "אמל" באיזור החוף בדרום־לבנון במסגרת הלחימה המתנהלת שם בין הפלשתינאים לשיעים.

למרות חיסולו של אבו־גזאלה ימשיכו אנשי "פתח" גם בעתיד לפתח את הזרוע הימית. המטרות: פעילות מבצעית נגד ישראל, פעילות כלכלית ולוגיסטית והקמת תשתית לחיל ים פלשתינאי

התפקיד "התמים" ביותר של הזרוע הימית הוא, כאמור, העיסוק בפעילות כלכלית ולוגיסטית. במסגרת זו מפעיל הפת"ח חלק מצי אוניות הסוחר העומד לרשותו למטרות סחר ימי רגיל שממנו מנסה הארגון להפיק רווחים נאים עבור קופת האוצר שלו ההולכת ומידלדלת, וזאת בעקבות אובדן המשאבים הכלכליים החשובים שהיו למחבלים בלבנון לפני 1982. הסחר הימי לא מניב תמיד את התמורה שלה מצפה הנהגת הפת"ח משום שלרוב משלשלים פעילי הזרוע הימית את ההכנסות לכיסיהם הפרטיים במקום להעבירן לקופת האירגון.

תפקיד חשוב נוסף של הזרוע הימית הוא לעסוק בהעברת לוחמים וציוד של הפת"ח בדרך הים בין בסיסיו השונים של הארגון. בסיסים אלה מפוזרים כיום מאלג'יריה שבמערב ועד לצפון תימן בדרום הרחוק, ובלבנון הסמוכה לגבולות ישראל. פונקציה זו של הזרוע הימית התרחבה מאוד לאחרונה במסגרת המאמצים שעושה ארגון הפת"ח – כמו שאר אירגוני החבלה הפלשתינאים – להעביר כמה שיותר ציוד ולוחמים מארצות הפזורה ללבנון שבה מנסה אש"ף לבנות מחדש את מאחזיו. לא תמיד מצליחים המחבלים במשימה זו.

לאחרונה היו לחיל הים הישראלי כמה הצלחות במעצר ספינות של הכוח הימי של הפת"ח שהובילו מחבלים ופעילים שונים של המחבלים מארצות הפזורה ללבנון. ב־1985 נעצרו על־ידי חיל הים שתי יאכטות שפעלו תחת פיקודו של מונזיר אבו־גזאלה במשימות כאלה. האחת היתה היאכטה "קסלארדי". הזרוע הימית של הפת"ח שכרה מידי קברניט בריטי הומוסקסואל. מאוחר יותר התברר ששמונת המחבלים שנתפסו על סיפונה היו בדרכם מקפריסין ללבנון במטרה לבצע משם פיגוע בקרית שמונה. היאכטה השניה שנתפסה, זמן קצר אחר־כך, היתה היאכטה "גנויה", שהוחכרה על־ידי אנשיו של אבו גזאלה ביוון, כדי להעביר מחבלים מנאמני ערפאת מארצות הפזורה הערביות לקפריסין וללבנון.

המשימה העיקרית שעליה היה מופקד מונזיר אבו־גזאלה בתור ראש הזרוע הימית של הפת"ח היתה לסייע למנגנון המבצעים של האירגון שבראשו עומד אבו־ג'יהאד, לבצע פיגועים בדרך הים נגד יעדים אזרחיים בחופי ישראל. השיטה הנפוצה ביותר שבה נקטה הזרוע הימית כדי לבצע משימה מסוג זה היתה באמצעות הפעלת אניות סוחר לצורך העברת חוליות הפיגוע עד לטווח כמה מ"יל מחופי ישראל. בקרבת החוף נהגו אנשי הזרוע הימית להוריד את חוליות הפיגוע "מספינת האם" לסירות דיג או לסירות גומי מהירות שבאמצעותן הגיעו המחבלים עד ליעדי הפיגוע. בשיטה זו ביצעו מונזיר אבו־גזאלה ואבו־ג'יהאד במשותף את הפיגועים הרצחניים במלון סבוי בתל אביב ובכביש החוף ליד מלון הקאנטרי קלאב. אנשי הזרוע הימית סייעו גם בידי אנשי כוח־17 של הפת"ח לחסל את בני משפחת פלצור ביאכטה "פירסט" שעגנה בקפריסין ביום הכיפורים אשתקד. אבו־גזאלה ואבו־ג'יהאד שיתפו פעולה בביצוע נסיונות פיגוע נוספים בקנה מידה רחב ביעדים שונים בארץ. הבולט שבין נסיונות פיגוע אלה בוצע לאחרונה על ידי הספינה "אטיואריוס" שאנשיה היו אמורים לנחות בקרבת חוף תל־אביב ולבצע פיגוע מיקוח בקריה ולהמלט יחד עם בני הערובה בדרך האוויר משדה התעופה לוד. ניסיון פיגוע זה סוכל כזכור על־ידי חיל הים שגילה בעוד מועד את הספינה "אטיואריוס" ועצר את אנשי צוותה, שכולם היו חברי הזרוע הימית של הפת"ח. ספינה זו הועברה עשרה חודשים לפני ביצוע נסיון הפיגוע לנמל אנבה שבאלג'יריה, שם התאמנו אנשי צוותה יחד עם שלוש חוליות מחבלים מאנשיו של אבו־ג'יהאד לקראת ביצוע המשימה, בשיתוף פעולה הדוק עם אנשי חיל הים האלג'יראי. העובדה שכל צוות האוניה "אטיואריוס" הורכב מאנשי הזרוע הימית של הפת"ח מלמדת שהמחבלים רצו להגדיל עד כמה שאפשר את הצלחת המבצע, ולא להסתמך כבמקרים קודמים על אנשי צוות ימי זר. נסיונות פיגוע דומים, שעל הצד הלוגיסטי שלהם היתה מופקדת הזרוע הימית של הפת"ח, סוכלו עוד קודם לכן על־ידי חיל הים הישראלי. זכורות בהקשר זה פרשיות כגון תפיסת ספינות המחבלים "ג'ינאן" ו"טספאני" שפעלו בשירות הפת"ח תחת פיקודו של מונזיר אבו־גזאלה. יש לציין שלמרות שהזרוע הימית נחשבת לזרוע מיומנת בפת"ח, הרי שרק לעיתים רחוקות הצליחו אנשיה לנחות בהצלחה את חוליות הפיגוע עד לנקודה שנקבעה מראש – שבה הם היו אמורים להוריד את המחבלים בקרבת חופי ישראל – לצורך השלמת ביצוע המשימה. ברוב המקרים הורדו חוליות הפיגוע מ"ספינות האם" במרחק רב מהמקום שיועד לכך מראש, וזאת משום שהצוותים הזרים – שחכר אבו־גזאלה כנלווים לספינות – לא היו מוכנים בדרך כלל לסכן את חייהם בביצוע מדוקדק של המשימה רק עבור בצע כסף. ידוע מקרה אחד בלבד, בספטמבר 1968, שבו ניסו אנשי הזרוע הימית להחדיר "ספינת נפץ" לתוך יעד בשטח ישראל. היה זה כאשר הספינה "אבי דימיטריוס" ניסתה לחדור לנמל אילת ולבצע שם פיגוע המוני על־ידי ירי טילים מעל גבי הספינה לעבר מטרות בנמל. התכנון היה לפוצץ את הספינה מאוחר יותר בעזרת שלושה טון חומר נפץ שהיו בבטן הספינה, בקרבת החוף שהיה הומה בנופשים. ניסיון זה סוכל בשעתו על־ידי חיל הים הישראלי.

לצורך ביצוע משימות אלה בנתה לעצמה הזרוע הימית של הפת"ח לאורך השנים תשתית ענפה. עד לראשית שנות השמונים

(המשך בעמוד 8)

אדאמס וחוה

מאת אמיר אורן

תהילת עולמו של שרמן אדאמס חלפה רבע־מאה ויותר לפני שחלף השבוע אדאמס עצמו מן העולם. שש שנים היתה עוצמתו של אדאמס בוושינגטון שניה רק לזו של נשיאו, דווייט אייזנהאור, עד שב־1958 הסתבך בשחיתות פעוטה (מעיל־פרווה ועוד מתנות מידידו ברנרד גולדפיין, שלמענו הפעיל את השפעתו) ונאלץ להתפטר, ערב בחירות לקונגרס שבהן עמד אייזנהאור לאבד הרבה מכוחו לרבע האחרון של כהונתו הכפולה.

אדאמס, לשעבר מושל ניו־המפשייר ומנהלו מערכת הבחירות של אייזנהאור – תחילה נגד רוברט טאפט על המועמדות הרפובליקאית (אייזנהאואר חדר למחשבה שטאפט ימשה לסגנו את המצביא המודח מקארתור) ואחר־כך נגד הדמוקרט עדליי סטיבנסון – היה ראש־מטה נוקשה, השוטר הרע של המימשל. בתשובותיו השליליות איפשר לאייזנהאואר להסתתר מאחורי דימוי של גולם חביב וקשיש, לעתים בלעג אך לעולם לא בשנאה. המסמכים הנחשפים בהדרגה מתעדים דמות אחרת, מתוכננת ומתוחכמת הרבה יותר של הגנרל שעשה את פרצוף־הידוע ומשחק הגולף לסמלי נשיאותו. אדאמס היה לו סייר אלים ושכפ"ץ גם יחד, מושך אש ממקורות ידי שנועדו לשירות הנשיא. אייזנהאואר ריתק אש שם ברקע, בעוד אדאמס – ובמדיניות החוץ, ג'ון פוסטר דאלס – סופגים את עיקר המכות.

מי שהתנבא כבר באביב 1980 כי אם ייבחר רונלד רייגן לנשיאות יחקה את דגם אייזנהאואר, לא התבדה. רייגן מיחזר את שנות ה־50 בניהול המימשל, בעוד יוצרים בהוליווד ממהרים לקלוט את המסר ומפיקים סרטים על מסעות־זמן מתוקים־מרירים מהעשור התשיעי למאה בחזרה לששי ושוב להווה. לרייגן היו עד כה שלושה אדאמסים. תחילה אדווין מיז, אחר־כך ג'יימס בייקר ולבסוף דונלד ריגן איש־איש בסגנונו, אך

רונלד רייגן אולי אינו ממש נשיא אבל הוא ממלא את ציפיות האמריקאים כאשר הוא מגלם תפקיד זה לא מעט בזכות אנשי צוותו, המותירים אותו חף מכל עוון הדבק במדיניות ממשלו

כולם במנהלי־מטה שתפקידם העיקרי למנוע זיהוי הנשיא עם פרטי־הפרטים הטפלים, ולרוב גם השליליים, של מיגזר זה או אחר של מלאכת המימשל. אפשר שבעתיד יחשוף חוקר נשיאות רייגן (או ביוגרפו הצמוד אדמונד מוריס) ויוכיח כי גם בהקשר זה היה רייגן נאמן לתקדים ופעל בסיגנון "היד הסמויה" של אייזנהאואר. אך שאלה זו מישנית בהשוואה להצלחתו הפוליטית בבבואה של הנשיא. אליל הבוחרים חף מכל עוון שדבק במדיניות מימשלו.

נשיא אחר היה כבר מוקע כשקרן וכעבריין, אילו נתפסה צמרת מימשלו בעקיפה פראית של איסור מסוג זה שחל עד החודש על סיוע צבאי למורדי ה"קונטרה" סביב ניקרגואה. רייגן הצליח לשכנע את הציבור שעקיפה זו אינה פסולה, משום שמוטב לנהל את המלחמה בניקרגואה ולא בטקסאס – כאילו זו באמת הברירה – ומשום שהפעלת צד"ל במרכז אמריקה עדיפה על שיגור צה"ל לשם, גם בלי גיוס־חובה עם כל המבוכה שבפרשת האסנפוס. זול ויעיל לנצל שכיר־חרב במותו, במקום לאבד האסנפוסים במדי־צבא ולהסתכן במעורבות צבאית גדולה עוד יותר. לא שלקח מעורבות כושלת כזו ממשיך להדהד באמריקה: חנוכת מצבת 244 חללי המארינס בביירות, לפני שבוע בצפון־קרולינה, נתקלה באדישות כללית בציבור המבקש לשכוח מה אירע באוקטובר 1983 ושמחק מזכרונו מכבר איש־שלשום כשרמן אדאמס. לו שועבר השבוע מידגם־אקראי אמריקאי לסקר־רחוב ובו נדרש לזהות את ג'ונסון ומקנמארה, בוודאי היה רובו מצביע על מאמן "ניו יורק מטס" דייוי ג'ונסון ועל יריבו המנוצח באליפות הבייסבול, מאמן "בוסטון רד סוקס" ג'ון מקנמארה, לא על הנשיא ועל שר־ההגנה שהנחו את מלחמת וייטנאם.

עוזרי רייגן מגוננים עליו מפני עצמו. הם משתדלים לצמצם את הפקרתו להתבטאויות מאולתרות, שיחשפו את בורותו. לכן הוא מעט במסיבות־עתונאים ומעדיף ראיונות־בכתב, מוקפים לשאלות קצרות ופשוטות. לכן גם מעד בהיפגשו עם מיכאיל גורבצ'וב, עת נבצר ממנו לשלוף תשובה מגובשת לרעיון ביעור הנשק הגרעיני כולו (ולא רק הטילים הבליסטיים) ומשליכיו – להתערב ולגזור על השיחה קץ. המחצית האחרת של שיטת בידודו של רייגן מדימויי ההכרעות הקטנות – דימוי שעליו התחרט לימים ג'ימי קארטר – היא הרחקתו לנופש רב ותכוף בחוותו שבקליפורניה. העוזרים והנופש, ה"אדאמס" והחווה, ממזערים את תחושת אחריותו האישית של רייגן, בלא לפגום באהבתו לאווירה הכללית הנינוחה.

הגדולה בהצלחות רייגן היא בלימת הסחף הקבוע במעמדו הציבורי של הנשיא בשנה השישית לישיבתו בבית הלבן. הגדול בכשלונותיו הוא הייחוד שבמעמד זה, שאינו ניתן להשאלה או להורשה. הדמוקרטים נזהרים בכבודו של הנשיא ולעתים מסתופפים בצילו. כדי שלא לגרות עוינות אצל בוחרים ממעריציו. אך בבואם להצביע על חקיקת תוכניותיו, אינם

ג'יימס בייקר. אחד האדאמסים

דונלד ריגן. מגונן

עונים אמן אחריו – לא הם ואף לא רבים מהרפובליקאים. הווטו הרייגני שכיר למדי והודעתו כי הוא חפץ ביקרו של מועמד לסנאט עדיין אינה ערובה לנצחון מתחרהו המקומי של בן־החסות. עדין מכל מצבו של ג'ורג' בוש, העלול להיווכח כי בוש־של־רייגן הוא ניקסון־של־אייזנהאואר. מה עוד שניקסון המובס של 1960 התאושש ב־1968, אך לבוש תינתן ב־1988 הזמנות תכליתית אחרונה.

בוש אמנם אינו יכול לבטוח בתמיכתו המוצהרת של רייגן במועמדותו מול רפובליקאים אחרים. אבל גדול יריביו במאבק על חסדי רייגן, פול לקסאלט, ממתין לתוצאות בחירות יום ג' בחרדה דומה, אם גם מוקטנת, לזו של הנשיא. נצחון המועמד הדמוקרטי במדינתם יתפרש כחוסר־אונים של לקסאלט בבסיס־הכוח שלו ויפגע ביומרתו למנהיגות כלל־ארצית. פורש נוסף מהסנאט גארי הארט, היה מסתכן בתבוסה לו ניסה השנה להיבחר שוב בקולורדו, אך הפסד־יורשו הדמוקרטי טים וירת יעיב על הארט פחות מאשר הפסד ג'ים סאנטיני בנוואדה ללקסאלט. נצחון מאריו קוואומו בבחירות לכהונת מושל ניו־יורק מובטח מדי: אם לא יעמוד בציפיות להפרש סוחף ואף תפרו־תקרים, תואט תנופת התמודדותו על המועמדות הדמוקרטית. סנטורים כסם נאן וג'וזף ביידן מייחלים לרוב דמוקרטי בסנאט ולראשות ועדות רבות תהודה והשפעה, שישמשו להם מקפצה למינוי המפלגה למועמדות. כולם מתחשבים ברייגן. אבל מנהלים את תוכניותיהם בידיעה שעוצמתו הולכת ומתאיידת.

אמריקה גדושה בפקידים בכירים לשעבר שהשפעתם העכשווית אפסית, בעיקר אם אין מפלגתם מאיישת את הרשות המבצעת. הפקידים הבכירים של היום יודעים כי בשבוע הבא, למחרת הבחירות, עליהם להתחשבן עם נפשם עם סיכויי קליטתם במישרות מכניסות, או בפעילות שתאריך את תוחלתם הפוליטית. מכאן הדיווחים על הדובר לארי ספיקס ועל עוזר שר־ההגנה ריצ'רד פרל ועל שר־האוצר בייקר, המתמרנים לדילוג למיגזר הפרטי. מכאן גם השמועות על היערכות שרים־בכוח במימשל בוש, דוגמת בייקר ושר־הימיה ג'ון להמן, להתפטר מתפקידיהם כדי לסייע לבוש בהתמודדותו. הם שירתו בנאמנות את רייגן שש שנים. כעת בכוונתם לעשות לביתם, שאינו לבן לעד.

עריקה המונית של שרים, פקידים ועוזרים לא תותיר את רייגן ערירי. אך יהיה בה כדי לגרוע עוד מכוחו, דווקא בעת שרוב דמוקרטי בסנאט וקירבת בחירות 88' יאיצו לגזוז את מחלפותיו בתנועת־מספריים.

מחקרי־שיווק מסחריים באמריקה תומכות את ההנחה שרוב האמריקאים – ובכל מקום גילאי קהל היעד של רוב מפרסמי המוצרים – נבונים להאמין לדמויות סמכותיות, לבטוח בכישורן ולאמץ את המלצותיהן. ביטוי אופייני הוא שלמכירת תרופות – אין טוב מרופא. יצרנית־תרופות מסויימת מקרינה תבונות באי בודד ומצהירה שיותר רופאים נשבעו כי לו נתקעו שם, היו מבקשים להצטייד בגלולות כאב־ראש ממפעליה מאשר מתוצרת מתחרותיה. אחת מאותן מתחרות שיכללה נשק זה והושיבה בתשדיר שבו דובר אל צרכני הגלולות גבר מוכר, נעים ואמין. "איני רופא, אבל אני מגלם את דמותו בטלוויזיה", אומר האיש – שחקן סדרות הצהריים האין־סופיות פיטר ברגמן – בשורת־המפתח של התשדיר, קודם שהוא דוחק בצופיו לרכוש את גלולותיו. רונלד רייגן אולי אינו ממש נשיא, אבל בדרך התואמת להפליא את ציפיות קהלו הוא מגלם את דמותו בטלוויזיה.

מס לעת זקנה

מאת אהרן גבע

שדולה של כלכלנים ועשירים תובעים להוריד את שיעורי המס. רק על קבוצה אחת יכבידו את עול המס – הפנסיונרים. יתכן מאוד שמוצדק להטיל מס גם על פנסיונרים, אבל לא די שעושים צדק, הצדק צריך גם להיראות. בנסיבות הנוכחיות הצדק אינו נראה.

אומרים שחייבים להוריד את שיעורי המס, כדי שלמדינה יהיו פחות אמצעים ולפרט יהיו יותר אמצעים, כי רק כך תהיינה השקעות, והמשק יתרחב. כאשר מדובר בפנסיונרים, עושים את ההיפך – מוציאים כסף מהפרט, כדי שיהיו יותר אמצעים למדינה. מדוע? כלום פנסיונרים אינם משקיעים במשק? כאשר פרץ משבר מניות הבנקים התברר שכמות לא מבוטלת של מניות נמצאת בידי הפנסיונרים. מדוע אם כן בשמה של ההשקעה מקלים במקום אחד ומכבידים במקומות אחרים?

הצעת משרד העבודה, "הביטוח הלאומי" והאוצר איננה עקבית. אחרים ישתמשו בביטויי חריף־יותר. עם זאת קשה להזדהות עם השוללים נחרצות את הטלת המסים על פנסיונרים. אחרי ככלות הכל פנסיונרים הם אזרחי המדינה, ויש לנהוג איתם כעם שאר האזרחים. פנסיונרים צריכים ליהנות מכל הזכויות ולשאת בכל החובות, ללא הפליה לטובה או לרעה. נכון, רוב הפנסיונרים אינם עשירים, ואלה אינם צריכים, כמובן, לשלם מס הכנסה, אך מדוע לא ישלמו הפנסיונרים העשירים המבוססים? תשלום מס הכנסה על־ידי הפנסיונרים בעלי היכולת יקל על הממשלה לשלם קצבות הוגנות יותר לאחרים.

292 אלף איש מקבלים מ"הביטוח הלאומי" פנסיות זקנה, ועוד 87 אלף מקבלים ביטוח שארים. כמעט שליש מהם מקבלים גם השלמת הכנסה, ועל אלה בוודאי לא יוטל מס־הכנסה. יש לציין ששיעור מקבלי השלמת הכנסה הולך ופוחת, כי גדל מספר האנשים שצברו ותק בעבודתם, המקבלים פנסיה משני מקורות – "הביטוח הלאומי" ומקום העבודה.

הגמלאים ככל אזרחי המדינה צריכים לשאת בעול המסים. אולם דווקא טובת המשק מחייבת לא לנגוש בהם יותר מבקבוצות אחרות

לדעתנו, אין להטיל מס על כל סכום הפנסיה. לא יעלה על הדעת שיטילו מס על הכסף שחסכתי. כסף שהורידו לי מהשכר שלי הוא כספי שלי. האם מטילים מס על הכסף שחסך רופא שיניים, בנקאי או בעל מפעל לגרבי נשים? אם אין מטילים מס על חסכונות של אחרים, אין להטיל מס גם על החסכונות של העובד. אפשר להטיל מס, לכל היותר, על חלקו של המעביד או של הממשלה בפנסיה.

הרעיון של הטלת מס על הפנסיות אינו חדש. הוא התקבל יחד עם החוק להבראת המשק. הממשלה החלה לגבות את המס בטרם האישור הסופי, וזכורה טענתו של יצחק שמיר: ממני גבו. לאחר מכן בא צו־מניעה של בית־המשפט, והממשלה החזירה את הכסף. בשעתו לא הוטל מס על קיצבות גם בגלל התנגדותו של "הביטוח הלאומי", שבראשו עמד אז נסים ברוך; כיום מסכים "הביטוח הלאומי" להטלת המס.

"הביטוח הלאומי" ומשרד העבודה והרווחה מתנים תנאי: יסכימו להטלת מס על קיצבות זקנה אם יבטיחו את גובה הקיצבות בחוק. המגמה היא, כמובן, רצויה, אך אסור להגזים. לא תמיד יציב הוא טוב, לפעמים יציב הוא קריסי. נניח ששומרים על החוק, ואין מקטינים את שיעור הקיצבות; אולם אי־אפשר יהיה גם להעלותם. בחוק נאמר שקיצבת הזקנה תהיה 15 אחוזים מהשכר הממוצע במשק; ואמנם, בשנת 1975 הגיעה הקיצבה לשיעור זה. עם עליית הליכוד לשלטון ועם גבור האינפלציה הגיעה קיצבת הזקנה בשנת 1980 ל־13.8 אחוזים; לפי הנתונים האחרונים חזרה קיצבת הזקנה ל־14.7 אחוזים מהשכר הממוצע במשק. אפס, חייבים לזכור, שהשכר הממוצע במשק מאבד את ערכו כקנה־מידה, כי חלק גדל והולך של השכר משלמים במסווה של שמות שונים ואינו כלול ב"שכר הממוצע". מכאן, שאפשר להשלים עם קביעת שיעורי הקיצבה בחוק רק אם יוסיפו ל"שכר הממוצע" רכיבים נוספים או יעלו את השיעור. מכאן אתה לומד: יש הגיון בהטלת מס על קיצבות, אך העיתוי הוא אומלל. אפשר להטיל מס על קיצבות הזקנה בתנאי שמתקנים את השיעורים לכולם.

ב"ביטוח הלאומי" ובמשרד העבודה והרווחה מסכימים להצעה נוספת של האוצר, וגם כאן מעמידים תנאים: המעבידים יקבלו הנחה בשיעור של חמישה אחוזים בתשלום ל"ביטוח הלאומי" עבור עובדיהם, והאוצר ישלם ל"ביטוח הלאומי" את ההפרש. לכאורה הכל שפיר. הזאב שבע והכבשה לא ניזוקה. נכון, במקום המעבידים נשלם ל"ביטוח הלאומי" כולנו, כל משלמי מס־הכנסה הממלאים את קופת האוצר; אבל אם הכוונה היא להמריץ מעבידים שלא לפטר עובדים או לקבל עובדים נוספים, הרי הכוונה היא רצויה. אעפ"כ מסכימים בלב כבד, כי אין מאמינים כל־כך לאוצר.

כאשר הוחלט לבטל את הניכוי ממס־הכנסה בגין ילדים ובמקומו לשלם קצבות לילדים, הכל היה שפיר בתחילה. אבל אחרי זמן בא האוצר ואמר: כל־כך הרבה כסף?

קבלת כסף מהאוצר במקום מהמעביד מגדילה את תלות "הביטוח הלאומי" באוצר, וזה מסוכן. לדוגמה: לפי נתונים שפורסמו על־ידי מרדכי ציפורי, מנכ"ל "הביטוח הלאומי", ירדה רמת הכיסוי של קיצבות הזקנה של "הביטוח הלאומי" מארבע וחצי שנים לשלוש וחצי שנים. הירידה חלה בחומש האחרון ומניחים שבחומש הבא תקטן רמת הכיסוי לשלוש שנים. נכון, בענפים אחרים עלתה רמת הכיסוי, ובכל זאת קיימת הסכנה שהאוצר יגיד: מה, כל־כך הרבה כסף לזקנים?

האוצר משלם מ"כיסוי" את הבטחת ההכנסה, את השלמת ההכנסה, את מה שנקרא קיצבות יוצאי צבא. גם בסעיפים אלה אין התקציב מלא, ומכאן הלחץ לצמצם את השלמת ההכנסה או הבטחת ההכנסה. בוודאי, האוצר אינו פועל מרוע לב; אין לו כסף, ומטרות חברתיות אינן בעלות משקל רב במדינה, כי מאחוריהן אינה עומדת קבוצת לחץ בעלת משקל. תנאים אובייקטיביים אלה לא ישתנו במהרה. ולכן חייבים להיות זהירים מאוד, כאשר מסכימים להמיר תשלומי מעבידים בתשלומי האוצר ל"ביטוח הלאומי".

TWA's
HIGH FLYERS
בחורף הקרוב תוכל להנות ב־ט.וו.א מהצעות מפתות מאוד.
1 טיסות בתוך ארה"ב־רק־‎$37.-
טוס לאמריקה ב־ט.וו.א ותוכל לקחת כל טיסת ט.וו.א בתוך אמריקה תמורת ‎$37‎ בלבד.
איזו מציאה: מן הצפון הרחוק ועד הדרום, וממזרח עד פאתי מערב. הכל שלך: הכרטיסים תקפים מ־1 בנובמבר 1986 עד 31 במרץ 1987. התאריך המאוחר ביותר לסיום הטיסות - 15 באפריל 1987. תוכל לבחור בין מינימום 4 למכסימום 6 טיסות־פנים, ועליך לרכוש את הכרטיסים 7 ימים מראש.
2 מכונית "הרץ" חינם.
שני אנשים הטסים ב־ט.וו.א לארה"ב זכאים לקבל מכונית "הרץ" חינם לתקופה של עד 7 ימים. תוכל לקחת את המכונית בתוך 7 ימים מיום הגיעך לארה"ב, באחד ממרכזי "הרץ" הקשורים עם ט.וו.א - לא כל הסניפים נכללים בהסדר זה, כך שכדאי לבדוק מראש. ועכשיו - דרך צלחה ברחבי ארה"ב. ההצעה בתוקף בין 1 בנובמבר 1986 ל־31 במרץ 1987.
3 סוף שבוע חינם.
סוף שבוע חינם עם מכונית · ניתן לקבל במלון "הוליווד" בלוס אנג'לס או באורלנדו ב־"גולד קי איך". פרטים מסוכן הנסיעות שלך.
4 שירות אמריקני אמיתי לאורך כל הדרך.
· צזפר מיוחד לחופשה שלך הוא השירות האמריקני הנפלא שתקבל. החופשה שלך באמריקה מתחילה בעצם מן הרגע שתעלה למטוס. לאורך כל הדרך תהנה מתשומת לבו של צוות יעיל השמח לעזור. קבלת הפנים הידידותית ביותר, ושירות אלף־אלף.
אנחנו עושים הכל כדי להבטיח שתהנה מהטיסה עצמה באותה מידה שתהנה מהחופשה.
טלפן אל ט.וו.א 03-651212 או פנה אל סוכן הנסיעות שלך כדי לקבל פרטים נוספים.
מובילה לאורך כל הדרך לארה"ב
TWA

מכתבים למערכת דבר

קרן הפנסיה „נתיב" פוגעת בגימלאיה

קרן „נתיב", המונה כ־10,000 פנסיונרים, היא אחת משבע קרנות שבמסגרת „חברת העובדים". בשנים האחרונות חלה שחיקה רצינית של הפנסיה מ„נתיב" ביחס למדד יוקר המחיה. „נתיב" היא הקרן היחידה מבין קרנות ההסתדרות, אשר איננה כמשכת הוראת הוועדה המרכזת מיוני 1984, המבטיחה חובה להצמיד את הפנסיה למדד יוקר המחיה ב־100% ולהינתק מהסכמי עבודה ואיגוד בקביעתו.

יש לציין, שעם פרסום ההוראה לא התנגדה „נתיב" לשינוי ההצמדה. אמנם נבחרי הגימלאים ב„נתיב" היכבו בפני שינוי ההצמדה והעדיפו להיות עדיין קשורים לקופות העבודה שלהם תוך הנחה, שאכן יוכלו בכל עת לשנות דעתם – הלא כספם מונח בקרן ומיועד להם בבוא המועד.

אלה הוותיקים, כדור המייסדים, אשר הקימו את הקרן המפוארת, סללו ובנו את הארץ, ביתהו תעשייתה, היו גם אלה שיצקו אושיות למדינת ישראל, ללא מליצות; אבנם כאשר השחיקה הגיעה לפער של עשרות אחוזים ביחס לשש הקרנות הנ"ל – החליטו גימלאי „נתיב" פה אחד (במאי 1986) לעבור להצמדת יוקר המחיה 100% – הכל בהתאם להחלטת ההסתדרות.

פירוש החלטה זו, שעל „נתיב" לשלם פנסיה כדוגמת יתר הקרנות לפי חישוב עליית המדד מהתאריך הבסיסי יוני 1984 עד למועד הקרוב של ביצוע שינוי ההצמדה. יותר מזה, כל ההפרשים הנובעים משינוי זה, החל כאמור ביוני '84 ייפרו לאחר חישוב מדוייק, דוגמת חישוב בנקאי. אין אנו רואים הבדל כלשהו בפקדונותינו הן בקרן והן בבנק.

הנהלת „נתיב" הגיעה, כנראה, למסקנה אחרת וסירבה לממש זאת. בוודאי ידוע לה, שהגימלאים לא יוותרו על זכותם וינקטו כל האמצעים העומדים לרשותם. אנו סבורים, שאין מקום להחריף הבעיה ועל מוסד ההסתדרות בצירוף המחלקה לביטחון סוציאלי והסתדרות הגימלאים, לתת הדעת לבעיה זו ולאלץ את „נתיב" לחזור בה מסירובה.

גורם נוסף לשחיקת הפנסיה נובע באופן חישוב ערך הגימלה עם פרישת העובד. הפנסיה נקבעת לפי השכר הממוצע של שלוש השנים האחרונות של העובד לפני פרישתו. ידוע, שעקב „הכלכלה הנבונה", העובדים עלו בדרגות קוניונקטורליות, ובצירוף רכיבי השכר השונים המעוגנים בפנסיה, ערכה הכספי עלה ללא שיעור לעומת הוותיקים באותה קרן. הלא להם לא הגיעו כל תוספות בדירוג המצומק – ולהם אין גם רכיבים בגימלה.

מצב פרדוקסלי זה מזכה גימלאים שפרשו באחרונה בפנסיה, המתקרבת לערכה הכפול מזה של הוותיקים – אף־על־פי שכניהם מילאו בעבודתם תפקיד זהה. במה חטאו הוותיקים?

אין להתנגד לרצון הפעילים להישאר צמודים להסכמי העבודה. ניתן לקבוע את שנת 1984 כמחסום בין שתי שיטות ההצמדה. על־ידי הצמדת הוותיקים שפרשו לפני שנת 1984 למדד המלא, יצומצם הפער בין „נתיב" ושש הקרנות הנותרות. חשוב יותר שיצומצם הפער בין מבוטחים באותה קרן, קרי „נתיב".

יש לנקוט כל האמצעים הבוטחים לתיקון העיוות. מוטב דרך זו, מאשר נקיטת אמצעים משפטיים.

אינג' שמעון נוימן
חיפה

שוב „מס על קצבאות הזקנה?

הנה שוב מבשרים לנו אמצעי התקשורת שכוונת האוצר לגבות מס על קצבאות הזקנה אותן מקבלים הגימלאים מהביטוח הלאומי.

בכל פעם כאשר האוצר עומד לפני הבעיה הנצחית של חיפוש מקורות למימון הבזבוז הקיים במשרדי הממשלה והרשויות המקומיות והאחרות הסמוכות על שולחנו, קם שם איזה גאון ומציע את ההצעה הנואלת הזו. מדוע צריכים דווקא הגימלאים לשאת בנטל כלת־צדיק זה? האם נעשה משהו בצמצום הבזבוזים האדירים באחזקת משרדי השרים המיותרים? האם צומצמו נסיעות השרים והפקידות הבכירה? האם בוצע הפיקוח על חוזלות הירוזה פאר עליהם הכריזו עם הפעלת התכנית הכלכלית? האם גבו מס הכנסה ממעלימי המס במדינה? האם כבר מוצו כל יתר האפשרויות של גביית מס מאלה שיש להם ואשר שוב חוגגים בחינגת קניות?

הגימלאים המקבלים את קיצבת הביטוח הלאומי כבר שילמו פעם את המס כאשר הפרישו ממשכורתם לביטוח הלאומי בתקופת עבודתם ולא יעלה על הדעת כפל־מס. האם לקח אותו גאון באוצר בחשבון שיש גימלאים המקבלים ביטוח מנהלים או פנסיה מקרן בבנק ואיך יטיל מיסים על מקבלי קצבאות אלה השייכים ברובם לפקידות הבכירה או לבעלי הכנסות גבוהות, או שמא מתכוון הוא להפלותם לטובה? האם החלשים בחברה הם אלה אשר צריכים תמיד לשלם את המחיר?

היכן עתה אותה שדולה של חברי הכנסת אשר מנעה בפעם הקודמת קבלת חוק נואל ומפלה זה, או האם „שדולה" זו קמה רק כאשר המפלגות ראו עצמן מאויימות בהקמת מפלגה עצמאית של גימלאים? שר האוצר הקודם לא הצטיין ברגישות חברתית אבל שר האוצר נסים מוכר כאיש נבון ובעל רגישות חברתית מפותחת. הכיצד, אדוני שר האוצר הסכמת בכלל להעלאת הצעה כזו ולא דחית אותה על הסף? עשרות אלפי גימלאים ממתינים לתשובתך, אדוני?

חיים כץ
יו"ר ארגון גימלאי התעשייה האווירית

„ברית ידידות" – עם נירנברג?

בימים אלה נפלה לידי חוברת מהודרת, רבעון של העיר נירנברג (מערב גרמניה), בה מצאתי כתבה תחת הכותרת: „בטע רך" וכותרת משנה „ברית ידידות עם חדרה".

במאמר מסופר על החיים בחדרה, על מחמדי העיר (עם צילומים) וכמובן על עברה החלוצי. הם – אנשי נירנברג – למדו את ההיסטוריה של חדרה. ואתם?

האם לא למדתם מאומה על עברה של נירנברג, מרכז המפלגה הנאצית, מעוזו של שטרייכר ועיתונו הידוע „השטירמר" ובו ה„קריקטורות" הידועות של היהודי בעל החוטם האף הארוך העקום – התת־אדם.

עיתון זה היה מוצג בכל פינה בעיר עוד זמן רב לפני עלותו של היטלר לשלטון ולא מקרה הוא ששם נכתבו חוקי נירנברג (שאולי בכל זאת שמעתם עליהם). בעיר נירנברג התקיימו גם, החל משנת 1933, הכנסים הענקיים של המפלגה.

אני יודעת שבינתיים צמח דור חדש, שעמל להשכיח את העבר. אבל עדיין חיים בעיר זו בני גילי, אלה שעם המבוגרים מהם ספגו והפיצו את השנאה התהומית ליהודים. כל עוד הדור זה מתהלך ברחובותיה של העיר – כיצד אפשר לחתום על „ברית ידידות"?

בעלת המאמר כתבה על אותו קין שעדיין על מצחה של נירנברג. מי שמכם למחוק אות זה?

עליזה פידס
איילת השחר

לאן נעלם קולך ח"כ יוסי שריד?

מאז סעוזבת את מפלגת העבודה שבזכותה נבחרת לכנסת, הפכת לדוברם של חוגים „מסויימים" במדינת ישראל. אתה הכריזמטי עם לשון חלקלקה חריפה ביותר והופעות טלוויזיוניות עזות מצח, חייב באופן דחוף מספר תשובות לעם הזה.

1. מה דעתך על הפיגוע החמור בחיילי גבעתי והמשפחותיהם בירושלים?
2. מה דעתך על ההתארגנויות האחרונות של כנופיות המרצחים „אל ג'יהד", „אל תחריר" והאחים המוסלמים והקשר שלהם עם „אל פתח" וזה בתוך מדינת ישראל, ואיך זה מתיישב עם הדרקיום בשלום?
3. איזה עונש מגיע לרוצחי יהודים בעזה, ג'נין וחברון?

ועוד שאלה לי אליך: מה דעתך על תפיסתם המהירה על־ידי השב"כ של הכנופיה שפעלה נגד חיילי גבעתי? השב"כ הזה שהשמצת אותו, התקפת אותו, ולא ירדת ממנו לרגע אחד מאז פרשת האוטובוס. אתה חייב היום לעם הזה תשובות. היכן נעלם קולך, יוסי שריד?

אברהם סיגלר
חיפה

הפרדה תביא לאחדות יתר!

עם הפרסום של דעת הרב אברהם ויינפלד, מניו־יורק, עולה שוב השאלה, אם לא הגיע הזמן לדון בכובד ראש בסוגיית הפרדת הדת מן המדינה. כאשר חוקי המדינות בגולה נכפו על היהודים פתרו זאת ב„דינא דמלכותא דינא". האם שלטון יהודי במדינת ישראל נהגה מצו זה? להיפך, את חוקי המדינה מנסים בהדרגה לכפוף לשלטון ההלכה, דבר המקומם חלקים גדולים בעם. אין חפיפה בין יהדות בפירוש האורתודוקסי לבין דמוקרטיה. המפלגות הדתיות בהשתתפות בממשלה נאבקות על מוקדי שליטה וגורמות לפוליטיזציה של הדת.

כפי שנמסר, מתחנן הרב ויינפלד, שיפסיקו להפעיל כוח פוליטי על המדינה החילונית־ציונית. לדעתו, נגרמים נזקים כבדים לדת ולעם מן העסקאות המגונות הנערכות בין פוליטיקאים דתיים לחילוניים. ולטוענים, כי הדבר יגרום לפילוג בעם, ייאמר, כי הוא כבר קיים. אולי בהפרדת הדת מן המדינה יבוא שיפור ביחסים ויביא לאחדות יתר: ריבונות ישראלית אינה יכולה לדור בכפיפה לרבנות.

אברהם גל
גבעת־יהודה

כבר היו דברים מעולם...

העברת ראשות הממשלה לידי מר שמיר איש הליכוד, רחמנא ליצלן... הפיל פחד נורא על אנשי המערך השמאלנים שלא הצליחו להשפיע על פרס להפר את הסכם הרוטציה עליו חתם.

הפחד מתמקד בעיקר על כך שהליכוד בראשות שמיר יחזיר למדינה את עקרונות הציונות שהמערך הולך ומתרחק מהם ולמעשה מעבירם לערבים המסכנים, כמו למשל ההתיישבות, שהיום קוראים לזה בשם (המזעזע את השמאל) התנחלות... וכן שטח 9 שמר וייצמן טיפל בעניין במסירות למופת.

אני יכול להרגיע את אנשי המערך – אל פחד – כבר היו דברים מעולם, להזכירכם, הנה מר בגין שהיה ידוע כבעל האימרה אף שעל, דווקא הוא נתן למצרים את כל השעל, וכל המשתמע מכך... וזה ביוזמת והשפעת דיידייצמן, שהביאו את מיסמך השלום ובגין חתם, כי הבטיחו לו שיקבל פרס נובל.

אך אנשי הליכוד נוטים להאמין שמר שמיר לא יתפתה כמו בגין לשעבר, ופרס לעתיד, לוותר על המדינה כדי לזכות, אולי, בחלק מהפרס... ולגרום להרס המדינה שקמה בדם בנינו, כולל דם הבן שלי – חנן – קצין צנחנים הי"ד.

לוייצמן אצה הדרך והוא כבר מדבר על מסירת איקרית ובירעם לערבים.

דוד גולדצוייג
ירושלים

הידיעה אינה נכונה

ביום ו' 10.10.86 פורסמה ב„דבר" בהבלטה כתבה מאת נתן רועי על „יועצו לשעבר של גרופר".

בכתבה נאמר, שמר דמתי מכר קרקעות במחירים גבוהים לסוכנות היהודית. הידיעה אינה נכונה.

הסוכנות היהודית לא רכשה מדמתי ואף איננה מתכוונת לרכוש ממנו קרקע כלשהו לא במחיר נמוך ולא במחיר גבוה.

י. דקל
המנהל הכללי
המחלקה להתיישבות

כוחו של פנקס קטן

ביקרתי בבית־חולים קפלן אצל חבר אחרי ניתוח, שנמצא כבר 37 יום בטיפול נמרץ במצב קשה. עדיין אין הוא מגיב, אינו מכיר אנשים ואינו מדבר.

האחות הצמודה אליו במשך 24 שעות ביקשה ממני, שאנסה לדובב אותו. הוצאתי מהתיק פנקס קטן (לוח שנה) של ארגון הפנסיונרים היציבים של סולל בונה, שהוא חבר בו ונפנפתי בו לפני עיניו. פתאום הוא תפס את הפנקס בשתי ידיו, לחץ לליבו, נישק אותו כשדמעות זולגות מעיניו. האחות הצעירה התחילה לבכות איתו וצעקה הוא מגיב, הוא מגיב. משהו נשבר לו בפנים. נכנסה עוד אחות ומרוב התרגשות לא האמינו למראה עיניהן. אני בקושי החזקתי מעמד לא להצטרף לדמעות השמחה. היה לי עוד פנקס קטן ונתתיו לאחות. היא אמרה: לא אשתמש בו, אחזיק בו למזכרת לספר לאחיות על כוחו של הפנקס.

באתי הביתה. רציתי לראות בעיני מה גרם להתרגשותו של החולה. על העטיפה כתוב: ארגון הגימלאים היציבים של סולל בונה, שזה לא היה רק מקום עבודה. זה היה בית שבעצמנו הקמנו אותו וטיפחנו במשך כל השנים במיטב כוחנו, והיינו גאים שאנחנו נושאים את השם יציבים מפני שזה היה סמל חיינו.

הרגשה זו עברה בוודאי על החולה, שבאופן ספונטני הפיח בו הפנקס רוח חיים.

זהו כוחו של הפנקס הקטן.

מנחם קסלר
רחובות

הזרוע העולה מן הים

(סוף מעמוד 7)

היו מפקדותיה ממוקמות בטריפולי ובביירות שבלבנון. לאחר גירוש המחבלים ממדינה זו ב־1982 וב־1983 הועברו מפקדות הזרוע הימית לאי קומראן ולנמל חודיידה שבתימן הצפונית וכן לאלג'יריה, לקפריסין וליוון. בשתי מדינות אחרונות אלה היתה גם בעבר תשתית רחבה לזרוע הימית של הפת"ח.

הזרוע זו מנתה כיום כמה מאות מחבלים וברשותה, כאמור, קרוב לעשרה כלי שיט גדולים. במהלך מלחמת לבנון ב־1982 נתפסה ברשותה צוללת ננסית מתוצרת צרפת. ידוע גם שזרוע זו מכשירה אנשי צפרדע מקרב המחבלים ואת בעיקר לביצוע פיגועים בכלי שייט ישראלים. אחד התפקידים החשובים של הזרוע הימית הוא, כאמור, להקים את התשתית לחיל־הים הפלשתינאי. לצורך זאת נהג אבו גזאלה, בין השאר, לשלוח עשרות צעירים פלשתינאים – רובם מהשטחים – להשתלמויות של קציניים באקדמיה הימית של הליגה הערבית השוכנת בנסיכות שארקה במפרץ הפרסי. באקדמיה זו מוקצים מדי שנה כמה מקומות לקדטים ימיים של אש"ף ושל המדינות הערביות החברות בליגה. כמו כן ידוע שהזרוע הימית נוהגת לשלוח רבים מאנשיה להשתלמויות באקדמיות ובבתי ספר ימיים של מדינות ערב ושל מדינות הגוש הקומוניסטי. כמו כן קיים שיתוף פעולה הדוק בין אנשי הזרוע הימית לבין הציים של מדינות ערב שבהן שוכנת תשתית הכוח הימי של הפת"ח כגון הצי האלג'יראי והצי הצפון תימני. הדוגמה הבולטת ביותר לשיתוף הפעולה היא הסיוע שהושיט חיל הים האלג'יראי לאנשי צוותה של הספינה „אטיוואריוס" ולשלוש חוליות הפיגוע שהיו על סיפונה. חוליות אלה התאמנו במשך חודשים ארוכים במחנה יאראות של חיל הים האלג'יראי ובמחנה אגאבה. שיתוף הפעולה בין אנשי הזרוע הימית לצי הצפון תימני הוא דל יותר בגלל מימדיו המצומצמים של צי זה ומשאביו המוגבלים.

כיום מנסה הזרוע הימית של הפת"ח להקים לעצמה תשתית חשאית חדשה בלבנון. תשתית זו אמורה לשמש בעיקר למשימות הובלת מחבלים וציוד למדינה זו מארצות הפזורה הערביות וכן לביצוע פיגועים דרך הים נגד יעדים בישראל או לסייע למאמץ המלחמתי הנוכחי שמנהלים המחבלים – בעיקר נאמני־ערפאת – נגד גורמי הכוח העויינים אותם בלבנון. שלא כבעבר מתקשים כיום המחבלים לפתוח תשתית ימית בחופי לבנון בגלל חיכוכים עם השיעים והדרוזים. אולם כל עוד ימשיך העורק הימי להוות צינור התעבורה הנוח ביותר של המחבלים להעביר מחדש את אנשיהם ללבנון, יש לצפות שהזרוע הימית תמשיך במאמצים להקים לעצמה תשתית חשאית חדשה במדינה זו. יתרה מזאת בגלל חיוניות שמירת הקשר הפתוח בין לבנון לעולם החיצון, מפתחים בהדרגה ארגוני חבלה פלשתינאים נוספים פרט לארגון הפת"ח, וכן קבוצות לבנוניות שונות, זרוע ימית משלהם לצרכים כלכליים ולצרכי ביצוע פיגועים נגד ישראל ונגד אוייבים בתוך הזירה הלבנונית. ידוע למשל שכבר כיום קיימות מסגרות של זרוע ימית בארגוניהם של ג'ורג' חבש, אבו מוסא ואחמד ג'יבריל הפועלים בזיקה לסוריה. כמו כן הוכח לאחרונה כי גם המיליציה של „המפלגה הלאומית החברתית הסורית" – שהיא קבוצת שמאל קיצונית לבנונית הפועלת בשיתוף פעולה הדוק עם סוריה – פיתחה לעצמה תשתית של זרוע ימית. אשתקד אף ביצע ארגון זה בשיתוף פעולה עם ארגונו של ג'ורג' חבש ניסיון לבצע פיגוע דרך הים בנהריה. יתרה מזאת ככל הידוע מפתחים לאחרונה גם ארגוני השרוד הלבנונים השיעים הקיצוניים תשתית לבצע פיגועים דרך הים באמצעות ספינות קטנות וכלי שיט העומדים לרשותם. יש להניח אפוא שלמרות חיסולו של מונזיר אבו־גזאלה ימשיכו גם בעתיד אנשי הפת"ח וכאמור גם ארגונים פלשתינאים ולבנונים אחרים, לפתח את יכולתם לפעול נגד ישראל דרך הים.

טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ

תל־אביב
בריאות – המלך ג'ורג' 28 – 283731
שדר – פנקס 27 – 441449
ירושלים
ביה"ח עין כרם – עין כרם – 446350
חיפה
יבנה – אבן סינא 7 – 672288
פתח־תקוה
הירקון – שטמפר 24 – 910946
בת־ים־חולון
קופת חולים – עין יהב 4 חולון – 884854
אהרון – הפרין 52 חולון – 889153
רעננה – כפר־סבא – הדר השרון
קופת חולים כפר־סבא בן־גוריון 43, כפר־סבא

מוקד מידע טלפוני
של קופת חולים הכללית המוסר אינפורמציה על מרפאות קופת חולים של ההסתדרות, בתי־חולים, עזרה ראשונה, מרפאות הפתוחות בשבת ובחג וכן אינפורמציה על הגורמים הרפואיים בישראל.
בתל־אביב
בימים א' עד ה' מ־8.00 בבוקר עד 20.00 בערב. ביום ו' מ־8.00 בבוקר עד 15.00 אחה"צ – 03־433300, 03־433500.

מרפאות שיניים לעזרה ראשונה
אזור תל־אביב
רחוב בר־כוכבא 49 ת"א – 03־284449
בימים א'־ה' בין 21.00 עד 23.00, ביום ו' וערב חג בין 18.00 עד 24.00, שבתות וחגים – בין 15.00 עד 21.00.
חיפה
רחוב הגפן 26, קומה ג' – 04־523566
יום יום כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00.

אלמקס לכל המשפחה!

יכין חקל בע"מ
מכרז רכב 6/86
מוצעות בזה למכירה מכוניות לפי הפרוט דלהלן:

מכונית נוסעים הורייזן 1300 שנת ייצור 1979 מספר רשוי 638־190
מכונית נוסעים פורד אסקורט 1300 אוטומטי שנת ייצור 1979 מספר רשוי 544־428
מכונית נוסעים רנו 14 1300 שנת ייצור 1979 מספר רשוי 718־197
מכונית נוסעים סימקה 1100 שנת ייצור 1977 מספר רשוי 632־408
מכונית נוסעים סימקה 1100 שנת ייצור 1980 מספר רשוי 398־80־25

את המכוניות ניתן לראות בחניון משרדינו „בית־יכין" רחוב קפלן 2 תל־אביב החל מיום ראשון 2.11.86 ועד יום ששי 7.11.86 בין השעות 8.30 ועד 12.30.
הצעה בצירוף המחאה בנקאית בשיעור של 10% מערכה, אפשר להגיש למשרדינו הנ"ל בתיבת המכרזים חדר 213.
לא יאוחר מיום ששי 7.11.86, אין ההנהלה מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.

בברכה
יכין חקל בע"מ

בתי קולנוע

תל־אביב
אסתר: הפיראטים 7.15, 9.30
אורלי: צביטה בלב 5, 7.15, 9.30
סינן (לשעבר אלנבי): קוקה קולה קיד 5, 7.15 9.30
בן־יהודה: אהבה בשחקים 5, 7.15, 9.30
גורדון: יומן נעורים 4.30, 7.15, 9.30
גת: הצבע ארגמן 6.15, 9.15
דיזנגוף 1: מונה ליזה 11, 1.30, 4.45, 7.15, 9.40
דיזנגוף 2: נשיקת אשת העכביש 11, 1.30, 4.45, 7.15, 9.40
דיזנגוף 3: 3 רווקים ותינוק 11, 1.30, 4.45, 7.15, 9.40
דקל: צרות צרורות בצ'יינה טאון 7.15, 9.30
דרייב־אין: הטוב הרע והלא נורא 7.45, 9.45, חצות – סקס
הוד: נסיעה נעימה 5, 7.15, 9.30
בית ליסין: כל מה שרצית לדעת על המין 11.30
חן 1: שובו של הנוסע השמיני 4.25, 7.00, 9.45
חן 2: ג'ושוע אתמול והיום 5, 7.25, 9.45
חן 3: הרומן של אתמול בלילה 11, 2, 5, 7.40, 9.50
חן 4: דינה פלור נשואה לשניים 11, 2, 5, 7.40, 9.50
חן 5: היוזפן מבברלי הילס 11, 2, 5, 7.40, 9.50
לימור: ירח דבש מכושף 7.15, 9.30
לב 1: הנבל הבורמזי 2, 5, 7.45, 9.45
לב 2: בעקבות הבדוך 2, 5, 7.30, 9.30
לב 3: מלכת הכיתה 2, 9.45
יפה בוורוד 5, 7.40
לב 4: טנגוס 1.45, 5, 7.15, 9.35
מוגרבי: סגור לרגל שיפוצים
מקסים: כנגד כל הסיכויים 4.30, 7.15, 9.30
סינמה 1: רמו 5, 7.15, 9.30
סינמה 2: העוקץ 5, 7.15, 9.30
סינרמה: סגור לרגל שיפוצים
פאר: שתי אצבעות מצידון 5, 7.30, 9.30
פריז: עבודת אהוה 7.15, 9.30
צפון: זכרונות אהבה מפירנצה 7.00, 9.30
תמוז – רמת־אביב: כולם נפלו על הראש 7.15 9.30
שחף: אותלו 4.30, 7, 9.30
תכלת: התובים של אלכס 4.30, 7.15, 9.30
תל־אביב: הטוב הרע והלא נורא 5.00, 7.15, 9.30

ירושלים
אדיסון: אהבה בשחקים 4.30, 7.00, 9.15
אוריון 1: שובו של הנוסע השמיני 4.00, 6.30, 9.00
אורנע: כולם נפלו על הראש 4.30, 7.00, 9.15
בית אגרון: הקוסם מארץ עוץ 4.00
משחקי אהבה 6.00
ספניאל סאפ 8.00
שם בהשאלה 10.00
פסיכו – חצות
האולם הקטן בנייני האומה: זכרונות אהבה מפירנצה 7.00, 9.15
הבירה: שתי אצבעות מצידון 4.30, 7.15, 9.30
אור 3: צרות גדולות בצ'יינה טאון 4.30, 7.00, 9.00
גיל אור: ג'ושוע אתמול והיום 4.30, 7.00, 9.15
כפיר: צביטה בלב 4.30, 7.00, 9.15
סמדר: נשיקת אשת העכביש 7, 9.30
עדן: הטוב הרע והלא נורא 4.30, 7.00, 9.00
רון: ירח דבש מכושף 4.30, 7.00, 9.00
מיטשל: מונה ליזה 7.00, 9.00

חיפה
אורה: זכרונות אהבה מפירנצה 7.00, 9.15
אורלי: אותלו 6.45, 9.15
אמפיתיאטרון: הטוב הרע והלא נורא 7.00, 9.15
ארמון: שובו של הנוסע השמיני 4.00, 6.30, 9.00
עצמון 1: אהבה בשחקים 4.30, 7.00, 9.15
עצמון 2: מונה ליזה 4.45, 7.15, 9.30
חן: להב משונן 4.30, 7.00, 9.15
פאר: צרות צרורות בצ'יינה טאון 4.30, 7.00, 9.15
קרן־אור: שואה חלק ב' 6.00
רון: צביטה בלב 4.00, 6.45, 9.00
רב גת 1: ג'ושוע אתמול והיום 4.30, 6.45, 9.15
רב גת 2: בעקבות הבדוך 7.00, 9.15, 4.30

קרית־ביאליק
ספיר: שתי אצבעות מצידון 7, 9.15, 4.30
סביון: הפיראטים 7, 9.15

קרית־חיים
בית העם: שובו של מקצוען 9.15, 7.00
היכל: תעלול קטלני 7.00, 9.15, 4.30

קרית־ים
ניצן: שובו של מקצוען 7.00, 9.15, 4.30

קרית־מוצקין
אורות: מלכת הכיתה 7.00, 9.00, 4.30

אשדוד
אסתר: לחיות ולמות בלוס אנג'לס 7.15, 9.30
אשדוד: שגעון של ליהל 7.15, 9.30

אשקלון
אסתר: עיר ללא רחמים 7.15, 9.30
מאור: שתי אצבעות מצידון 7.15, 9.30
רחל: הטרמפיסט 7.00, 9.30

באר־שבע
חן: אהבה בשחקים 4.30, 7.30, 9.30

בת־ים
עצמאות: הטוב הרע והלא נורא 5.00, 7.15, 9.30

הרצליה
היכל: נסיעה נעימה 5, 7.15, 9.30
מלון דניאל: מקרני 7.15 9.30

עפולה
מפיעתרון: יפה בוורוד 8.30

חולון
ארמון: שתי אצבעות מצידון 7.45, 9.30

מגדל: הצבע ארגמן 6.00, 9.00
מתנ"ס, קרית שרת: הבוסטונים 7.15, 9.30
רמט: הפיל המעופף 4.30
סבוי: צביטה בלב 5, 7.15, 9.30
רינה: הטוב הרע והלא נורא 7.15, 9.30

טבריה
אביב: קומפקציה אקספרס 7.00 9.30

כפר־סבא
עמל: שתי אצבעות מצידון 7.00, 9.15
תעלול קטלני 4.45
חן: יפה בוורוד 7.00, 9.15

לוד
אורלי: תעלול קטלני 7.15, 9.30
צוה זיו: כפפות 7.00, 9.30

נהריה
הוד: רכבת אל החופש 7.00, 9.30

נתניה
סטודיו: הסיפור האמיתי 5, 7.00, 9.15
אסתר: הטוב הרע והלא נורא 7.00, 9.15
שרון: תעלול קטלני 5, 7.00, 9.15

פתח־תקוה
שלום: שתי אצבעות מצידון 7.15, 9.30
היכל 1: צביטה בלב 5.00, 7.15, 9.30
היכל 2: אהבה בשחקים 5.00, 7.15, 9.30
היכל 3: הטוב הרע והלא נורא 5.00, 7.15, 9.30

קרית־שמונה
שמיר: קוברה 7.00, 9.30

ראשון־לציון
נעמן: תעלול קטלני 7.15, 9.30
ראשון: יפה בוורוד 7.00, 9.15

רחובות
בית העם: שתי אצבעות מצידון 7.15, 9.30
הדר: הצבע ארגמן 6.00, 9.00
חן: היוזפן מבברלי הילס 7.15, 9.30

רמת־גן וגבעתיים
ארמון: שובו של הנוסע השמיני 4.00, 6.40, 9.30
אורמן: צרות גדולות בצ'יינה טאון 5.00, 7.30, 9.45
לילי: אותלו 7.15, 9.30
הדר: צביטה בלב 5, 7.15, 9.30
רב גן 1: היוזפן מבברלי הילס 5, 7.20, 9.40
רב גן 2: הרומן של אתמול בלילה 5.00, 7.20, 9.40
רב גן 3: 3 רווקים ותינוק 9.40, 5, 7.30
רב גן 4: הצבע ארגמן 6.15, 9.15
שבוב: אהבה בשחקים 7.15, 9.30

רמת־השרון
כוכב: מערייץ אלמוני 7.00
קאוס 9.30

רעננה
אוריון: תקלה מתלאה 7.00, 9.00, 4.30

רמלה
אורין: הטרמפיסט 7.15, 9.30

טלוויזיה

5.30 „קאובוי באמריקה" – פרק תשיעי: מתר על כנפי הרוח.
6.20 סרט הנפשה.
6.30 קיצור החדשות (ערבית).
6.32 „עם הכוכבים" – התכנית עוקבת הפעם אחר הקריירה המוסיקלית של זמר הרוק האמריקאי ברוס ספרינגסטין (תרגום לעברית).
6.45 חידושים והמצאות – בעולם: עיר מדע, מוזיאון חדיש ורחב ממדים מאפשר לאדם להתנסות בכל תחומי החיים וכן בעולם העתיד. גרפיקה מחשב לתכנון מהיר של גופים תלת ממדיים, עיצובים וניסויים במיוחד בתחום התעופה. בישראל: תנועה עיוורת, מערכת אימון והנחיה המאפשרת איסוף מידע על יכולת לדייק בעבודה בלי לראות את הידיים (תרגום לעברית).
7.00 יומן השבוע (ערבית).
8.00 כותרות מבט.
8.02 „להיט בראשי" – מצעד להיטים עבריים על־פי המצעדים של רשת גימל וגלי צה"ל, בשילוב פזמונים מלהיטי חוץ־לארץ, ובהשתתפות קהל. מנחים: שרי צוריאל ומשה מורד.
9.00 מבט לחדשות ומוקד שער ראשון.
9.45 „שושלת" – פרק שישה־עשר.
10.35 „כניסה חופשית" – סדרה חודשית חדשה, בשידור ישיר מתיאטרון החאן בירושלים. נושא התכנית הראשונה: „הגירושין כתופעה חברתית עכשווית". בתכנית ישולבו עדויות אישיות ומקצועיות ומשחקי סימולציה בהשתתפות הקהל. משתתפים: הפסיכולוגית ד"ר נירה כפיר, ח"כ שולמית אלוני, המשפטנים זורח רוזנבלום ומנשה בר־שלטון ועוד.
11.40 חדשות.

טלוויזיה לימודית

08.00 טלטקסט: עד כאן.
08.03 קשת כושר.
08.15 תלמוד, שנים אוחזין: משיכא 2.
08.40 מסך לספרות (יסודי): הסנדלר העני והמלך.
09.00 אנגלית ו'.
09.20 השעה שלנו: דירה להשכיר.
10.10 אנגלית ד'.
10.30 סיפור גופנו: אני וגופי.
11.00 חשבון ה': מיהו השבר הגדול?
11.15 צרפתית.
11.30 גיאוגרפיה ה'־ו': יפן, העיר.
12.00 ספרות (חטה"ב): על הסיפור הקצר.
12.25 אנגלית ס'.
1.00 אנגלית י'.
1.30 מוסיקה: הרכבת מקיפירה.
2.00 טלטקסט: עד כאן.
2.03 קשת כושר.
2.15 בלי סודות: יס. אושיק הצייר.
2.45 הלו ישראל.
3.00 האוניברסיטה הפתוחה: עידן ההמצאות: צמיחת המדינות באפריקה; מבוא למדעי החיים.
4.00 רחוב סומסום: קיפי הפינג פונג.
4.30 אי האלמוגים: פרק 6.
5.00 ערב חדש. מנחה דן מרגלית.

רדיו

קול המוסיקה

07.07 שירים וריקודים מספרד – תקופת סרוונטס (הספריון 20/מ. פיגורה – פונראק וילהלם נרף פון ואסנאר: קונצ'רטו בסול מג'ור (קמרטה בדן).
07.30 מישל בלאוה: קונצ'רטו בלה מינור לחליל, שני כנורות ובאסו קונטינואו.
09.30 קונצרט בוקר – באך: סונטה לכנור וצ'מבלו מס' 3, במי מג'ור, 1016 במ"ב (ג. הנס/ט. קפמנק. סלמן: „קנטטת אבל" (א. אמלינג/ב. מק תיאל/מקה. קתדרלת אכן/קולגיום אאוראום; שומאן: פנטסיה בדו מג'ור, אופוס 17 (ק. אראו); צ'ייקובסקי: רביעיית כלי־קשת מס' 2, בפה מג'ור אופוס 22 (רביעיית בורודין); הינדמית: „רועה הכרבורים", קונצ'רטו לויולה ותזמורת קטנה (ו. בנימיני/תז. פאריס/ד. ברנבוים).
12.05 אמנים באולפן – סמנלי הפורמן – כנור – סונטות לכנור סולו מאת הינדמית, סייפר וברטוק.
13.00 קונצרט צהריים – ג'מיניאני: קונצ'רטו גרוסו ברה מינור („לה פוליה") (תז. הקונצרטים האנגליה/ט. פינוק); היידן: סימפוניה מס' 100, בסול מג'ור, „הצבאית" (האקדמיה למוסיקה עתיקה/כ. הגווד).
15.00 „למי סידורה – לה פה סולי" (ש.ח).
16.00 קונצרט מנוה – ורדי: אריה מתוך „דון קרלו", אריה מתוך „איל טרובטורה" (ק. מהקשאוה – סופראנו); צ'ייקובסקי: „עונות השנה" („חודשי השנה") (א. ויילד – פסנתר); דבוז'אק: ואריאציות סימפוניות אופוס 78 (תז. „פרד מוסיקה"/ר. אסלסן; ברהמס: סונטה מס' 2 בפה מג'ור לצ'לו ופסנתר, אופוס 99 (ע. הר־נוי/ו. איידן; הנגר: סימפוניה מס' 3 „הליטורגית" (תז. סימפ. של רדיו בוואריה/ש. דיטואה); והן־ויליאמס: פנטסיה על נושא של תומס תאליס (תז. „פרדמוסיקה"/ר. אסלסן.
18.30 מוסיקה ליום ראשון – שוברט: מיסה גרמנית (מקהלת רדיו באווריה והתז. הסימפ. של רדיו באווריה/ו. סאבאליש; ברוקנר: טה דאום (ג'. נורמן/א. מינטון/ד. רנדל/ם. רמי/ המקהלה והתז. הסימפ. של שיקאגו/ד. ברנבוים); מנדלסון: תהילים צ"ה אופוס 46 (כ. באומן + ו. סילבה/פ. אגודה בלסה המקה.
20.05 ערב טוב – מוסיקה לעוגב: היידה: אריה בפה מג'ור (פ. האוד לבאוקו; באך: פנטסיה בסול מג'ור (ג. רוסתודן).
20.30 הקונצרט הקאמרי השבועי – שלישיית בורודין עם דניאל פרדקין – כנור/אדוארד רוזנב – קונטרבס. יובל קמינקובסקי – ויולה / גרשון רזניצקי – קלרנית, הקלטה מפסטיבל ישראל – ירושלים 85
22.30 מסורות מוסיקליות בארץ.
23.00 מוסיקה מן העבר הרחוק (ש.ח).

רשת א'

11.30 השכלה ודעת לכל – „צרפתית למתקדמים": שעור מס' 55.
12.05 „בעקבות הבשם".
14.06 תכניות לילדים – „שירים הם חברים של ספרים", „על עכנים", „ענבתוק" מאת סמדר שיר; „הענק הקטן הלבן" מאת צילה בינדר; „מלכיאל גמד היער" מאת לאו וליאן לקראת שידור.
14.45 „חתול בשק" ילקוס בליבו. „הדרון מטונסה כריסטו" מאת אלכסנדר דיומא.
15.30 שלום המדע (ש.ש).
16.05 שאלה של טעם (ש.ש).
17.20 האוניברסיטה הפתוחה – „פסיכולוגיה בחינוך": „חינוך לערכים".
19.05 מחשבת ישראל – סדרת שיחות.
22.05 תפוח ועץ – תכנית על הקשר בין הורים לילדיהם והפעם: „הרסבה".

רשת ב'

18.06 מסיבת עיתונאים.
19.35 עם ישראל – עניינים יהודיים בעולם.
20.05 „שלום לבדרוזי" – פיוט וברכה בשידור חי.
22.05 תזמורות כלי־נשיפה.
23.05 צלצול שלישי – שבועון לאמנויות בשידור חי מהאולפן.

רשת ג'

18.06 מצעד הפזמונים הלועזיים.
21.05 אדום עתיק.
23.05 הלילה הוא שירים.

גלי צה"ל

16.05 „ארבע אחרי הצהריים".
18.05 „שקה קלה על כלכלה".
20.05 „חיילים, אנשים צעירים".
21.30 אוניברסיטה משודרת – אתגרים ופריצות דרך במדעי התעופה. החוזים הראשונים וניצני התעופה.
23.05 תוצרת הארץ – פזמונים ישראליים.
23.55 שיחת חצות עם ד"ר אריק כרמון מנהל המכון לחקר ישראל והתפוצות באוניברסיטת ת"א.

דבר ספורט

ה„אדומים" הובסו בנתניה
ה„ירוקים" נכנעו ללודאים

הליגה הלאומית

	הקבוצה	מש'	נצ'	תיקו	הפס'	שערים	נק'
1.	בית"ר ירושלים	6	3	3	0	7–16	12
2.	בני־יהודה	6	3	3	0	7–11	12
3.	מכבי נתניה	6	3	2	1	5– 7	11
4.	הפועל פתח־תקוה	6	3	1	2	3– 6	10
5.	הפועל כפר־סבא	6	3	1	2	5– 7	10
6.	מכבי חיפה	6	3	1	2	4– 6	10
7.	מכבי תל־אביב	6	2	3	1	5–10	9
8.	מכבי פתח־תקוה	6	2	3	1	3– 8	9
9.	שמשון תל־אביב	6	2	3	1	3– 5	9
10.	מכבי יבנה	6	1	3	2	6– 4	6
11.	בית"ר תל־אביב	6	2	0	4	12– 9	6
12.	מכבי יפו	6	1	3	2	10– 7	6
13.	הפועל באר־שבע	6	1	3	2	6– 3	6
14.	הפועל לוד	6	1	2	3	5– 2	5
15.	הפועל תל־אביב	6	0	4	2	6– 3	4
16.	בית"ר נתניה	6	0	1	5	18– 2	1

מכבי נתניה 3 (1) / הפועל ת"א 1 (0)

● שלום תקוה (42), מרדכי הלפון (49), רונן גבאי (80).
● תמיר לינהארט (78).
ציון משחק: 5
המצטיין: שלום תקוה
המאכזב: גיל לנדאו
שופט: יאיר מילנגר
צופים: 5000
איצטדיון: סובדוק

● מכבי נתניה: חביב 5: ש. מנחם 6, בר 6, חסן 5, בחלוף 6; מסיקה 6, הלפון 5, בוארון 6; תקוה 7 (גבאי), ד. לוי 6, י. מנחם 6.

● הפועל ת"א: אלמר 5: שוקרון 4, אקהויה 4, זאנה 2, מוסקול 4; עמר 3, סיני 4, ברנס 4, הרמה 3; ש. לוי 2 (לינהארט), לנדאו 2.

הפועל לוד 1 (1) / מכבי חיפה 0 (0)

● בני סמדג'ה (36).
ציון משחק: 4
המצטיין: יעקב בנודיס
המאכזב: משה סלקטר
שופט: יצחק בן־יצחק
צופים: 4000
איצטדיון: קרית־אליעזר

● הפועל לוד: יעקב בנודיס 7: יצחק בנודיס 6, נקבן 6, אורי בנודיס 6, חביב 6; קואשווילי 5, שרביט 5, ר. שמואל 5, ברקמס 5; הלל 5, סמדג'ה 5.

● מכבי חיפה: רן 5: אהרוני 5, אוסמו 5 (סלקטר 4), קליינר 5, בריילי 5: אבוקרט 4 (מזרחי 4), גבעול 5, רוזנבל 5, ברייליובסקי 5: ארמלי 5, ז. מלכה 5.

בית"ר י־ם 6 (2) / בית"ר נתניה 0 (0)

● אלי אוחנה (21, 51, 65, 89), סמי מלכה (26), אורי מלמיליאן (60).
ציון משחק: 6
המצטיין: אלי אוחנה
המאכזב: שמעון לביא
שופט: צבי שריר
צופים: 4000
איצטדיון: בלומפילד

● בית"ר ירושלים: מזרחי 5: קרוש 5, אוזלאי 5, אפס 5, נחמני 5 (שוורץ 5), קמואלי 6, שוורץ 6, מלכה 6, מלמיליאן 7: בוזגלו 5, אוחנה 8.

● בית"ר נתניה: לביא 3: קירט 4, פוגל 4 (סונדר 4), סרוסי 4, טולן 4: יונה 4 (סאסי 5), איצקוביץ 4, חיים לוי 4, אודי 4, רמי יצחק 4, עזריה 4.

בני־יהודה 3 (2) / מכבי יפו 2 (2)

● דוד סלמן (16), משה איזנברג (26), אבינעם מליחי (57).
● אלישע ציפרוט (6), עופר דגמי (38).
ציון משחק: 6
המצטיין: דוד סלמן
המאכזב: אילן ברקוביץ
שופט: עובדיה צבי
צופים: 4000
איצטדיון: שכונת התקוה

● בני־יהודה: אסייאג 5: סלמן 7, רוזנבל 5, סגל 5, שרעבי 5: א. חיים 6, מליחי 6, דיין 5; ברקוביץ 4, איזנברג 6, שירזי 4 (גודרנה 4).

● מכבי יפו: קרוניצקי 6: בוקרצ'וק 5, דניאל 6, סלימן 4, מאיר 5: אלקולומברה 5, לבזיאל 5 (כהן), מזרחי 5: אמיגה 5, ציפרוט 5, דגמי 5.

הפועל פ"ת 1 (1) / הפועל כפ"ס 0 (0)

● גבע מרכוס (2).
ציון משחק: 5
המצטיין: ניר אלון
המאכזב: תמיר בן־חיים
שופט: גבי לוי
צופים: 4000
איצטדיון: הפועל פ"ת

● הפועל פ"ת: ג'דבי 5: לטרי 5, בוזניק 6, אלון 6, ד. לוי 6: קייסי 5 (קטאשווילי 5), מתפור 5 (אליה), חזן 6, רחמים 5: מרכוס 5, לוין 6.

● הפועל כפ"ס: שמיר 5: אידינגר 5, סימון 5, גרמיש 5, איינשטיין 5: יפה 5, מרגון 5, בן־חיים 4: מימוני 5, בוזר 5 (ואנו, רביבו 6).

מכבי יבנה 1 (1) / מכבי ת"א 1 (1)

● ציון יעקב (18).
● בני טבק (7).
ציון משחק: 6
המצטיין: פרדי לסנר
המאכזב: עודד מכנס
שופט: עובדיה בן־יצחק
צופים: 2000
איצטדיון: יבנה

● מכבי יבנה: לסנר 7: פרץ 5, אלקבץ 6, סלומון 6, עשור 7 (בוארון): עלוואה 6, ז. יעקב 7 (א. כהן 6), אוסמו 6; ועקנין 6: חלפון 5, אבוטעים 5.

● מכבי ת"א: גינצבורג 6: קרמר 5, שמעונוב 5, א. כהן 5, אוזלאי 4 (קריים 4): לולו 5, גולדברג 7, גריאני 6: טבק 6, דדיקס (סנדורי 5), מכנס 5.

מכבי פ"ת 0 / הפועל ב"ש 0

ציון משחק: 4
המצטיין: אפרים דוידי
המאכזב: יעקב אוזבל
שופט: יצחק רוזנברג
צופים: 3000
איצטדיון: הפועל פ"ת

● מכבי פ"ת: פביאן 5: או'זבל 4, פרסלני 5, מכנס 5, ז'אן 5: א. לוי 5, נוריאל 5, אליאספור 5 (ירוחם), בגלייבסר 5: רבינזון 4 (בן־שמעון), ר. כהן 4.

● הפועל ב"ש: זוכוביצקי 5: בן־זמר 5, דוידי 6, אילוז 5, גונן 5; עוזן 4, צרפתי 5, חזן 4; סולטן 5, רמלר 4 (וייצמן), אוחנה 5.

שמשון ת"א 1 (0) / בית"ר ת"א 0 (0)

● אפרים ארביב (77).
ציון משחק: 4
המצטיין: גדעון דמתי
המאכזב: יהודה קצב
שופט: יוסף דיאמנט
צופים: 1000
איצטדיון: בלומפילד

● שמשון ת"א: חדד 5: הלוי 5, בדרה 4, אורי כהן 5, דהרי 5 (י. כהן 5): ארביב 6, מלכה 4, מזרחי 5, עובדיה 5: שוקרון 4 (קפיטולניק), דמתי 6.

● בית"ר ת"א: ג'דבי 5: בדינתן 4, ידיד 5, מוחזי 5, קצב 4: נחמיאס 6 (זעירא), יחזקאל 4 (בלחסן), עמרן 4, נסים כהן 5; לביא 4, י. כהן 6.

פריצה אופינית של יצחק מימוני חלוץ כפר־סבא שהסתיימה בלא כלום.

הגנת הפועל באר־שבע מרחיקה את הסכנה משערה במשחק התיקו אפס מול מכבי פ"ת.

מכבי נתניה – הפועל ת"א 1:3; הפועל לוד – מכבי חיפה 0:1; אוחנה הבקיע רביעיה ובית"ר י־ם הכניעה את בית"ר נתניה 0:6; בני־יהודה – מכבי יפו 2:3; הפועל פ"ת – הפועל כפ"ס 0:1; מכבי ת"א – מכבי יבנה 1:1; מכבי פ"ת – הפועל ב"ש 0:0; שמשון ת"א – בית"ר ת"א 0:1

20 שערים הובקעו במחזור ה־6 בליגה הלאומית. שישה שערים מתוכם הבקיעה קבוצת בית"ר ירושלים בנצחונה הגבוה 0:6 על בית"ר נתניה. הירושלמים זינקו למקום הראשון והנתניתים המשיכו להתבסס במקום האחרון. המוליכה היוצאת, הפועל כפ"ס נכנעה לשער שכבש חלוץ הפועל פ"ת, גבע מרכוס, כבר בדקה ה־2 (1:0).

אם נצחונם של מלמיליאן, אוחנה וחבריהם היה צפוי, הרי שהפתעה גדולה נפלה בקרית־אליעזר. על מסכת הדשא המשופץ קרקעה הפועל לוד את מכבי חיפה, 0:1. משהו קורה בממלכה הירוקה. ההפסד אתמול היה המשך טבעי לתיקו אפס מול בית"ר נתניה, שצברה בשבוע שעבר את הנקודה היחידה שלה העונה.

גם האלופה, הפועל ת"א, בצרות, אם כי הפסדם של הצ'יבי רוד שוויצר למכבי נתניה, 3:1, ראלי יותר לאור יחסי הכוחות בין הקבוצות בתקופה האחרונה.

בני־יהודה צמודה לבית"ר ירושלים בפיסגה. אתמול גברו ה„זהובים" בקרב מרתק ורב תהפוכות, על מכבי יפו 2:3 והותירו רושם מצוין על המאמן הלאומי מילינקו מיהיץ'.

מכבי ת"א רשמה משחק שלישי רצוף ללא נצחון, למרות שתיקו חוץ ביבנה, 1:1, יכול להירשם כהישג לא רע. שמשון ת"א הסתפקה בנצחון 0:1 על בית"ר ת"א בדרבי הקטן. רק במשחק אחד, מכבי פ"ת נגד הפועל ב"ש, לא הובקעו כלל שערים.

המחזור הבא בלאומית

בית"ר ת"א – מכבי יבנה
בית"ר נתניה – שמשון
הפועל לוד – בית"ר י־ם
מכבי יפו – מכבי חיפה
באר־שבע – בני־יהודה
הפועל כפ"ס – מכבי פ"ת
הפועל ת"א – הפועל פ"ת
מכבי ת"א – מכבי נתניה

תוצאות הטוטו

1.	מכבי יבנה – מכבי ת"א	X
2.	מכבי נתניה – הפועל ת"א	1
3.	הפועל פ"ת – הפועל כפ"ס	1
4.	מכבי פ"ת – הפועל ב"ש	X
5.	בני־יהודה – מכבי יפו	1
6.	מכבי חיפה – הפועל לוד	2
7.	בית"ר י־ם – בית"ר נתניה	1
8.	שמשון – בית"ר ת"א	1
9.	בית"ר נהריה – רמת עמידר	X
10.	הכח ר"ג – הפועל י־ם	1
11.	מרמורק – הפועל עכו	1
12.	רימונה – הפועל טבריה	1
13.	הפועל יהוד – שעריים	1
14.	בית־שאן – הפועל חולון	1

מלך השערים

1.	אלי אוחנה (בית"ר י־ם)	6
2.	מלמיליאן (בית"ר י־ם)	5
3.	דוד לביא (בית"ר ת"א)	4
4.	רבינזון (מכבי פ"ת)	4

נבחרת המחזור

1. יעקב בנודיס (הפועל לוד)
2. דוד סלמן (בני־יהודה)
3. חיים בר (מכבי נתניה)
4. ניר אלון (הפועל פ"ת)
5. עשור (מכבי יבנה)
6. חיים גולדברג (מכבי ת"א)
7. ציון יעקב (מכבי יבנה)
8. אורי מלמיליאן (בית"ר י־ם)
9. שלום תקוה (מכבי נתניה)
10. משה איזנברג (בני־יהודה)
11. אלי אוחנה (בית"ר י־ם)

כוכב המחזור

שערים – 4. ציון – 8. זהו המאזן של חלוץ בית"ר ירושלים, אלי אוחנה, אתמול במשחק מול סוגרת הטבלה והעולה החדשה, בית"ר נתניה (0:6). לאוחנה, שלא הצטיין במהלך המחזורים הראשונים של העונה, היתה הזדמנות לחגוג רביעייה ראשונה העונה ולהפגין את כשרונו מול הירידה החלשה. אוחנה זינק למקום הראשון בטבלת מבקיעי השערים עם שישה שערים.

ג'ודו

●באליפות הפועל לילדים בג'ודו עד גיל 14, ניצח בשבת במשקל 31 ק"ג ניצן רואל מירושלים ובמשקל 35 ק"ג זכה בני זאבי כפ"ת.התחרות נערכה באולם הפועל ת"א בהשתתפות 90 ג'ודאים.

האלופה הדרדרה למקום ה־15 הובסה ע"י מכבי נתניה 3:1

מאת יעקב הרוש

לא אחת נאמר, כי טבלת הליגה אינה משקרת. אכן, מיקומה של הפועל ת"א (מקום 15) מאשרת את הבעיה הבולטת בעונה זו. אתמול נוצחה הפועל ת"א ע"י מכבי נתניה 3:1 (1:0).

הקבוצה, שרק אשתקד זכתה באליפות הליגה, נראתה אתמול כשבר־כלי, כשהיא מציגה יכולת עלובה. חוסר תאום בין אגפי הקבוצה, העדר דיוק במסירות ושאננות אפסית היו מנת חלקם של „האדומים".

בנסיבות אלה ניתנה לשחקני עיר היהלומים הזדמנויות פז להכתיב את קצב המשחק ולזכות בנצחון קל. חבל ששחקני הפועל ת"א לא בחלו בפגיעות גופניות חמורות, שלא הוסיפו להם כבוד. הידרדר בכך יוסי ואנה ואף „הקפטן" משה סיני.

לאחר שליטה ברורה במחצית הראשונה עלו הנתנייתים ליתרון ראשון בדקה ה־42: שלום תקוה קלט את הכדור, 20 מ' משער הפועל ותוך כדי פריצה מרהיבה הבקיע שער נפלא – 0:1.

במחצית השניה היו אלה שחקני הפועל שתקפו עם הרוח בגבם, אך כבר בדקה ה־49 עלתה נתניה ליתרון שני: כדור קרן שהוגבה מצד שמאל הגיע לראשו של הלפון, שבנגיחה קבע – 0:2.

הרוח אילצה את הנתנייתים לסגור את משחקם ולהסתפק בהתקפות מתפרצות. בדקה ה־78 ניצל הצעיר, תמיר לינהארט קפאון בהגנת נתניה וקבע מקרוב – 1:2.

כעבור שתי דקות יצאה נתניה להתקפה משולבת בסיומה בעט רונן גבאי כדור אדיר מ־16 מ' לרשת ומשם חמק לחוץ. השופט הורה על שער, אך השחקנים, המאמן ומנהלי הפועל פרצו למגרש בנסיון לבטל את השער. השופט טליבנר, שגה בכך שנפה לקוון, דבר שיצר מהומה רבה. רק כעבור חמש דקות חודש המשחק.

ביבנה נשמר תיקו מסורתי

מאת יצחק מרי

דומה, כי התוצאה התיקו הפכה למסורת במשחקים בין קבוצות מכבי יבנה ומכבי ת"א. גם אתמול הסתיים המשחק בין שתי הקבוצות בתיקו – 1:1 (1:1).

מכבי ת"א פתחה את המשחק בתנופה וכבר בדקה ה־5 נוצר מצב מסוכן ע"י שער יבנה, אך הכדור נהדף.

בדקה ה־7 נאלץ לסנר להכנע לכדור מצוין, שנבעט ע"י בני טבק מ־16 מ' – 0:1.

מ"א המשיכה לתקוף וכעבור דקה ניתנה לאדרי לוי הזדמנות מצוינת להגדיל את התוצאה, אך הוא בעט סמוך לשער.

רק אז התעוררו שחקני יבנה. ה„קפטן" ציון יעקב תפס מנהיגות ועודד את חבריו להתקפות נגד. בדקה ה־12 פרץ ציון יעקב לרחבת מכבי ת"א ושלח כדור אדיר לקורת השער.

כעבור שש דקות איפס ציון יעקב את רגלו הימנית ובעט כדור אדיר לרשת – 1:1.

יבנה היתה קרובה יותר להשיג שער יתרון, אך הלוציה לא הצליחו להבקיע את קבוצתם האוהדים לאשמת השערים. מנגד, נאלץ פרדי לסנר, בדקות הסיום, להפגין את מלוא יכולתו כדי למנוע מקבוצתו הפסד ביתי.

בני סמדג'ה ניצח במפתיע בחיפה את סגנית האלופה

מאת יצחק צ'יבין

מחצית שלמה בגשם שוטף רק סייעה לשחקני הפועל לוד, תוך משחק הקרבה ללא פשרות, לשמור על שער יתרון שהובקעה במחצית הראשונה ולזכות בניצחון ראשון העונה, דווקא מול מכבי חיפה – 0:1 (0:1).

במחצית השניה לא היה אולי עוד ספורטיבי למשחק, רק מעטים, מתוך 4,000 הצופים, נשארו ביציעים כשהם רטובים עד לשד עצמותיהם. השחקנים התקשו לשחק ובאותה מחצית תקפה מכבי חיפה ללא הרף את שער לוד. שחקניה הגביהו את הכדורים למרכז הרחבה, אך ההגנה הלודאית הצפופה, בראשותו של השוער בנודיס, הדפה את כל הכדורים.

כבר בדקה ה־19 ניתנה לחיפה הזדמנות טובה לעלות ליתרון, אך ארמלי בעט מ־40 מ' לקורת השער.

מנגד, בהתקפה מקרית, עלתה לוד ליתרון, לאחר שבדקה ה־36 בעט בני סמדג'ה מקרוב לרשת – 0:1.

שחקני עיר־הכרמל המשיכו לתקוף ולהחטיא. בדקה ה־70 שוב בעט ארמלי לקורת השער והותיר את התוצאה בעינה.

חלוקת נקודות מוצדקת בפ"ת

מאת משה רוזנברג

במשחק חלש ומשעמם נפרדו אתמול קבוצות מכבי פ"ת והפועל באר־שבע בתיקו עקר משערים.

שתי הקבוצות ביססו את משחקן על הגנות מתוגברות והתקפות מתפרצות ואכן ברוב דקות המשחק חזו הצופים המאוכזבים במשחק חסר אירועים מעניינים.

במחצית הראשונה שלטו הפתח־תקואים במרכז המגרש. בדקה ה־9 ניתנה לרבינזון הזדמנות טובה לעלות את קבוצתו ליתרון, אך הוא החטיא מקרוב ברשלנות.

כניסתו של אלי וייצמן למשחק במחצית השניה הביאה להתעוררות בשורות קבוצתו, אך חולשת החלוצים מנעה את השינוי בתוצאה.

מליחי העניק מלוא הנקודות

מאת מאיר לוי

במשחק רב־תהפוכות, מרתק ועשיר בשערים, שנערך בשכונת התקוה, גברה אתמול קבוצת בני־יהודה על מכבי יפו בתוצאה 2:3.

מכבי יפו הפתיעה אתמול לטובה בשכונת התקוה. הקבוצה, אשר בשנים האחרונות באה לגנוב שער ולהסתגר בהגנה, שיחקה היטב ברוב שלבי המשחק, הוליכה פעם אחת בפתיחה, הצליחה להשוות אחרי שפיגרה במהלך המחצית הראשונה אך לבסוף ניכנעה לקבוצה בני־יהודה.

ואכן 4,000 הצופים ראו 5 שערים יפים, בזכות יכולת אישית של המבקיעים ולא באשמת השוערים. השער הראשון הובקע בדקה ה־6, כאשר אלישע ציפרוט ניצל ערבוביה ברחבת ובעט מקרוב פנימה.

בני יהודה, שהפתיעה מהשער המהיר, תקפה גלים גלים ובדקה ה־16 בעט דוד סלמן מזוית קשה בין חיבורי הקורות – 1:1.

בדקה ה־26 הגביה מישל ציין כדור קשתי מפתיע ואייזנברג נגח בחוזקה פניה.

יפו לא ויתרה ועופר דגמי גמל בשער שוויון בדקה ה־38 מ־16 מטרים.

המחצית השניה הייתה ברובה שקולה. לשתי הקבוצות היו הזדמנויות רבות, שרק אחת נוצלה בדקה ה־57: מישל דיין בעט עונשין, הכדור נהדף ואבינועם מליחי בעט בין השחקנים חזק למרכז השער 2:3.

מרכוס הדיח כפ"ס מראשות הטבלה

מאת עמי רוזנברג

קבוצת הפועל פ"ת הפתיעה אתמול במגרשה את הפועל כפר־סבא, מצמרת הטבלה, לאחר שגברה עליה בתוצאה 0:1 (0:1).

הפתח־תקואים שיחקו בשאפתנות רבה, הם נלחמו על כל כדור וביססו את משחקם על התקפות מתפרצות. האורחים מהשרון שלטו ברוב דקות המשחק ללא עוררין במרכז המגרש, אך חוסר מחץ בהתקפה היה בעוכריהם.

שחקני אם־המושבות פתחו את המשחק בסערה וכבר בדקה ה־2 עלו ליתרון: ארז חזן, שהיה השחקן הבולט בקבוצתו, פרץ היטב מהאגף ובעט כדור חזק לעבר השער, השוער הכפר־סבאי שמיר קבע את הכדור הישר לרגליו של הצעיר גבע מרכוס, שמקרוב קבע – 0:1.

לאחר הבקעת השער נסוגו הפתח־תקואים לעבר שערם. הכפר־סבאים ניצלו זאת ותקפו ללא הרף את השער, אך הגנת פ"ת היתה במיטבה והצליחה לבלום את התקפות כפר־סבא.

בדקה ה־27 ניתנה לפ"ת הזדמנות מצוינת להבקיע שער נוסף בהתקפה מתפרצת, אך ניר לוין בעט מקרוב לחוץ.

גם במחצית השניה המשיכה כפר־סבא לתקוף, אך שוב ניתנה דווקא לפ"ת הזדמנות נוספת להבקעת שער, אך אלון חזן החטיא בדקה ה־70 מקרוב.

לכפר־סבאים ניתנה בדקה ה־86 הזדמנות טובה להשוות את התוצאה, אך גדעון סיימון החטיא מקרוב.

טניס

●סטיב קנדי מארה"ב זכה בשבת בתחרות הראשונה בטניס, במסגרת הסבב הבין־לאומי, שימשך חודש ימים.

הוא ניצח בגמר את תימור פולקובסקי ממערב־גרמניה 4:6, 7:5, 2:6.בין הנשים, בתחרות ע"ש ואנסה פיליפס, ניצחה אן אלתן מפינלנד את איוון דירקינדרג מהולנד 3:6, 6:7.היום תתחיל התחרות השניה בירושלים.

קליעה

●יעקב סוסתיאל זכה בשבת באליפות הפועל בקליעה באקדח חופשי, לאחר שצבר 543 נקודות, לפני גרי הרמיסט מהפועל ת"א (539) ועקיבא דורון מהפועל מעברות(513).

בסיכום הקבוצתי זכתה הפועל ת"א עם 1570 נקודות, לפני הפועל פ"ת (1503) והפועל חולון (1447).בתחרות נערכה במטווח בחולון.

4 שערים של אוחנה העלו מחזיקת הגביע לפיסגה

מאת אשר גולדשלגר

ארבעה שערים שהבקיע אתמול הלוהב הבינ"ל של בית"ר ירושלים, אלי אוחנה, לרשת בית"ר נתניה, אפשרו לקבוצתו למהרץ את האחות מנתניה 0:6 ולטפס לראשונה העונה לפסגת הליגה הלאומית.

אוחנה וחבריו נתקלו אתמול בקבוצה חלשה עד להחריד שאינה מתאימה על־פי היכולת אתמול לליגה הלאומית. הבית"רים מנתניה לא היו כלל יריב לשחקני בית"ר ירושלים. רק חוסר מזל מנע מבית"ר ירושלים להבקיע מנת שערים כפולה. בית"ר ירושלים חסרה אתמול את שלמה שירזי, אבי גולדר, משה בן־הרוש ואבי כהן ולמרות הרכב החסר הוכיחו היתר, כי בקצב הנוכחי הם מסתערים על התואר. בשני מחזורי הליגה האחרונים הבקיעה בית"ר ירושלים 11 שערים.

בית"ר ירושלים פתחה במלאכת ההבקעה כבר בדקה ה־21. שוורץ שיגר כדור עומק לאוחנה שבבעיטה חדה לפינה השמאלית קבע 0:1 כעבור 5 דקות (דקה 26) בעט סמי מלכה בשמאל וקבע 0:2 לירושלים.

מיד בפתיחת המחצית השניה דקה 51 העלתה בית"ר ירושלים את יתרונה ל־0:3. מלמיליאן חלף על־פני כל הגנת נתניה.הכדור הועבר לאוחנה שמקרוב המשיך פנימה. בדקה ה־60 בעט מלמיליאן קרן מימין אל תוך שער נתניה וקבע 0:4.בדקה ה־65 הקשית סמי מלכה מימין ואוחנה נגח פנימה 0:5.בדקה ה–70 החטיא אדרי מנתניה כדור עונשין מ־11 מ'. בדקה ה־90 שוב פרץ מלמיליאן קדימה ודהר לרחבה. הכדור ברח מרגליו והגיע לאוחנה, שמול לביא לא נכשל וקבע 0:6 לבית"ר ירושלים.

התוצאה קיפחה את שחקני ה„מנורה"

מאת יוסי משורר

קבוצת בית"ר ת"א ספגה אתמול את התבוסה הרביעית ברציפות, לאחר שנוצחה ע"י שמשון ת"א בתוצאה 1:0 (1:0).

שחקני ה„מנורה" חשו עצמם בסיום המשחק, בצדק, מקופחים מהתוצאה, שכן הם לא נפלו מיריביהם, אך שער מפתיע בשלבי המשחק גרם להפסדם.

שחקני כרם־התימנים לא היטיבו לשחק, משחקם היה שבלוני וחסר דיוק ורק הותיק גדעון דמתי ניסה להטריד את הגנת בית"ר.

כשנדמה היה ששערים לא יובקעו במשחק, הפתיע אפרים ארביב בדקה ה־77, כשקלט כדור חוזר מהגנת בית"ר ובבעיטה אדירה מ־18 מ' קבע את תוצאת המשחק – 0:1.

ראוי לציין ששיפוטו של יוסף דיאמנט היה חלש והוא לא שלט באירועים רבים.

ריצ'ארדסון רוצה להיות עוזר של חמו

מאת משה כהן

מייקל ריצ'ארדסון, שנפסל ע"י פיב"א לשחק בקבוצת הפועל ר"ג, ביקש להתמנות כעוזר של אברהם חמו, מאמן־מנהל קבוצת הפועל ר"ג.

חמו מסר אמש כי הוא הבהיר לריצ'ארדסון, כי בגלל בעיות תקציב הוא יתקשה לממן את המשך שהיתו בארץ. אך לדבריו אמר לו ריצ'ארדסון: "הכסף לא יפריד בינינו. התאהבתי בישראל התרגשתי מהיחס החם והאוהד של האנשים כאן אלי".

חמו טען, כי כמה עורכי־דין מארה"ב פנו אליו, שיגיש בקשה לבית־המשפט, שיורה לאיגוד הכדורסל לעכב את תום מועד הרשמת השחקנים הזרים. בקשתם באה בעקבות רצונם לצאת למאבק על החלטת פיב"א. "סטנקוביץ הוא לא פוסק יחיד וניתן לשנות את החלטתו השרירותית". כך לטענת חמו אמרו לו האמריקאים.

"עלינו לדעת, כי פרשת ריצ'ארדסון הוסיפה לנו הרבה כבוד ויוקרה בארה"ב", טען חמו.

גרמניה תשגר לארץ במארס את הלאומית ואת האולימפית

מאת אשר גולדשלגר

שתי הנבחרות, הלאומית והאולימפית, של מערב־גרמניה ישחקו ב־25 במארס בישראל מול הנבחרות הלאומית והאולימפית של ישראל.כך הודיע ההתאחדות לכדורגל של גרמניה במלקס שנשגרה להתאחדות הכדורגל של ישראל.

המו"מ בין התאחדות הכדורגל של ישראל ומערב גרמניה התנהל כבר מזה תקופה ארוכה ולמעשה הבטיחו הגרמנים את הופעתם בישראל והשאירו את המועד פתוח. עתה התפנה המועד מבחינת הגרמנים והם הודיעו, כי שתי הנבחרות יגיעו לישראל.

לפיכך תשחק הנבחרת הלאומית של ישראל מול עמיתה מגרמניה ואילו האולימפית של גרמניה תשחק מול נבחרת העתודה שלנו, שהחלה בפעילות בשבוע שעבר.שני המשחקים הבין־ארציים ייערכו בזה אחר זה באיצטדיון העירוני ברמת־גן.

זורק הדיסקוס האמריקאי ריק מאייר נפסל לכל ימי חייו

זורק הדיסקוס האמריקאי ריק מאייר, בן 25, שהורשע בנטילת סמים, הושעה לכל ימי חייו בידי הפדרציה האמריקאית לאתלטיקה.

מאייר הוא הספורטאי האמריקאי הרביעי שהורשע השנה על־ידי הפדרציה שלו, אחרי דארן קראופורד (משקולות), תום ג'ארדין (כידון) ואארט שוורץ (דיסקוס).

هكذا من الاصل

דימונה הדהימה בחמישיה את המוליכה מטבריה (1:5)

מאת שאול בר

במשך חמישה מחזורים לא הצליחה הפועל דימונה לנצח. חלוציה לא השכילו להבקיע שער במשך 452 דקות. אתמול ביירוה גבריה דימונה על המוליכה הנאה מטבריה בתוצאה המדהימה 1:5 ורשמה את הפתעת המחזור השישי בליגה הארצית.

את הפסדה של טבריה ניצלה הפועל יהוד, שגברה בביתה במשחק צמוד, על מכבי שעריים בתוצאה 1:3 וחזרה לפיסגה שבנה נשרה בשבוע שעבר.

יהוד נהנתה גם מכשלונותיהם של הפועל חולון והפועל חדרה. חולון יצאה למשחק חוץ בבית־שאן וחזרה כשם בידיים ריקות לאחר הפסד 2:1. בית־שאן אגב היא היחידה שטרם נוצחה העונה בארצית. חדרה התארחה בגבעתיים וסיימה בתיקו אפס את משחקה עם הפועל ר"ג.

בתחתית הדרוג מצבה של היורדת הלאומית, הפועל ירושלים. הירושלמים התארחו באצטדיון וינטר ע"י קבוצת התחתית אחרת, הכוח ר"ג, ונוצחה בפעם החמישית העונה, 1:0.

הישג מצויין זקפה לזכותה הפועל מרמורק שגברה בגרסה הביתי על הפועל עכו בשער 2:3.

בנהריה נפרדה בית"ר המקומית בתיקו אפס ממכבי רמת־עמידר. באותה תוצאה סיימו גם בית"ר רמלה והפועל חיפה את משחקן.

שמונת אלפים צופים חזו במשחקי המחזור במהלכם התווספו מאמן אחד ושלושה שחקנים לרשימת הפצועים.

אולם מרמורק לא נשברה. כבר בדקה ה־41 הצליח אילן בן דרור, השחקן הבולט בשדה, להקטין את התוצאה.

במחצית השניה היה כבר היתרון של המארחים ברור. בדקה ה־63 השווה זרח שעובי, וארבע דקות לאחר מכן קבע המקומי פנחס שכטר את תוצאת המשחק 2:3 למרמורק בבעיטת עונשין מהנקודה הלבנה.

שפט סבי אלנקווה לעיני 200 צופים ברחובות.

הפועל דימונה 5 / הפועל טבריה 1

לאחר בצורת בת 452 דקות של חלוצי הפועל דימונה הם עשו אתמול את הבלתי יאומן. דווקא מול המוליכה מטבריה הבקיעו הדימונאים חמישה, תכו בניצחון בכורה העונה 1:5.

כי שחזה במשחק הופתע מהתוצאה. שכן טבריה לא נפלה ביכולתה ממארחיה. יתרה מזאת בדקות רבות תקפו הטברינים גלים גלים. אולם אהבול הם נתקלו בשוער מעולה, שאול כהן, שעצר כל ניסיון להבקיעו. רק פעם אחת בדקה ה־55 הצליח עופר דן האורח להסכין כדור ברשתו.

אולם זה היה כבר במצב בו הוליכה דימונה ביתרון 0:2 משערים של משה אמסלם (2) ויהודה אלמועלם (25).

דימונה לא נבהלה משערו המצמק של דן, ובהמשך הוסיפה שלישיה מרגלי אמסלם (55) אלמועלם (63) ודני איפרגן (70) כדי לזכות בשלוש הנקודות.

שפט שבתאי רווה לעיני 1,500 צופים בירוחם.

הפועל מרמורק 3 / הפועל עכו 2

יתרון של שני שערים לא הספיק אתמול לכדורגלני הפועל עכו ברחובות. לאחר שהוליכו כבר 0:2 ספגו שלושה מרגלי חלוצי הפועל מרמורק וירדו מנוצחים 3:2.

הפתיחה לא רמזה על ההמשך. עכו הסתערה החל מהשריקה על שער מרמורק. כבר בדקה הראשונה העניק לה חלוצה לוי אוחנה יתרון. בדקה ה־33 העלה חברו דוד חלפון את עכו ליתרון בין שני שערים בבעטו בהצלחה בעיטת עונשין מ־11 מ'.

הליגה הארצית

	הקבוצה	מש'	נצ'	תיקו	הפ'	שערים	נק'
1.	הפועל יהוד	6	4	1	1	7–13	13
2.	הפועל טבריה	6	4	–	2	9–13	12
3.	הפועל חולון	6	3	2	1	3–7	11
4.	הפועל חדרה	6	3	2	1	8–13	11
5.	מכבי שעריים	6	3	1	2	6–9	10
6.	הפועל בית־שאן	6	2	4	–	5–7	10
7.	הפועל עכו	6	2	3	1	8–11	9
8.	הפועל חיפה	6	2	3	1	5–7	9
9.	הפועל מרמורק	6	2	1	3	10–7	7
10.	בית"ר רמלה	6	1	4	1	8–5	7
11.	הפועל רמת־גן	6	1	3	2	5–2	6
12.	הפועל דימונה	6	1	3	2	5–5	6
13.	הכוח רמת־גן	6	2	–	4	8–4	6
14.	בית"ר נהריה	6	1	2	3	3–1	5
15.	מכבי רמת־עמידר	6	1	2	3	10–4	5
16.	הפועל ירושלים	6	–	1	5	12–4	1

הכוח רמת־גן 1 / הפועל י־ם 0

הפועל ירושלים בצרות. אתמול ספגו הירושלמים הפסד חמישי העונה ונדחקו עמוק בתחתית הטבלה. את ההפסד לירושלמים הנחילו כדורגלני הכוח רמת־גן להם היה זה ניצחון שני ברציפות לאחר ארבעה הפסדים.

גיבור הניצחון של הכוח היה שחקנם הוותיק חיים יחיאל. בדקה ה־85 פרץ שחקן זה את הגנת ירושלים חלף על פני השוער ובעט בדייקנות פנימה כדי לקבוע את תוצאת המשחק.

עד דקה זו התנהל במגרש משחק שקול עם יתרון קל להכוח, בשורותיה בלט החלוץ שחר בראל.

שפט יוסף גרוסמן לעיני 300 צופים.

בית"ר נהריה 0 / רמת עמידר 0

במשחק תחתית שקול שלא התעלה לרמה גבוהה נפרדו ביום שישי קבוצות בית"ר נהריה ומכבי רמת עמידר בתיקו ללא שערים.

שתי הקבוצות הירבו לשחק במרכז השדה, ומעטו לבעוט לשער. השחקן הבולט בשדה היה בלם נהריה עודד בלום שסיכל להלוחין כל ניסיון להבקעת שער.

בית"ר רמלה 0 / הפועל חיפה 0

יתרון קל של האורחים מחיפה לא הספיק אתמול כדי לתרגם את גודל המשחק ברמלה, בו נפרדו קבוצות הפועל חיפה ובית"ר רמלה בתיקו חסר שערים.

יתרון הביתיות לא בא לידי ביטוי אצל הרמלאים. גם משחקו המצויין של הקשר נות איוב לא הספיק להם כדי להבקיע שערים.

גם חיפה לא הצליחה ליישם את יתרונה הקל בשדה ולהפכו לשערים.

שפט אריה פרוסט לעיני 500 ברמלה.

הפועל יהוד 3 / מכבי שעריים 1

הפועל יהוד חזרה אתמול לפיסגה הארצית. היא עשתה זאת בצורה נאה ולאחר ניצחון מוצדק על הלאומית לשעבר מכבי שעריים בתוצאה 1:3.

גיבור הניצחון היה שוב חלוץ יהוד יהודה דוגאץ'. כמו לפני שבועיים הבקיע חלוץ זה שני שערים והחמיץ כדור עונשין מ־11 מ'.

דווקא האורחים משעריים הבקיעו את שער היתרון בדקה ה־35 מרגלי יוסף שמריה. שבע דקות לאחר מכן איבדה יהוד את שחקנה אביגועם הברי שהורחק לאחר פגיעה בשחקן יריב.

בדקה ה־47 ספגה יהוד מכה נוספת כאשר כדור העונשין מ־11 מ' של דוגאץ' נהדף ע"י אבי ליברמן שוער שעריים.

אבל דווקא במצב זה עם 10 שחקנים חלה התאוששות אצל המקומיים ותוך 21 דקות הבקיעו שלושה שערים שהעניקו להם את הניצחון היקר. בדקה ה־62 השווה דוגאץ'. שלוש דקות לאחר מכן העלה אהרון גונן את יהוד ליתרון 1:2 ושבע דקות מהסיום חתם שוב דוגאץ' את תוצאת המשחק.

שפט יוסף שועי לעיני 1,500 ביהוד.

הפועל בית־שאן 2 / צפרירים חולון 1

גם לאחר המחזור השישי נותרה הפועל בית־שאן בלתי מנוצחת. אתמול גברה הקבוצה על הסוענת לכרטיס עליה ללאומית, הפועל צפרירים חולון בתוצאה 1:2.

אין ספק שהניצחון הגיע למקומיים. הם היו הטובים ביותר בשדה, שלטו במרכזו ואלמלא החמצות חלוציהם היתה התוצאה גבוהה יותר.

המשחק נפתח במהירות וכחלוף 60 שניות כבר היה לבית־שאן יתרון מרגלי שבתאי שינו. חולון הגיבה כעבור שתי דקות בשער משווה מרגלי ליאון פנסו. את שער הניצחון הבקיע המקומי חנניה אלגרסי 14 דקות לפני הסיום.

שפט עמית קליין לעיני 1,500 צופים בבית־שאן.

הפועל ר"ג 0 / הפועל חדרה 0

הפועל רמת־גן לא השכילה לנצל אתמול את ביתיותה במשחקה נגד הפועל חדרה והשתיים נפרדו בתיקו ללא שערים.

לרמת־גן היה יתרון במרבית שלבי המשחק. אולם חלוציה היו רכים מדי ברחבת חדרה והחמיצו מצבים נוחים.

מנגד ניסתה חדרה לפרוץ את הגנת הפועל רמת־גן בהתקפות מתפרצות אולם חלוציה נתקלו בבלם המעולה צורי אונן שהרחיק אותם מרחבת שערו.

בדקה ה־60 הורחק מאמן רמת־גן מיכאל קדוש לאחר שעירער על החלטת השופט לפסול שער של פרנקו.

שפט שלמה שהר לעיני 500 צופים בגבעתיים.

במחזור הבא בארצית

הפועל חדרה – בית"ר נהריה
הפועל חולון – הפועל ר"ג
מכבי שעריים – בית־שאן
הפועל טבריה – הפועל יהוד
הפועל עכו – הפועל דימונה
הפועל חיפה – הפועל מרמורק
הפועל ירושלים – בית"ר רמלה
רמת־עמידר – הכוח ר"ג

בית"ר נתניה קצה הקרחון

המאמן לשעבר של בית"ר נתניה, שייע פייגנבאום, צריך להודות לסמטאות שכונת סובוחק בנתניה על שילו את התפטרותו מן הקבוצה ארבעה מחזורים אחרי פתיחת הליגה הלאומית. היום, אחרי מה שמתרחש באגודה אפשר לומר, כי פייגנבאום יצא משם "בעור שיניו". אמנם מרכז בית"ר, באמצעות דוברו אריה קרמר, יצא בהכרזה כי „התנועה עומדת מאחורי הנהגת האגודה הנוכחית ונותנת בהם אימון מלא", אולם לכל אלה הסכומים, למשל, כי הכדורגל שלנו הגיע לבהות האין מניעה לפתוח את שערי הליגה הלאומית לעידן השחקנים הזרים – באה הקבוצה הנתנייתית, שזה עתה עלתה ללאומית ונופשות על פני האשליה הזאת.

כל השבוע שעבר היתה עתונות הספורט מלאה עם פרשיות נתניה. החל מחקירות משטרתיות המחשידות את ראשי האגודה בהוצאת כספים במירמה מקרן המתקנים של מועצת הדימורים דרך הצהרה של אחד המנהלים באימון כי כל החוזים של השחקנים מבוטלים וכלה בהחלפת מהלומות והטחת האשמות במתקן הכדורגל בין מנהל עכשוי לבין מנהל לשעבר.

מאחורי הרשת

„אין יותר חוזים בקבוצה; הם מבוטלים: מי שרוצה שישחק בהתנדבות" – הודיע לשחקנים הנדהמים יו"ר האגודה ברוך תן. זה קרה כאשר השגעון לעלות לליגה גבוהה יותר אחז בקבוצה קטנה של עסקנים, שאין להם בדרך כלל נסיון של מקצוענים בניהול, אבל ההזדמנות להיות מנג'רים של קבוצת כדורגל מעביר אותם על דעתם ולא בלי סיוע של מרכז ספורט נכבד, שאינו בודק בציציות ומאפשר התרוממות של גבירים למי שאין לו הנהגה של ממש.

לצערנו יש בכדורגל הישראלי עוד כמה קבוצות שהניהול שלהן איננו הצד החזק. בעצם סובל הכדורגל הפסבדו־מקצועי שלנו מניהול לקוי. יש כדורגלנים המקבלים סכומי עתק גם במושגים בין־לאומיים אבל התמורה המקצועית שלהם והתנהגותם הספורטיבית־אישית כלפי המקצוע שבחרו להם שואפת לאפס.

וזה לא רק אצל הכוכבים. חוסר ההתנהגות מועברת במהירות מן השחקנים הבוגרים אל הצעירים. הם כולם שואפים לרמת חיים של סופר־סטארים. היה מי שציין, כי באימון הראשון של נבחרת הנוער לא נראו במגרש החניה שליד האיצטדיון מכוניות מהדגמים האחרונים משום שהצעירים מסתפקים לפי שעה בדגמים יותר צנועים בשנתיים־שלוש.

בבית"ר נתניה, למשל, בישר היו"ר לשחקנים כי המועדון נקלע לקשיים כספיים שבמסגרתם עוקלו חשבונות הבנק של האגודה והחשבונות הפרטיים של מנהליה. היו"ר הודיע לשלושה מן השחקנים, שהיו אמורים לקבל מכוניות חדשות, כי בשלב זה הדבר יעוכב. לשמע הדברים ירדו ששה שחקנים מכר הדשא אל חדר ההלבשה בסרבם להתאמן. על שראו עיניו אמר המאמן הוותיק שמואל פרלמן: „45 שנים אני בכדורגל וכזה דבר עוד לא קרה לי, שאימון יופסק שלא מסיבות מקצועיות".

היחסים הקשים באגודת בית"ר נתניה הם רק קצה של קרחון לנעשה בהרבה קבוצות בליגה הלאומית: גם כאלה שלכאורה נראות מסודרות ומעניינות כמו בית"ר ירושלים ואפילו מכבי חיפה (השבוע איים זאהי ארמלי הכוכב העליון לא להתייצב למשחק אם לא יסולק לאלתר חוב של 10,000 ש"ח לשלטונות מס הכנסה).

מי שחושב ששחקנים זרים יהוו תרופה לחוסר העניין שמגלה הקהל כלפי הכדורגל הישראלי חי באשליות. כדי שהכדורגל הישראלי יהיה אטרקטיבי יותר צריך לעשות בו שידוד מערכות רציני לפני שמכניסים את האלמנט החדש של הזרים. החולם על 14 קבוצות בעונה הבאה – צעד חשוב קדימה אבל לא מספיק. צריך לקצץ עוד שתיים ולהביא לידי כך שרק מועדונים מבוססים מבחינה כלכלית ובעלי פוטנציאל למשיכת קהל יישרדו בליגה הלאומית. קבוצות קיקיוניות המנושמות על־ידי מרכזים או בעלי יכולת בצורה מלאכותית ייעלמו!

הכדורגל על פרשת דרכים. מצבו הפנימי והבין־לאומי נמצא בשפל מתמשך. המוסדות המרכזיים בראשם ההתאחדות לכדורגל חייבים להכניס שינויים בכל המערכת כמו שעשו את זה היום בכדורגל השוויצרי וכפי שעשו זאת קודם באוסטריה, איטליה ואפילו אנגליה. אין תרופה לשיפעום בעידן הטלקומוניקציה. פעם, כשלא היתה הטלוויזיה, חשבו אוהדי הכדורגל הישראלים שאנחנו ואפסינו עוד. היום הם נוכחים לדעת כי "יש כדורגל אחרי ישראל" ובמקום לשבת על היציעים בלוד, יבנה, נתניה – הם יושבים מול המסך הקטן ונהנים משעות של כדורגל טוב שמציגות התחנות של המרחב.

אהרן להב

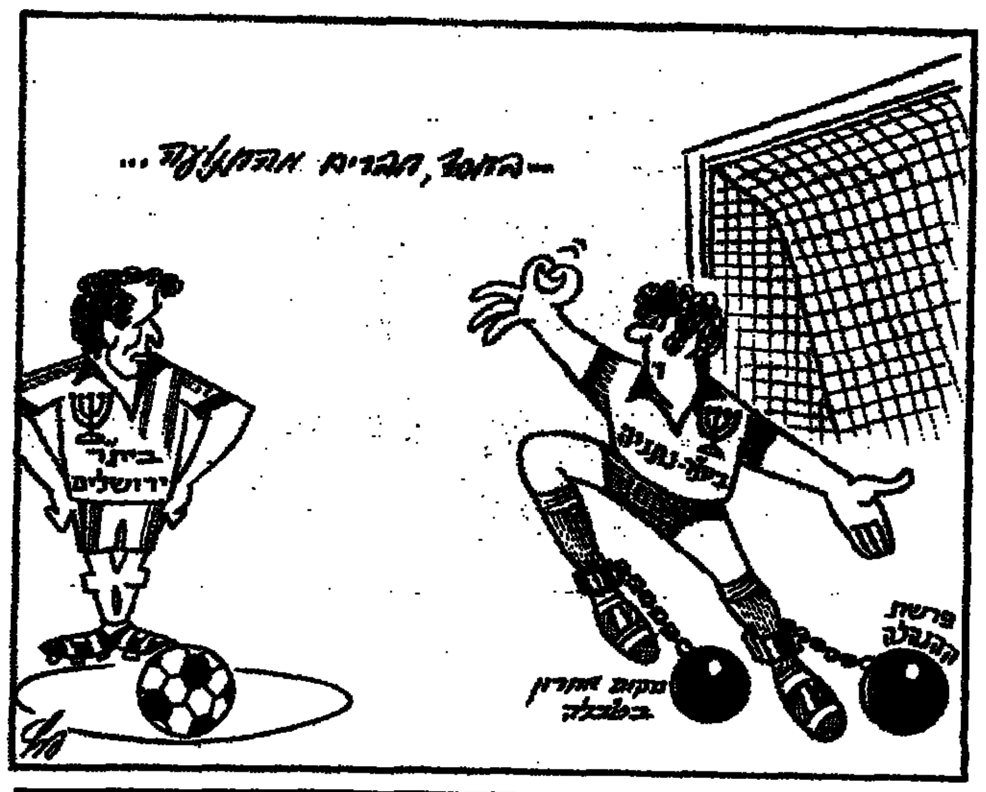

איל חיים, גורדנה, שרעבי ומליחי יזומנו על־ידי מיחיץ' לנבחרת

●●● טלוויזיות. אתמול לא שודרה התכנית „שירים ושערים" משום שההתאחדות לכדורגל סירבה לאשר את השידור ברדיו כל עוד אין הטלוויזיה מקרינה את המשחקים בתכניתה „משחק השבת". מרשות השידור נמסר כי הבעיה הכספית על גובה התשלום עבור שעות שידור נפתרה וכי ב„משחק השבת" אין כדורגל ישראלי בשל בעיות היתר עבודה בשבת בטלוויזיה וחוסר צוותים.

●●● ספינת השערים. בעקבות השידורים החליפים בקול השלום תבדוק ההתאחדות לכדורגל כיצד התאפשרה העברת התכנית. עם זאת אמר יו"ר הנהלת ההתאחדות, שאול סוירי, כי על סמך התקלות במהלך התכנית נראה כי היא היתה פרטיזנית.●●●

●●● סוף סוף. המאמן הלאומי החדש, מיליינקו מיחיץ', נהנה סוף סוף מהכדורגל הישראלי. אתמול הוא חזה בשכונת התקוה בנצחונה של בעלת הבית, בני־יהודה, על מכבי יפו 2:3. „זה המשחק הראשון בישראל בו אני נהנה. לפחות ארבעה שחקנים מקבוצת בני־יהודה יוזמנו לסגל הנבחרת והם: איל חיים, דוד גורדנה, גיא שרעבי ואבי־נועם מליחי. שלושת הראשונים הם כשרונות צעירים, שהתגלו בשנתיים האחרונות ואילו האחרון הוא הוותיק המחודש בנעוריו כקדם●●●

●●● תורת היחסים. אריה קרמר ויגאל גריפל, מראשי מרכז בית"ר, נראו אתמול באיצטדיון "בלומפילד" בפנים מדואגות, למרות נצחונה המוחץ של בית"ר ירושלים. שכן, המובסת היתה בית"ר נתניה, אם הטבלה, בעונתה הראשונה בלאומית, כשבמאונה רק נקודת ליגה ושער זכות יחיד. גם הבית"רית מת"א נוצחה אתמול והתמקמה בתחתית.●●●

●●● רביעייה ראשונה גולרה. אלי אוחנה הבקיע אתמול את הרביעייה הראשונה העונה וטיפס לראשות טבלת "מלך השערים". אשתקד היה זה אלי כהן מהפועל ת"א שלכר רביעייה נגד מכבי פ"ת (1:5) ולפני כן הבקיע רביעייה חלוץ מכבי פ"ת, דורון רבינוו לרשת מכבי חיפה (2:5). בשיא מחזיק עדיין גדעון דמתי שהבקיע את כל שש השערים לרשת רמת עמידר בנצחון שמשון 3:6●●●

●●● חסר נעדרים. עסקני ומנהלי בית"ר ירושלים עקבו ממקום מושבם ביציע הכבוד של בלומפילד אחר ההתפתחויות במגרש בתגיה, בו נוצחה הפועל ת"א 3:1. מסתבר כי למרות שהאלופה שקועה מתחת לקו האדום, עדיין רואים בה הבית"רים אחת המועמדות הרציניות במירוץ לאליפות●●●

●●● שאלה רטורית. ואותם עסקנים בית"ריים שאלו מה יהיה עתה גורלו של דוד שוויצר. שכן, השבוע נאמר בכלי התקשורת כי שוויצר כבר פוזל לעבר בית"ר לקראת העונה הבאה●●●

●●● כל הכבוד. ביום שלישי תקיים המוליכה הלאומית החדשה, בית"ר ירושלים, משחק מול נבחרת כוכבי הליגה הלאומית. יהיה זה משחק הוקרה לאפסנאי הקבוצה, רפי עמיאל, שפרש מפעילות ארוכה לפני כשלוש עונות●●●

●●● נצחון מהיציע. אבי גולדר, חלוצה המורחק של בית"ר ירושלים, ישב אתמול ביציע לצד אנשי האגודה. למרות הרוקתו הסכסוך בינו לבין היו"ר, רוני בר־און, הריעו העסקנים בחום על גולדר וכולם נראו שמחים ורגועים. כמובן, בהשראת התוצאה במגרש●●●

●●● היכן שנמצא קירש. כידוע, היכן שנמצא שלמה קירש – שמח. לפני משחק קבוצתו החדשה, בית"ר נתניה, מול קבוצתו לשעבר, בית"ר ירושלים, הבטיח קירש כי ילחם בכל כוחו. במהלך המשחק הכושל שלו ושל חבריו, הוא זכה למלוא החופן קריאות גנאי וירד בסיום בבושת פנים●●●

●●● עונש מתוק. קשר בית"ר ת"א, גיסן כהן, שהושעה ממשחקי הליגה למשך שנה בעוון מעורבותו בפרשת המוסר, עוסק כעת במסגרת הליגה, למקומות עבודה והמתנ"סים של מועצת פועלי פ"ת. כהן משמש כמאמן שחקן בקבוצת צעירי רמת הטייסים. במשחק הבכורה מול עובדי קופת־חולים ניצחו ה"טייסים" 0:12. כהן הבקיע חצי מנה (6 שערים). אגב, כהן עדיין זוכה לאהדה בשכונת התקוה. הוא שיכנע בעלי בוטיק „קרן לייט" מהשכונה לתרום תלבושת לקבוצת רמת הטייסים●●●

השתתפו במדור: א. גולדשלגר, יוסי משורר, נפתלי בק, משה כהן ונתן פרידמן

בית־שמש חזרה לפיסגה הדרומית

מאת שמואל בר

הפועל בית־שמש חזרה אתמול לפיסגת המחוז הדרומי. היא גברה בלוד על הפועל רמלה 1:2 וניצלה את התיקו (1:1) שהושג במשחק בין שתי הראשונות הפועל קריית־אונו ומכבי קריית־גת.

בצפון ממשיכה מכבי חדרה לדרוס את יריבותיה. אתמול היתה הקורבן קבוצת הפועל טייבה שנוצחה 4:1.

הפועל ירוחם זכתה סוף סוף בנצחון בכורה ודווקא על היורדת מהארצית הפועל רמת־השרון (0:3).

מחוז הצפון

בעפולה: מכבי עפולה – בית"ר חיפה 0:0. החיפאים מהצמרת לא ניצלו את יתרונם והשאירו נקודה בעפולה. שפט פרויים, 200 צופים.

בטמרה: הפועל טמרה – הפועל טירה 1:2. בסאם עיראקי מטירה העניק יתרון לקבוצתו בדקה ה־20, אולם המקומיים הגיבו בשני שערים מרגלי אלי היימן (60) ויגאל כהן (77). שפט לויה, לעיני 1,000 צופים.

בחדרה: מכבי חדרה – הפועל טייבה 1:4. חדרה בתנופה הבקיעה אתמול רביעיה למרות ששיחקה המישים דקות עם 10 שחקנים לאחר הרחקת יגאל אלחדיד. רוני ויצמן (12, 44) טבג (65) וסורוסה (78) הבקיעו לחדרה מול שער מצמק של אטרף בדקה ה־71. שפט ארז זלטמן, 300 צופים.

בנצרת עילית: מכבי אחי־נצרת – הפועל טירת הכרמל 0:0. משחק שקול וירוד ברמתו בו הפגינו החלוצים אוזלת רגל. שפט בן נעים, 500 צופים.

ברעננה: הפועל רעננה – הפועל קריית אתא 0:1. ג'יבלי המקומי הבקיע בדקה ה־57 והותיר את קבוצתו בצמרת הטבלה. שפט בן סגן, 300 צופים.

בכפר־סבא: מכבי אור־עקיבא – הפועל עליה כפ"ס 0:1. פרדי בנישטי האורח הבקיע בדקה ה־30 והעניק שתי נקודות מפתיעות לקבוצתו. שפט דוטבי, 500 צופים.

בקריית־שמונה: מכבי טמרה – הפועל קריית שמונה 0:1. עדנן עמאם האורח הדהים את מארחיו בהבקיעו את שער הניצחון שניות ספורות לפני שריקת הסיום. שפט ונה, 500 צופים.

מחוז הדרום

בבאר־שבע: בית"ר באר־שבע – הפועל אשקלון 0:0. משחק מאכזב בו לא הצליחו החלוצים לסכן אפילו פעם אחת את שער יריביהם. שפט בר, 200 צופים.

באור יהודה: הפועל [illegible] – הפועל אור יהודה 1:1. חזון המקומי העניק לקבוצתו יתרון בדקה ה־34 אולם האורח עזבריה השווה כעבור דקה. ארבע דקות מהסיום קבע בן גיגי את תוצאת המשחק לאחר שקודם לכן הוחטא מהנקודה הלבנה בדקה ה־65. שפט נוקי, 100 צופים.

בירוחם: הפועל ירוחם – הפועל רמת־השרון 0:3. ניצחון בכורה לירוחם ודווקא על היורדת מהארצית. עקב הבקיע שני שערים בדקות 26 ו־42 ואפריאם השלים בדקה ה־56. שפט שלמה יוסף, 400 צופים.

בחולון: לזרוס חולון – הפועל אזור 2:2. חגיגת השערים החלה תוך 18 דקות. סדריגה הבקיע לאזור בדקה הראשונה מהנקודה הלבנה. יחזקאל רעבול המקומי השווה בדקה ה־6. סמי דוד העלה את אזור ליתרון בדקה ה־13 ושאול רעבול השווה כעבור חמש דקות. ארי נאמן הורחק בדקה ה־80. שפט ששון, 500 צופים.

בראשון לציון: הפועל ראשל"צ – הפועל קריית־מלאכי 0:3. ניצחון קל וצודק למקומיים שהבקיעו שלישיה תוך 14 דקות מרגלי אלון שלום (25) יצחק דהן (30) ובן שבו (39). שפט שגיא, 1,000 צופים.

בקריית גת: מכבי קריית גת – הפועל קריית אונו 1:1. חביב האורח העניק יתרון לקבוצתו בדקה ה־30. חברו קיבוביץ הורחק חמש דקות לאחר מכן. גם עם 10 שחקנים החזיקו האורחים מעמד עד לדקה ה־85 בה השווה חג'ג'. שפט משה אשכנזי, 700 צופים.

בלוד: הפועל בית שמש – הפועל רמלה 1:2. ששון כהן העניק יתרון לרמלה בדקה הראשונה. במחצית השניה הפכו חלוצי בית־שמש את הקערה על פיה שהבקיעו פעמיים מרגלי טימורחתי (68) ומימון (81). כהן מרמלה ומלכן מבית שמש הורחקו בדקה ה־90. שפט אליעזר, 100 צופים.

במחזור הבא בליגות א'

מחוז צפון: מכבי תמרה – מכבי עפולה; אור עקיבא – קרית־שמונה; קרית־אתא – עליה כ"ס; טירת הכרמל – הפועל רעננה; הפועל טייבה – מכבי נצרת; מכבי חדרה; בית"ר חיפה – הפועל תמרה

מחוז הדרום: קרית־אונו – בית"ר ב"ש; קרית־מלאכי – הפועל ראשל"צ; הפועל רמלה – הפועל אזור; בית־שמש – רמת־השרון; לזרוס חולון – בת־ים; הפועל ירוחם; הפועל אשקלון – אור־יהודה

טבלאות ליגות א'

טבלה צפון

	קבוצה	מש'	שערים	נק'
1.	מכבי חדרה	6	4–11	9
2.	הפועל רעננה	6	1–5	9
3.	בית"ר חיפה	6	6–10	7
4.	בני־טמרה	6	6–9	7
5.	אחי נצרת	6	3–6	7
6.	קרית־שמונה	6	3–5	7
7.	הפועל טירה	6	6–7	7
8.	מכ. טמרה	6	3–4	7
9.	אור־עקיבא	6	6–3	5
10.	עליה כפ"ס	6	7–4	4
11.	מכבי עפולה	6	6–3	4
12.	הפועל טייבה	6	15–6	4
13.	קרית־אתא	6	9–4	3
14.	טירת־הכרמל	6	10–6	2

טבלה דרום

	קבוצה	מש'	שערים	נק'
1.	בית־שמש	6	3–7	9
2.	קרית־גת	6	4–7	9
3.	קרית־אונו	6	3–6	9
4.	הפועל אזור	6	2–7	8
5.	הפועל בת־ים	6	3–5	8
6.	ראשון־לציון	6	5–13	7
7.	הפועל אשקלון	6	5–13	7
8.	הפועל רמלה	6	7–7	6
9.	קרית־מלאכי	6	4–2	4
10.	אור־יהודה	6	4–2	4
11.	בית"ר ב"ש	6	11–5	3
12.	לזרוס חולון	6	4–6	3
13.	רמת־השרון	6	8–2	3
14.	הפועל ירוחם	6	11–7	2

שבוע בין־לאומי לכדורסל הישראלי

מאת משה כהן

קבוצת אליצור נתניה תנסה הערב להתאושש מתבוסה הצורבת מול קבוצת קאנטו ע"י נצחון במשחקה מול הפועל גליל־עליון.

המשחק הוקדם להערב בגלל יציאתה של נתניה מחר לאיטליה, כדי להתמודד במשחק הגומלין מול קאנטו. הנתנייתים ניסו לשנות את מיקום המשחק מהיכל הספורט ביד־אליהו לאולמם הביתי, אך בקשתם נדחתה משום שהיא הוגשה באיחור.

אין ספק, כי הצופים יהנו ממשחק מעניין ושקול בין שתי קבוצות צמרת. עד־כה נוצחו שחקני הגליל רק במשחק אחד (ע"י מכבי ת"א). לידמן, ליף וחבריהם יש את הכלים להתמודד בהצלחה מול המהירות של יריביהם. אך נראה כי חניכיו של יוסי הררי יצליחו בסופו של דבר להנחיל לשחקני הגליל את הפסדם השני העונה.

משחק זה יהווה פתיחה לשבוע עמוס של הכדורסל הישראלי בזירה הבין־לאומית. מחר יערכו שאר משחקי המחזור השישי בליגה הלאומית, במרכזם יעמוד משחק התחתית בין קבוצות הפועל ירושלים והפועל חיפה.

ביום שלישי תתמודד בצרפת קבוצת הפועל חולון במשחק הגומלין מול הקבוצה הצרפתית וילרבאן. במשחק הראשון ניצחו החולונים בהפרש של 10 נקודות כדי לא להפסיד בהפרש גבוה יותר יצטרכו חניכיו של קצורין להיות בכושר שיא. באותו ערב תתמודד קבוצת אליצור נתניה באיטליה מול קבוצת קאנטו. אומנם המאמן הנתניתי, ג'ל גילמן, הצהיר לפני שבוע, כי קבוצתו תנצח גם באיטליה, אך המציאות אומרת כי הפסד בהפרש נמוך יהווה הישג נכבד ללהטוטני נתניה.

ביום חמישי יערכו שלושה משחקים במסגרת האירופית. קבוצת מכבי ת"א תבטיח כנראה את השתתפותה בפעם הדי ברציפות במשחקי בית־הגמר. הקבוצה תיפגש את אלופת פינלנד קבוצת טורקו במשחק הגומלין. במשחק הראשון ניצחה מכבי בפינלנד בתוצאה 89:96.

קבוצת הפועל ת"א תתארח באיטליה אצל קבוצת ואריזה. התל־אביבים זכו אומנם בנצחון מרשים באוסישקין – 85:92, אך ספק אם נצחון זה יסייע להם להעפיל לבית־הגמר של גביע קוראץ'. באותו ערב תתארח אלופת הנשים, קבוצת אליצור ת"א בפראג אצל קבוצת ספרטה. במשחק הראשון ניצחו הצ'כיות בתוצאה 52:53.

הפועל חולון – 94 בית"ר ת"א – 79

מאת אבי וייצמן

מחצית אחת טובה הספיקה אמש לקבוצת הפועל חולון, כדי לזכות בנצחון ביתי על בית"ר ת"א – 79:94 (43:44).

במחצית הראשונה חזו 2000 הצופים במשחק שקול. החולונים סבלו מחולשתו המדהימה של "החיה", קני בניסטר, אך בודמור וסורי הצליחו להחזיק את קבוצתם בתמונת המשחק.

הבית"רים גילו במחצית הראשונה יכולת טובה, בשורותיהם בלטו דואייט ג'ונס ודוד דייויס, שהיטיבו לשחק מתחת לסלים.

במחצית השניה חלה נסיגה בולטת ביכולת הבית"רים, שנוצלה היטב ע"י החולונים, שבמשחק מהיר הצליחו למוטט את יריביהם. בדקות הסיום הרשה לעצמו המאמן החולוני, מולי קצורין, לשתף במשחק את שחקניו הצעירים.

שפטו וירזובניק והרמן בחולון.

נקודות לחולון: בודמור (27), סורי (22), בניסטר (13), אליעזר (12), מאור (6), יעקובי (5), בנבן (4), (3), בן־זאב (2).

נקודות לבית"ר: ג'ונס (28), דייויס (25), חזן (17), מוסקוביץ (2), שטיין (2).

וימבלדון – טוטנהאם 1:2

הפתעה גדולה נרשמה אתמול במחזור ה־13 בליגה האנגלית בכדורגל כאשר וימבלדון השיגה נצחון חוץ על טוטנהאם 1:2 בדרבי הלונדוני.

קודק ופשנאן הבקיעו למנצחת ודני תומאס למארחת. את הנצחון הגבוה במחזור השיגה ליברפול שהביסה את השניה בטבלה נוריץ' 2:6. פול וולש הבקיע שלושה שערים, איאן ראש 2 וסטיב ניקול אחד.

ארסנאל עלתה למקום השני בטבלה עם 24 נקודות לאחר שהשיגה נצחון חוץ ב„דרבי" הלונדוני על צ'רלטון – 0:2.

נוטינגהאם מוסיפה לצעוד בראש הטבלה עם 26 נקודות לאחר שניצחה את שפילד ונסדיי 2:3 משעריהם של ברטלס ווב. את שני השערים לאורחים הבקיע צ'פמן.

ליברפול תופסת המקום השלישי עם 23 נקודות ומקדימה בנקודה את נוריץ'. לבריאן רובסון, קפטן נבחרת אנגליה ומנצ'סטר־יונייטד אין מזל. הקשר הנפלא שוב נפצע בדקה העשירית בשרירו במשחק התיקו במנצ'סטר בין היונייטד לקובנטרי 1:1.

סאותהמפטון החמיצה נצחון בית על מנצ'סטר־סיטי כשסיימה עמה בתיקו 1:1 וזאת בעקבות בעיטת 11 שבעט קיסל מעל המשקוף.

תוצאות נוספות: אסטון־וילה – לסטר 0:2 צ'לסי – ווטפורד 0:0 לוטון־קפר 0:1 ניוקאסל – אוקספורד 0:0.

מקנרו הפסיד, נקנס והושעה

ג'ון מקנרו שוב בכותרות. הפעם זה אירע בפאריס לעיני 15,000 צופים. הוא התווכח עם הקהל, העליב את השופט בגלל כדור שלדעתו היה בפנים בעוד שהקוון הורה על חוץ. זה היה במשחק הפסד שלו נגד הספרדי סרגיו קאסאל שעלה מהמשחקים המוקדמים. מקנרו הפסיד 6:3, 7:6. בשל העלבת השופט נקנס מקנרו ב־3,000 דולר ולהשעייה לשלושה שבועות.

בוריס בקר עלה לגמר כשניצח את הצרפתי הנרי לקונט 2:6 6:3 3:6. האמריקני טים מאיוט גבר על הצרפתי יאניק נואה 7־5 7־5.

כדורעף: נשות בת־ים הפסידו לאוסטריות

אלופת הנשים בכדורעף, קבוצת הפועל בת־ים איבדה אמש את סיכוייה להעפיל לשלב הבא במשחקי גביע אירופה, לאחר שנוצחה ע"י אלופת אוסטריה, קבוצת פוסט וינה בתוצאה 3:0 (15:11, 15:4, 15:11).

הישראליות לא הצליחו להוות יריב שקול לאוסטריות החזקות, המשחק היה חד צדדי ברוב שלביו. משחק הגומלין יערך במוצאי שבת בבת־ים.

אופניים

●עמוס גרי מהפועל נצרת עילית זכה באליפות ישראל במרוצי אופניים נגד השעון למרחק של 20 ק"מ, שנערכה ביום שישי בצומת התענכים. הוא עבר את המסלול בזמן של 28.36 דקות, לפני יאיר גרנות מהפועל חיפה (29.28 ד').

אליפות הכדוריד הועתקה במפתיע מישראל לפורטוגל

מאת ברוך דבון

אליפות העולם דרגה ג' בכדוריד, שהיתה אמורה להערך בישראל בפברואר 1988, הועתקה במפתיע לפורטוגל.

ההתפתחות המפתיעה, מבחינת ישראל, היתה באמצע השבוע שעבר, בישיבתה של ההתאחדות הבין־לאומית בדקר, בירת סנגל.

היו"ר האוסטרי של ההתאחדות, לאונג, העלה את סעיף אירוח אליפות העולם לדיון בפני כל המליאה, למרות שסעיף זה לא הופיע בסדר היום המתוכנן, מאחר שברור היה, כי אליפות זו תערך בישראל, בהיותה מועמדת יחידה לארח אותה.

היו"ר האוסטרי נימק את העלאת הנושא בכך, שישראל אינה שייכת גאוגרפית לאירופה ואינה יכולה לארח אליפות רשמית של יבשת זו.

כל נציגי מדינות מערב־אירופה, שהצביעו בעבר על הפקדת אירוח האליפות בידי ישראל, הביעו את רגזם על התרגיל שעשה היו"ר יחד עם מדינות הגוש המזרחי ומדינות ערב וטענו, כי ישראל שייכת מזה שנים רבות לאירופה ואף נבחרה על־ידם לארח את האליפות.

היו"ר העמיד את הנושא להצבעה, לאחר ששכנע את פורטוגל, שאירחה את האליפות הקודמת, לשוב ולהציג את מועמדותה.

עשרים מדינות הצביעו בעד פורטוגל וחמישה עשר תמכו בישראל. רוב המדינות קיבלו את העמדה הקבדית ונמנעו מהצבעה, בטענה, כי הנושא שייך לאירופה ואינו נוגע להן כלל.

ה„בלוק" של המתנגדים לישראל כלל את מדינות הגוש המזרחי, מדינות ערב וכמה ממדינות אפריקה ואסיה.

יו"ר איגוד הכדוריד הישראלי, מני ויצמן, שהשתתף בישיבה יחד עם שמואל אבנון, הדגיש, כי הוא מעודד מהתמיכה המסיבית של כל מדינות מערב־אירופה בישראל. הוא ציין, כי אין זה עדיין סוף פסוק, מאחר שמדינות מערב־אירופה מפעילות לחץ על פורטוגל לסגת מהאירוח.

אגב, כאות מחאה על עמדתו האנטי־ישראלית של היו"ר האוסטרי, הצביעו כל המדינות מערב־אירופה נגד אירוח אליפות אירופה דרגה ב' באוסטריה.

הערב המחזור הד־6 בליגה הארצית בכדוריד

מחוז צפון: מכבי נתניה – הפועל נהריה; הפועל ניר־דוד – הפועל גן־שמואל; מכבי בת־גלים – הפועל עפולה/העמק; הפועל כנרת – מכבי כרמיאל; מכבי חדרה – מכבי קרית־מוצקין; הפועל עין־דור – הפועל מעוזחיים.

מחוז דרום: אליצור רמלה – מכבי ירושלים; אליצור קרית־אונו – מכבי חולון/פ"ת; הפועל אשקלון – אסא ת"א; הפועל גבעתיים – מכבי דרום ת"א; אליצור ת"א – הפועל נען; בית"ר ירושלים – מכבי ראשל"צ.

הרמת משקולות

●המשקלנית עטרה דפני ממכבי ת"א שיפרה בשבת בת"א את שיאי ישראל לנשים, המוחזקים על־ידה במשקל עד 67.5 ק"ג בנפה – 37.5 ק"ג; בדחיקה – 57.5 ק"ג וקרע 2 – 95 ק"ג.

ליגות ב'

●צפון א': הפועל צפת – בית"ר קרית־שמונה 0:1; מכבי עכו – הפועל סכנין 0:1; הפועל נצרת עילית – הפועל מג'דל כרום 0:1; מכבי גבעת־רקפות – מכבי קרית־ביאליק 0:3; מכבי שפרעם – הפועל אפיקים 1:0; הפועל בני־נצרת – סקצית מעלות 0:1 (הופסק בדקה ה־50 בגלל גשם); בני־זוהר – הפועל בני עכו 1:3.

●צפון ב': הפועל נחליאל – הפועל כפר־סולם 1:3; הפועל אום אל פאחם – הפועל יוקנעם 1:1; מכבי צור־שלום – הפועל איכסאל 0:3; מכבי עוספיה – מכבי צפון־חיפה 0:1; הפועל דלית אל כרמל – הפועל גבעת־אולגה 0:2; הפועל תל־חנן – הפועל בית־אליעזר 1:3; בית"ר פרדס־חנה – הפועל מגדל־העמק 1:1.

●מרכז א': מועדון מקומי גבעת־שמואל – בית"ר כפר־יונה 0:1; מכבי השקמה ר"ג – מכבי שיכון־המזרח 0:0; הפועל הרצליה – בית"ר כפר־סבא 0:3; בית"ר פרדס־כץ – בית"ר ראש־העין 1:3; איחוד צעירי יפו – מכבי בת־ים 1:2; הפועל כפר־שלם – מכבי הרצליה 0:0; הפועל ג'לג'וליה – הפועל כפר־קאסם 0:1.

●דרום: בית"ר קרית־מלאכי – הפועל שדרות 0:1; הפועל מרחבים – בית"ר יבנה 0:0; הפועל אשדוד – הפועל אילת 2:4; סקצית נס־ציונה – מכבי קרית־עקרון 0:3; מכבי רחובות – מכבי ברנר 1:1; הפועל מבשרת־ציון – עירוני אשדוד 1:1; הפועל באר־יעקב – מכבי רמלה 0:3.

בליגות לנוער

●מועדון נוה – יוסף חיפה – מכבי ת"א 1:1; מכבי נתניה – הפועל ת"א 0:4; הפועל פ"ת – הפועל כפ"ס 1:1; מכבי פ"ת – הפועל באר־שבע 0:1; מכבי יפו – בני־יהודה 1:2; מכבי חיפה – הפועל חיפה 2:8; בית"ר ירושלים – הפועל ירושלים 0:1; הפועל ר"ג – הפועל חדרה 0:1.

האלופה תארח את הארזים במוקד הליגה בכדוריד

האלופה, קבוצת מכבי ראשל"צ, תארח הערב את קבוצת מכבי ארזים, במוקד משחקי המחזור החמישי בליגה הלאומית בכדוריד.

ביתר משחקי המחזור יתמודדו ביניהן הקבוצות הבאות: הפועל ר"ג – מכבי רחובות; אס"א ת"א – מכבי נתניה; מכבי פ"ת – הפועל ראשל"צ; הפועל רחובות – אליצור נתניה; הפועל נוף־ים – הפועל פ"ת.

סיוף

●טובי סייפי ישראל השתתפו אתמול בתחרות פתיחת העונה. ברומח גברים זכה יצחק ותואל מהפועל עכו, כאשר גבר על חברו לאגודה, נועם בץ, 3:7. בחרב זכה גיא טל ממכבי ר"ג, ובדקר ניצח אשר בן־סימון מהפועל צפת.

האנרגיה הגרעינית באירופה – אחרי צ'רנוביל

כבר שישה חודשים, כמעט בדיוק, חלפו מאז התאונה בכור הגרעיני של צ'רנוביל באוקראינה, שאירעה בשלהי אפריל השנה. אבל השפעותיה של תאונה זו על המדיניות הגרעינית של מדינות שונות לא יפוגו בקרוב. אם התאונה שאירעה ב„אי שלושת המילין" בארה"ב לפני שבע שנים הזרימה מים רבים על טחנותיהם של מתנגדי האנרגיה הגרעינית והיתה בין הגורמים למשבר העמוק הפוקד מאז את יצרני הכורים האטומיים בארה"ב ובמדינות אחרות – קל וחומר התאונה בצ'רנוביל, שהיתה חמורה פי כמה וכמה. אפשר שאותה תאונה תירשם בבוא היום בספרי ההיסטוריה כנקודת מפנה בניצול האנרגיה הגרעינית לצורכי שלום.

ההשלכות הורגשו, ויורגשו, בכל רחבי העולם, אבל מובן שמרכז הכובד שלהן הוא באירופה – היבשת שחלקים גדולים ממנה נפגעו במישרין על־ידי הנשורת הרדיואקטיבית. מובן שלא הרי התגובה במדינות אירופה המערבית כהרי התגובה באירופה המזרחית, אבל גם בגוש המדינות הקומוניסטיות לא עברו על התאונה לסדר־היום.

סקנדינביה: אפשר גם בלי

כיוון הרוחות בשעות הראשונות לאחר התאונה הוא שגרם לכך, שהנפגעות הראשונות במעלה היו מדינות סקנדינביה (מלבד ברה"מ עצמה, כמובן) – תחילה שוודיה, משם גם הגיעו הידיעות הראשונות על מה שאירע, ובעבור זמן קצר גם דנמרק, נורווגיה ופינלנד.

דווקא כאן לא חולל האסון בצ'רנוביל שינוי מהפכני בגישה כלפי ניצול האנרגיה הגרעינית, בשל הסיבה הפשוטה שעוד לפני־כן החליטו רוב מדינות סקנדינביה להקפיא את פיתוח הכורים האטומיים או לא להיכנס כלל להרפתקה מרתקת זו.

בשוודיה פועלים היום 12 כורי כוח גרעיניים הם מספקים 42% מן הזרם החשמלי במדינה זו – ומבחינה יחסית זו שוודיה הריהי המדינה השלישית בעולם, אחרי צרפת ובלגיה. לכאורה זוהי, איפוא, מדינה הרואה בעין יפה את האורניום כמקור של אנרגיה, ואפשר להבין זאת בהתחשב במחסור המוחלט כמעט של פחם ונפט בשוודיה (אם כי היא מפיקה לא מעט חשמל ממפעלים הידרו־אלקטריים). אבל מדיניותו זו של ממשלת סטוקהולם היא נחלת העבר. אשתקד החליט הריקסדאג (הפרלמנט השוודי), כי אין בונים בשוודיה שום כור גרעיני נוסף, וכי עד שנת 2010 לכל המאוחר ייסגרו כל הכורים מסוג זה הפועלים עכשיו. תאונת צ'רנוביל עלתה לאוצר השוודי כ־75 מיליון דולר בצורת פיצויים ללאפים, לרגל זיהום רדיואקטיבי של החוות הסובבים שמהם ניזונים איילי הצפון, לאיכרים ולדייגים, אלא שלא היה „צורך" בה כדי להביא את השוודים לנטישה הדרגתית של האופציה הגרעינית בתחום הפקת האנרגיה.

צ'רנוביל גם לא השפיעה במישרין על מדיניות האנרגיה של שכנותיה של שוודיה ממערב ומדרום, נורווגיה ודנמרק: בשתי המדינות האלה אין כורים גרעיניים, וגם לא היתה כוונה להקים כורים כאלה. הפרלמנט של דנמרק החליט עוד אשתקד שלא להיכנס לעידן הגרעיני. מאידך מוטרדים הדנים, ובעיקר תושבי קופנהאגן, מקיומה של תחנת כוח גרעינית מול ביתם ממש – בדרום־מערב שוודיה.

הבדלי גישה של שכנות

השפעה מיידית של תאונת צ'רנוביל על המדיניות האנרגטית קשה למצוא גם במדינות אחרות באירופה הלא־קומוניסטית. רוב המדינות האלה או שהן ממשיכות לפי התכנית בבניית כורים גרעיניים, או שהן נמנעו ונמנעות מכך ממילא. עם הסוג הראשון נמנות, למשל, צרפת ובלגיה. צרפת מפיקה 71% מן החשמל שלה מ־45 כורים גרעיניים, ו־18 כורים נוספים מסוג זה נמצאים בשלבי בניה. גם לאחר האסון באוקראינה תמכו 53% מן הצרפתים בהמשך פיתוח האנרגיה הגרעינית, והקואליציה למען האטום במדינה זו מקיפה קשת פוליטית רחבה ביותר, המשתרעת מן הקומוניסטים ועד הימין הקיצוני. בבלגיה פועלים שמונה כורים גרעיניים והם מספקים 65% מתצרוכת החשמל. במדינה זו לא היתה מעולם שדולה נגד־גרעינית, והיא לא קמה גם אחרי צ'רנוביל.

לעומת זאת שורר מצב הפוך בדיוק בשכנתה של בלגיה מצפון. בהולנד פועל רק כור גרעיני אחד, בעל הספק של 450 מגוואט – כשני אחוזים בלבד מכלל ההספק החשמלי המותקן במדינה זו. אין בכוונת הממשלה לבנות כור גרעיני נוסף, ועתה דנים באפשרות להדמים גם את הכור הקיים היחיד.

בריטניה נתונה בעמדת ביניים בין צרפת ובלגיה מכאן, ובין הולנד מכאן. אמנם פועלים בה 35 כורים גרעיניים, אבל רובם הם כורים ישנים וקטנים, והם מספקים פחות מ־10% של צריכת החשמל של מדינה זו, שתמיד היתה עשירה בפחם, וזה כעשר שנים היא מתברכת גם בכמויות גדולות מאוד של נפט, המופק מן הים הצפוני. תאונת צ'רנוביל הפיחה משנה מרץ ולהט במסע הנגד־גרעיני של אחד ממנהיגי הפועלים שלה, אבל נקל להבין שהוא אינטרסנט ישיר: ארתור סקרגיל מכהן בארצו כראש איגוד הכורים החוצבים בעיקר פחם. מסע התעמולה שלו ושל אחרים נגד האנרגיה הגרעינית זוכה להדים נרחבים בעיקר מאז התאונה באוקראינה, ותעשיית האטום הבריטית השקיעה לא פחות משני מיליון ליש"ט כדי לנהל מסע־תעמולה נגדי.

כשם שההתייחסות לאנרגיה הגרעינית שונה לגמרי בשתי השכנות בלגיה והולנד – כך גם בשתי שכנות אחרות, שווייץ ואוסטריה. ברפובליקת האלפים המערבית פועלים חמישה כורים גרעיניים, המספקים 40% מייצור החשמל, ועד לאחרונה לא נמצאו כאן מתנגדים רבים למקור אנרגיה זה. אבל התאונה באוקראינה הניעה ממשלותיהם של קנטונים מסוימים, בהם שני הקנטונים המאוכלסים ביותר, ציריך וברן, לדרוש מן השלטונות הפדראליים לתת גט כריתות לאנרגיה הגרעינית. לעומת זאת, באוסטריה אין צורך בהחלטה כזאת. יש בה כור גרעיני אחד בלבד, בצוונטנדורף ליד וינה, והוא לא הופעל מעולם, בעקבות החלטה של משאל־עם ב־1978. בכל זאת, תאונת צ'רנוביל עשתה משהו גם לאוסטרים: הם החליטו לפרק את הכור הבלתי־פעיל ולמכור את חלקיו ברחבי העולם...

לפי התלות במוסקווה

עניין מיוחד יש, כמובן, בתגובת מדינות הגוש הקומוניסטי, הן משום היותן בין הנפגעות העיקריות מן התאונה, בגלל קרבתן הגיאוגראפית, והן בשל האופי המיוחד של קשריהן עם „האחות הגדולה", שבה אירעה התאונה.

מבחינה מסוימת אפשר לומר, שתגובתן של מדינות אלה משקפת את מידת תלותן בברה"מ ואת מידת הנאמנות שלהן כלפיה. למשל, בפולין, בצ'כוסלובקיה ובגרמניה המזרחית השתדלו שלא לתת פרסום לזיהום הרדיואקטיבי שבא בעקבות התאונה, או לפחות לא להאשים בכך את ברה"מ. אמנם ייאמר לזכותה של פולין, שהיא הקפידה על נקיטת אמצעי הזהירות הדרושים. לא כן צ'כוסלובקיה. מדינה זו גם ממשיכה במרץ רב את ה„גרעון" של מערכת האנרגיה שלה. כיום פועלים בצ'כוסלובקיה רק חמישה כורים גרעיניים, אבל בכוונת ממשלת פראג לבנות הרבה כורים נוספים מסוג זה, כדי לספק בשנת 2000 יותר ממחצית הזרם החשמלי מן האטום. גם בולגריה, אף היא מגרורותיה הצייתניות של מוסקווה, מתכוונת להוסיף עוד כורים גרעיניים על הארבעה הפועלים בה היום, אם כי נמסר שיש בדעתה לצייד את הכורים החדשים שהיא תייבא מברה"מ במיכלי הגנה כדוגמת אלה הנהוגים באירופה המערבית.

לעומת זאת הורה מנהיג רומניה, צ'אושסקו, על הנהגת „פסק־זמן" בהרחבת האנרגיה הגרעינית, והונגריה – שבה פועל רק כור גרעיני אחד – אף הרחיקה לכת יותר והחליטה, שלא להקים לפי־שעה שום כור נוסף מסוג זה. בדומה לכך יוגוסלביה: גם בה פועל היום רק כור גרעיני אחד. היה בדעתה לבנות עוד ארבעה כורים, אבל ביולי השנה החליטה ממשלת בלגראד להקפיא תכניות אלה. יצוין שרוב תושבי יוגוסלביה התנגדו להמשך פיתוח האנרגיה הגרעינית בארצם עוד לפני התאונה בצ'רנוביל.

התמונה המתקבלת מסקירה זו מלמדת, שרק במדינות מועטות השפיעה תאונת צ'רנוביל במישרין על המדיניות האנרגטית באירופה, במערב כמו במזרח, אבל אין ספק שהשפעתה לטווח ארוך תהיה מכרעת – לשמחת ליבם של כל מתנגדי האנרגיה הגרעינית, שתאונה זו נתנה בידיהם כלי־נשק ממדרגה ראשונה.

הכור הגרעיני היחיד של הולנד בשעת בנייתו

במחשבים אישיים אלה של יבמ הוכנס מעבד מסך אלקטרוני, המגדיל טקסטים פי 16. מטרתו לסייע למוגבלי ראיה. המערכת ניתנת להפעלה ללא צורך בתוכנה מיוחדת. היא פותחה על־ידי חברת „וטק" האמריקאית ומשווקת בארץ על־ידי חברת „פ.ש.ר." בקיבוץ געש. מערכות כאלה כבר נמצאות בשימוש בבתי־ספר רגילים, בכיתות מיוחדות לבעלי ליקויי ראיה, אצל נכי צה"ל, בבתי אבות, במרכזי שיקום, במרכז לעיוור בישראל, באוניברסיטאות ועוד.

סקר שנערך באוניברסיטת תל־אביב קובע:

הוצאות המחשוב – רק 0.7% מן המחזור במפעלי התעשיה בארץ

רמת המחשוב נמוכה במפעלי התעשיה בישראל, כפי שמלמד סקר שערכו לאחרונה חוקרים מן הפקולטה לניהול בבית־הספר למינהל עסקים באוניברסיטת תל־אביב.

הסקר הקיף 160 מפעלים בארץ מ־13 מגזרים משקיים. מחזור המכירות בכל אחד מן המפעלים נע בין 300 אלף דולר ל־300 מיליון דולר, ומספר העובדים – בין 15 ל־3,000. ערכו את הסקר פרופ' ניב אחיטוב, יו"ר תכנית מערכות מידע, ואריק רגובסקי, תלמיד בתכנית מוסמך למדעים במערכות מידע.

ההוצאה הממוצעת על מחשוב במפעלים שנבדקו בסקר נעה סביב 0.735% ממחזור העסקים השנתי של המפעל. מספר זה נופל מן ההוצאה היחסית הממוצעת בארה"ב, הנעה סביב 1%.

התחום הממוחשב הנפוץ ביותר במפעלים הוא הנהלת־החשבונות. תחום זה ממוחשב ב־94% מן המפעלים שנבדקו. לעומת זאת, התחום הפחות ממוחשב הוא תחום התכנון והפיקוח על הייצור – 22% בלבד. יוצא מכאן, שמערכות המחשב במפעלי התעשיה בארץ מסייעות בעיקר לאנשי השירותים הנלווים ואינן ממלאות תפקיד מרכזי בתחום העיקרי של המפעל – הייצור.

רמת מחשוב גבוהה יותר מצויה בעיקר במפעלים, שבהם יחידת המחשב כפופה למנהל הייצור (10% מן המקרים). רמת מחשוב נמוכה יותר מצויה בעיקר במפעלים, שבהם יחידה זו כפופה למנהל כספים (41% מן המקרים). רמת המחשוב הגבוהה ביותר היא במפעלים של טכנולוגיה גבוהה: ממוצע ההוצאה על מחשוב בקבוצה זו הוא 1.5% מן המחזור. רמת המחשוב בשאר המגזרים נמוכה יחסית. הרמה הנמוכה ביותר נמצאת בענף הנייר: ההוצאה על המחשוב במפעלים אלה מהווה, בממוצע, רק 0.14% מן המחזור.

מרבית המפעלים שנדגמו (כ־70%) רוכשים תוכנה מבתי תוכנה מקצועיים ואינם מפתחים מערכות בכוחות עצמם, ואילו 13% מפתחים תוכנה אך ורק באמצעות יחידת פיתוח עצמאית.

עורכי הסקר משערים, שרמת המחשוב הנמוכה במפעלי התעשיה בישראל נובעת מצירוף של כמה וכמה סיבות, כגון מתן דרגת עדיפות נמוכה מצד ההנהלה, התרכזות במחשוב לצרכים כספיים בלבד, מיסוי גבוה על ציוד לעיבוד נתונים והיעדר מודעות מספקת לצורכי התעשיה מצד בתי התוכנה בישראל.

תיבדק עמידותם של כורים ברעשי אדמה

מקורות רשמיים במערב־גרמניה טוענים, כי הכורים הגרעיניים ברפובליקה הפדראלית מסוגלים לעמוד גם בפגיעתו הישירה של מטוס, מבלי להיתקע ומבלי לשחרר לאוויר ולקרקע קרינה רדיואקטיבית מסוכנת. עתה מתכוונים מדענים במכון לחקר גרעיני שבעיר קארלסרוהה לבחון, בניסויי־שדה, את יכולתם של הכורים לעמוד גם ברעשי אדמה.

הניסויים ייערכו בכור גרעיני נטוש בקארלשטיין שבבוואריה. בניין הכור כבר נוקה בעבר מכל חומר רדיואקטיבי, וגם אם יביאו הניסויים לביקוע ליבת הכור – הסכנה לסביבה תהיה זניחה.

הדמיית התנאים השוררים בעת רעש אדמה תיעשה בעזרת מנגנון שתוכנן במיוחד למטרה זו. זרועות של עגורן, שעליהן יותלו משקולות של 40 טונות, יסובו במשך חודשיים במהירויות הולכות וגדלות, סביב הבניין הסוגר על ליבת הכור. בדרך זו תיבחן העמידות של הבניין וכן של מערכת הצינורות של הכור.

הכורים הגרעיניים הפועלים היום במערב־גרמניה תוכננו באופן שיוכלו לעמוד ברעשים החזקים ביותר, שנרשמו אי־פעם במדינה זו, שהיא „שקטה" יחסית מבחינה סייסמית. הניסויים בכור הנטוש של קארלשטיין ייצרו תנודות, השקולות כנגד עוצמה כפולה של רעשים, והדעה הרווחת היא שערכם העיקרי הוא לאו דווקא לגבי גרמניה עצמה, אלא לגבי מדינות שמתרחשים בהן רעשים חזקים יותר.

חיידק כגורם של כיבים (?!)

„אקונומיסט", מיוחד ל„דבר"

„זנטק" ו„טגמט" צועדות בראש התרופות הנמכרות בעולם. הסיבה: שתיהן משמשות לטיפול בכיבים (אולקוסים). רוב החולים הנוטלים אחת משתי התרופות האלה חשים הטבה ניכרת במצבם מקץ טיפול בן שמונה שבועות. אך עתה נראה, כי לא ירחק היום והן יהיו מיותרות.

זה שנים טוענים המדענים, שהכיבים נוצרים בהשפעת שינויים הורמונליים הקשורים ברוגז. ואילו עתה יש חוקרים המשערים, שחיידק הוא־הוא האחראי למחלה זו. אם נכונה השערתם, אפשר יהיה לטפל בכיבים באמצעות תכשירים אנטיביוטיים פשוטים, ובטווח רחוק יותר – אף לפתח תרכיב חיסון נגד כיבים.

ה„טגמט" וה„זנטק" נמנות עם קבוצת תרופות הקרויות נוגדי מימן. כיבים נוצרים בקיבה ובמעיים, כאשר הגוף מייצר עודפים של חומצות קיבה. חומצות אלה תוקפות את הרירית המגינה של מערכת העיכול בנקודות התורפה שלה. הפרשת החומצה נעשית בפיקוחם של שלושה הורמונים: היסטמין, גסטרין ואצטילכולין. „זנטק" ו„טגמט" נצמדות לקולטנים (רצפטורים) של תאי דופן הקיבה והמעיים ובדרך זו הן חוסמות את פעולת ההיסטמין ומצמצמות את הפרשת חומצת הקיבה.

ואולם בשנתיים האחרונות הולכות ומצטברות עדויות המקשרות את הכיבים עם חיידק מסוים שזוהה רק לאחרונה, קמפילובקטר פילורידיס שמו. ד"ר ג'ונתן לוי מבית־החולים „נורתוויק פארק" בהארו שבלונדון מצא חיידקים מסוג זה אצל 90% מן האנשים שלקו בכיב התריסריון ואצל 71% מן האנשים עם דלקת ברירית הקיבה או בקיבה עצמה. תימוכין לממצאיו באו לו מרופא אוסטרלי, ד"ר בארי מרשל, שהיה מוכן להקריב קרבן אישי מסוים על מזבח הרפואה: אשתקד, כאשר עבד בבית־החולים „פרימנטל" בפרת שבמערב אוסטרליה, הוא הדביק את עצמו בחיידקים האמורים ואמנם חלה קשות: הוא סבל מקשיי עיכול ומדלקת הקיבה. אחר־כך נטל אנטיביוטיקה וכן דה־נול – תרכובת המכילה את היסוד הכימי ביסמוט, מחזקת כנראה את רירית הקיבה וגם קולטת את חיידקי הקמפילובקטר. תוך יום אחד נעלמו אצלו כל סימני הכיב.

עדיין לא ידוע, מדוע חיידקי הקמפילובקטר תורמים להיווצרות כיבים. ידוע רק שחיידקים אלה, הבנויים בצורת לולאות, שורצים מתחת לרירית הקיבה. ייתכן שהם מאכלים בהדרגה את הרירית, בפעלם מתוך הקיבה. בעקבות זאת נוצרת דלקת קיבה. בשלב מאוחר יותר „מנצלת" חומצת הקיבה את החולשה הרירית, לפחות אצל חלק מן האנשים, מנקבת אותה ויוצרת את הכיב.

עדיין נטושה מחלוקת בין המדענים לגבי השאלה, באיזו מידה אחראים לכיב החיידקים, ובאיזו מידה – השינויים ההורמונליים. מכל מקום, גילוי החיידק כבר הביא לעריכת ניסויים קליניים שמטרתם לבדוק, אם אפשר לרפא כיב בעזרת תכשירים אנטיביוטיים. ניסוי מסוג זה, בכ־100 חולים, הנערך בבית־החולים המלכותי של פרת, יסתיים בראשית השנה הבאה. בינתיים כבר הצטברו תוצאות ראשונות מניסוי זה. לחלק מן החולים ניתנו התרופות הרגילות של נוגדי מימן, עם או בלי תוספת אנטיביוטיקה. חולים אחרים טופלו בדה־נול, גם־כן עם או בלי תוספת אנטיביוטיקה. כל דרכי הטיפול האלה נמצאו יעילות למדי בריפוי הכיבים, אך התרופה דה־נול נמצאה יעילה ביותר לטווח ארוך: החולים שקיבלו אותה נשארו ללא כיבים במשך שנה, ואילו בקיבותיהם של רוב האנשים, שהתפתח אצלם כיב נוסף לאחר ריפוי הכיב הראשון, נתגלו חיידקי קמפילובקטר.

סיכוי לסילוק עודפי הברזל מגופם של חולי תלסמיה

אספקת הברזל לגוף באמצעות המזון נמוכה יחסית. הגוף זקוק לכמות מסוימת של מתכת זו לשתי מטרות בעיקר: בשביל ליצור אנזימים מסוימים וכן בשביל ההמוגלובין, נושא החמצן בתאי הדם האדומים. לכן הגוף „מעדיף" לאגור ברזל, במקום להפרישו.

מנגנונים אלה אינם יפים לחולי תלסמיה. מחלה תורשתית זו, המתבטאת בליקוי בכושר הייצור של ההמוגלובין, נפוצה בעיקר בארצות הים התיכון ובאסיה הדרומית והיא מופיעה בשתי צורות: האחת, תלסמיה אלפא, היא מחלה קלה, שאין בה סימפטומים כמעט, אם בכלל. השניה, תלסמיה ביתא, נוצרת כאשר אדם יורש משני הוריו את הגנים הפגומים האחראיים לשיבוש בייצור ההמוגלובין. תוחלת החיים של הלוקים במחלה זו קצרה בתנאים טבעיים, ואפשר לקיימם רק כאשר נותנים להם עירויים תמידיים של דם. אולם עקב כך מצטברת ברקמותיהם כמות גדולה של ברזל, ובהיעדר מנגנוני הפרשה טובים, התוצאה היא נזק חמור לכבד, ללב ולאברים אחרים. ואם לא די בכך, הרי עודפי הברזל מזינים סוגים מסוימים של חיידקים, וחולה התלסמיה פגיע איפוא גם למחלות זיהומיות קשות.

בשנים האחרונות נמצא פתרון חלקי לבעיה זו בתרופה דספריוקסמין. החלק הראשון של השם פירושו, בערך, „שלילת ברזל" – ואמנם התרופה מתקשרת אל הברזל שבתאים, יוצרת איתו תרכובת כימית – וזו מופרשת על־ידי הגוף. אולם לדספריוקסמין שני חסרונות בולטים. ראשית, הטיפול בה יקר ביותר – כ־500 דולר לחודש, במשך כל החיים, במקביל לעירויי הדם. שנית, יש ליטול את התרופה לא דרך הפה, כי אז היא תופרש במהרה, אלא בצורת עירוי נמשך, ופירוש הדבר – ציוד יקר וסבל רב לחולה.

לאחרונה נפתח פתח להקלת סבלם של חולי התלסמיה. ד"ר בוב היידר מאוניברסיטת אסקס באנגליה בדק, כיצד פטריות וחיידקים סופגים מתוך מזונם את הברזל הדרוש להם, ומצא שהם נעזרים לשם כך במסס ביולוגי הקרוי סידרופור. ד"ר היידר פיתח במעבדתו חומר דומה, סינתטי, ששמו הכימי הוא הידרוקסי־פירידון, ופרופ' ארני הינס מבית־חולים בלונדון החל לתת חומר זה לחיות ניסוי. הניסויים הראו, כי הסידרופורים מסלקים מתוך התאים עודפי ברזל, ועם זאת מותירים בתוכם מתכות חיוניות כגון נחושת, סידן ואבץ. יתרונות נוספים: הם זולים לייצור ואפשר יהיה ליטול אותם דרך הפה.

בינתיים מוקדם לדבר על נטילה דרך הפה או בכל צורה אחרת. עדיין לא נפתח שלב הניסויים בבני־אדם, וזאת משום שחולה התלסמיה יצטרך לקחת תרופה זו כל ימי חייו, כל עוד הוא מקבל עירויי דם, ולכן בדיקות הרעילות, שעורכים בכל תרופה חדשה, צריכות להיות קפדניות שבעתיים. הדבר יחייב ניסויים נוספים בחיות, שיימשכו בוודאי עוד שנים אחדות, ובינתיים גם לא נמצא התקציב הדרוש לכך.

אבל סיכוי כבר יש – ולא רק לחולי תלסמיה. ייתכן שאפשר יהיה לייצר סוגים דומים של סידרופורים, שימצו עודפים של מתכות אחרות מתאי הגוף של בני־אדם – למשל, עודפי אלומיניום העלולים להצטבר בגופם של חולי כליות שמקבלים טיפול של דיאליזה. אפשרות אחרת היא להיעזר בסידרופורים בהשתלות איברים: באיבר שהוצא מגופו של מת לצורך השתלה בגופו של אדם חולה מצטבר ברזל, וזהו אחד הגורמים המגביל את האפשרויות להחזיק את האיבר בחוץ לפני השתלתו. הסידרופורים יוכלו להאריך תקופה זו.

מי ברז פשוטים להפגת העישון

[illegible] במחלקות מסוימות של מפעלי תרופות ובעוד מקומות עבודה הצריכים להיות נקיים מכל אבק מאלצת את העובדים לא רק ללבוש בגדים מיוחדים וכפפות ולכסות את פיותיהם. גם נגזר עליהם, כמובן, להתנזר מן העישון – וזוהי גזירה קשה למדי לגבי חלק מעובדים אלה.

עד כה היו רשאים העובדים, לפחות, לעשן לפני היכנסם לאולמות הסטריליים, אך ייתכן שיהיה עליהם להתנזר מעישון גם במשך שעה אחת לפני־כן: החוקר סטיוארט היינינג מאוניברסיטת אריזונה מצא, כי השפעת הסיגריה מתקיימת זמן רב לאחר שהבדל שלה הושם במאפרה. באחד הניסויים שערך התבקשו מעשן אחד ולא־מעשן אחד לנשוף אוויר מפיותיהם לתוך מונה חלקיקים, שהוחזק במרחק 25 מ"מ מפיותיהם, דקה אחת לאחר שהמעשן [illegible] את הסיגריה שלא התמצאה: זה פלט בנשימתו 1,100 חלקיקים לליטר אוויר, ואילו הלא־מעשן – רק 40 חלקיקים. כעבור עשר דקות היה המצב טוב יותר, כמובן: המעשן פלט רק 220 חלקיקים, אבל גם כמות זו נחשבת עדיין לגדולה מדי.

שמא אפשר לשטוף את החלקיקים על־ידי משקה? היינינג בדק סוגיה זו בעזרת ספל קפה ומצא, שאמנם כן, אבל לא במידה מספקת. גם כאשר נעשתה הבדיקה שעה לאחר סיום הסיגריה האחרונה, עדיין פלט המעשן – המדובר באדם שנהג לעשן חפיסת סיגריות אחת ליום – הרבה יותר חלקיקים מאשר הלא מעשן.

בכל־זאת, לבסוף נמצא הפתרון הגואל – לא בצורת קפה, כי אם בצורת מי ברז פשוטים, שהמעשן לגם לפני היכנסו לחדר הסטרילי...

שיטה מקורית לטיפול בדימומי אף קטלניים פותחה ומיושמת בבית־החולים „השרון"

זוהי מחלה משפחתית־תורשתית נדירה, המביאה לאיבוד יותר ממחצית הדם בגוף

מאת רבקה הרניש

אנשים הסובלים מדימומים באף, בגלל התרחבויות העורקיקים – כלי הדם הקטנים – עלולים לאבד חלק ניכר מן הדם בגופם, ללקות בהלם ולהסתכן במוות. התרחבות עורקיקים עשויה להופיע באברים רבים בגוף. בידיים היא ניכרת בהופעתן של דליות קטנות מאוד מתחת לעור האצבעות. באותות המחלה החיצוניים אפשר להבחין גם ברירית הלשון, למשל.

המחלה עלולה להגיע לממדים קטלניים רק במקרים של התרחבות כלי הדם באף. זוהי מחלה משפחתית־תורשתית, נדירה יחסית, הקיימת בקרב כל העמים, לרבות היהודים לעדות השונות. נפגעים בה אשכנזים וספרדים וגם תימנים, הנחשבים כמחוסנים נגד הרבה מחלות.

עד כה לא נמצא כל גורם למחלה. לא ידוע מדוע היא פוגעת במשפחה זו ולא באחרת, ומדוע חלק מבני אותה המשפחה נשארים ללא פגע, אף שהמחלה היא תורשתית. כאשר במשפחה קיימת מודעות לסכנת המחלה, הרופא יכול להבחין בסימניה הראשונים כבר בשלב מוקדם, בהגיע הנפגע לגיל 17 בערך, אך למעשה אין כל משמעות לאפשרות זו של גילוי מוקדם, בהיעדר טיפול שימנע את המשך התפתחות המחלה. תוך 10 עד 15 שנים, בהגיע החולה לגיל 26–28, המחלה נמצאת בשלב הקריטי. העורקיקים מוסיפים להתרחב, והדימומים מן האף, שבשלב הראשון היו קטנים ובלתי־מזיקים, נעשים חזקים ותכופים יותר וסופם שהם נהפכים קטלניים. ככל שכלי הדם מתרחבים יותר ויוצרים כעין „בלון", הדימומים יהיו יותר חזקים, וכאשר יביאו לקרע של דופן כלי הדם, החולה עלול לאבד באופן פתאומי בין שניים וחצי לשלושה ליטרים דם, מתוך הכמות הכללית של ארבעה וחצי עד חמישה ליטרים שבגופו, וייחשף לסכנת מוות.

„יש בארץ כ־80 משפחות עם מחלה זו" – אומר ד"ר יובל זוהר, סגן מנהל מחלקת אף, אוזן וגרון בבית־החולים „השרון" בפתח־תקווה, בשיחה ל„דבר".

במחלקה זו מונהג, באופן בלבדי בארץ וייתכן שגם בעולם, טיפול מקורי ויעיל לחולים שמגיעים לשלב הקריטי. עד כה טופלו בשיטה זו 11 חולים, והמעקב אחריהם במשך שנה עד חמש שנים מעיד על הצלחה מלאה.

את רעיון הטיפול החדשני העלה לפני כחמש שנים מנהל המחלקה ראה, ד"ר נלו לאוריאן, והוא פיתח אותו במשותף עם סגנו ד"ר יובל זוהר. עד אז היו מקובלים – ועדיין מקובלים בכל המקומות, פרט ל„השרון" – טיפולים שונים ומרובים, אך ללא תוצאות טובות. בין היתר נהוגה צריבה, אם רגילה ואם בעזרת מחט חשמל או קרן לייזר, של כלי הדם המדממים בתוך האף. שיטה זו, כמו גם השיטות המקובלות האחרות, לא הצליחה מעולם להשתלט על כל כלי הדם המורחבים שבתוך רירית האף.

ד"ר לאוריאן וד"ר זוהר שמו לב לעובדה, שכלי דם מורחבים המכוסים עור, כמו למשל בכפות הידיים, אינם מדממים לעולם, וכי רימום באף הוא תמיד נרחב. הבחנה זו הובילה את שני הרופאים לפתרון חדשני: להשתמש במתלי עור לכיסוי כלי הדם המדממים באף.

ניתוח ראשון מסוג זה בוצע בשנת 1981. „הניתוח אינו דורש כל ציוד מיוחד, אלא רק מיומנות של כירורג אף, אוזן וגרון משולבת במיומנות של כירורג פלסטי" – אומר ד"ר זוהר ומסביר: "את מתלי העור לוקחים ממקומות הנמצאים בקרבת האף, בפנים או במצח, כשהוא מחובר למקורו. המתלה נשאר עם גבעול שמספק לו את הדם הנחוץ למחייתו, ומשום כך קליטתו טובה יותר מאשר של שתל עור חופשי".

הניתוח, המבוצע בהרדמה כללית, מיועד למקרים קשים בלבד, כשהמחלה היא בשלב של דימומים קטלניים – מציין ד"ר זוהר. אצל הרוב מתוך 11 המנותחים בשיטה זו עד כה פסקו הדימומים העזים. חלק מן החולים סובלים אמנם מדימומים קלים; אלה נעצרים לפעמים מאליהם ולפעמים בעזרת טיפול רפואי מקומי, אבל – ובזה משמעות הניתוח – „לעולם לא יופיעו אצלם הדימומים הקטלניים, שמרוקנים את החולים מדמם". התקופה הקריטית שלאחר הניתוח נמשכת שנה וחצי עד שנתיים וחצי. רק כעבור פרק־זמן זה יכולים הרופאים לדעת, אם לא צמחו כלי דם חולניים־עוקפים אחרים. רוב המנותחים של „השרון" כבר עברו תקופת מבחן זו.

מתלה עור שנלקח מן הפנים והועבר לתוך חלל האף, לכיסוי כלי הדם המורחבים והמדממים. לאחר קביעת המחלה יעבור החולה ניתוח פלסטי נוסף של האף והפנים.

הזיקנה, עתיד כולנו

תיאטרון

מאת חוה נובק

התיאטרון הקאמרי: „אני לא רפפורט" מאת הרב גארדנר; בימוי היי קיילוס; נוסח עברי דן אלמגור; תפאורה ותלבושות אדריאן ווקס; תאורה אבי צברי

על הספסל בפארק, אבנר חזקיהו (משמאל) ומוני מושונוב

כותבי המחזות האמריקאים מכירים את המרשם ליצירת קומדיות אנושיות, לא עמוקות מדי, משעשעות ומעוררות מחשבה, בעת ובעונה אחת. עובדה זו מוכיחה גם המחזאי הרב גארדנר בקומדיה התורנית של „הקאמרי", „אני לא רפפורט". שני הזקנים, היהודי והכושי, המפתחים ידידות־יריבות מקונה בפגישותיהם על אותו ספסל בסנטראל פארק הניו־יורקי מייצגים את הציבור הגדול של הקשישים, המתקיימים בשולי החברה. הם חיים בחרדה מתמדת ובמלחמה בלתי פוסקת עם סביבתם, אפילו עם הקרובים להם ביותר, על זכותם לחיות את חייהם עד הסוף, לא לאבד צלם אנוש, ולא להפוך לחפץ מיותר בעיני יקיריהם.

הרב גארדנר יודע גם לבנות דמויות: נאט היהודי, בן ה־81, הוא בעל עקרונות ברזל של סוציאליסט פעיל לשעבר המבורך בדמיון פורה, אשר מבלה את זמנו במשחק תפקידים של אנשים שפעם חלם להיות כמותם – טרוריסט או בוגל קובני, עורך־דין מצליח, פסיכיאטר ידוע ומה לא. הוא פורס את חסותו על מידג' הכושי, בן גילו, העובד עדיין כתחזוקן של בית דירות.

על הספסל שלהם בפארק מתפלספים שני הזקנים על חייהם, שוקעים בזכרונות עבר, מוצאים את עצמם בעימות עם אלימות חברת הצעירים, ובכוחות משותפים מנסים לסלק את הפסולת מהחברה בה הם חיים. מלחמה דון־קישוטית כמובן, ששניהם יוצאים ממנה, לא אחת, מרוסים ושבורי עצמות. יחד עם זאת, רוחם של השניים אינה נשברת. דמיונו של נאט מוצא עוד ועוד תחבולות כדי להגן על עקרונותיו, על עצמו, על ידידו ועל כל מי שנראה לו זקוק להגנה ולעזרה. הוא גם אינו חדל מלאמר לכל מי שמוכן לשמוע – הזהרו, אנחנו העתיד שלכם – הזיקנה היא עתיד כולכם!

בתוך התפאורה הנאטורליסטית היפהפיה של אדריאן ווקס מדריך הבמאי היי קיילוס את שחקניו ברייקנות רבה, ומנצל את כשרונם עד תום: כשרונו הקומי המוכר של אבנר חזקיהו והמרץ הרב שהוא משקיע בגילום תפקידו של היהודי הקשיש, מצליחים לרתק את הצופה, לשעשע אותו, לעורר בליבו הרהורים שגם טקסט מעמיק יותר לא היה מסוגל לעורר בהצלחה רבה יותר. גם מוני מושונוב מצליח, במשחקו המדוייק, המלא ניואנסים, לעורר את האשליה הנחוצה לבניית דמותו של מידג', שהיא זקנה מהשחקן בהרבה־הרבה שנים. רק לעתים מודקר מהטונים שלו קולו של איש צעיר, אבל זה קורה רק לרגעים ספורים. יחד מהווים השניים צמד משעשע ונוגע ללב, היודע להתגבר גם על אריכות היתר של הטקסט, הגורמת לעתים ל„כיסים" בקצב ההצגה. אגב, על כל הקושי הזה יכול היה היי קיילוס להתגבר, אך הוא לא עשה זאת. הוא העדיף לתת להצגה את סגנונו הריאליסטי, שהוא גם סגנון הבימוי שקיילוס מצטיין בו ביותר. האם ביקש בכך להדגיש את הקצב האמיתי של הזקנה? יתכן, אבל אפשר היה למצוא לכך פתרון אחר. מה שבטוח, שעבודתו עם השחקנים היתה מוצלחת. גם מגלמי התפקידים המשניים עושים על פי רוב עבודה טובה – איציק סיידוף, בתפקיד ראש ועד הבית בו מועסק מידג', יעקב כהן ויונתן צירצי בדמויות הצעירים האלימים ואהובה יובל כבתו הדאגנית של נאט.

אין ספק שהצגה זו תהיה לשלאגר ותוכיח שגם כשמעלים „הצגת קופה", אפשר לעשות זאת מבלי לגלוש אל יצירות סריוויאליות שמטרתן רק לשעשע. אפשר להצחיק ואגב כך גם לומר משהו.

מנסה להיוולד מחדש

ראיון

תקליטה האחרון נמכר עד היום בכ־30 אלף עותקים; מסע ההופעות הארצי, מתחיל להראות סימני התאוששות. גלי עטרי מדברת על שינוי,על הפקת לקחים. במקביל היא עסוקה בליקוט חומר לאלבום הבא

מאת אדר אבישר

– **חזרת לאחרונה מהופעות באירופה. אין לך דחף לנסות ולפרוץ החוצה, במיוחד לאחר טעם הזכיה באירוויזיון?**

בכדי לפתוח בקאריירה בין־לאומית חייבים לשבת תקופה ארוכה בחו"ל. אי אפשר לנהל קאריירה כזו כשלט־רחוק מהארץ. באנגליה למשל, ישנו פרדוכס: אם אתה לא מגיע לפתוח למקום ה־30 במצעד אתה לא יכול לקבל רשיון עבודה, אך איך אפשר להיכנס למקום ה־30 אם אתה לא עובד באנגליה? נכון שהצלחה של „הללויה" היתה אמורה לסלול עבורי את הדרך, אבל מי שהיה אחראי על הקאריירה שלי אז, פשוט עשה שגיאות איומות והחמצות. הארוויזיון בו השתתפתי היה לדעתי האחרון ששמר על איכות כלשהי, אך יחד עם זאת אני חייבת להדגיש שלדעתי זו האפשרות היחידה להגיע לקהל בחו"ל.

– **במהלך השנים נוצרה לך תדמית שלילית אצל מבקרי המוסיקה בארץ. פתאום את מרציאה תקליט בעל גוון אישי שמתקבל היטב.**

השינוי הוא שילוב של קשר חזק יותר שיש לי עם החומר שבתקליט ובמקביל עליה בבטחון העצמי שלי כאמנית. הייתי גם יותר מעורבת בהפקה וזה בוודאי משפיע על התוצאה הסופית. בגלל התדמית הלא־כל־כך חיובית, היתה נקודת המוצא נחותה בהשוואה לאמן חדש שיוצא עם אלבום ראשון ומתחיל מאפס. תדמית שלילית זה דבר שקשה מאוד לנפץ. מה שאני מנסה לומר הוא שאני מסכימה עם חלק מהביקורת שהוטחה כלפי על מה שעשיתי בעבר, אך היום אני עושה דברים אחרים לגמרי. אני עושה דברים שאני שלמה איתם במאה אחוז. אני חושבת שהתקופה החדשה שלי היתה ראויה להרבה יותר תשומת לב.

– **כיצד נוצרה התדמית השלילית הזו?**

למעשה רק כיום אני מודעת לכך שבעצם השתמשו בי ככלי ולא כאמן. כל מיני אנשים דאגו לאינטרסים הפרטיים שלהם ולאו דווקא חשבו על המשמעויות השליליות שעלולות להיות לדבר מבחינתי. יארוסלב יעקובוביץ' עשה תקליט יוצא מן הכלל, אבל זה תקליט של יארוסלב ולא שלי וכך גם קרה עם התקליט שלי עם מתי כספי. לקחו נערה צעירה והציעו לה הצעה שקשה לסרב לה: הלבישו עליה מפיק וכותבים. התוצאה היתה רחוקה מאוד ממה שבעצם רציתי שייצא. אני מאשימה את עצמי בחוסר נסיון. גם שלמה ארצי התחיל בתור זמר להיטים וניסה להגיע למכנה המשותף הרחב ביותר. רק לאחר הרבה זמן הוא הבין שזה לא המקום שלו.

– **איך משנים תדמית?**

מתחילים להיות אמיתיים, לבצע את מה שאוהבים באמת. בחרתי לתקליט קו פשוט, מאחר שגם בחיי האישיים אני טיפוס מאוד פשוט. ככל שאני מרבה להופיע עם החומר החדש אני רואה שהאולמות מלאים יותר. זו התקדמות איטית אך יציבה. הרגיזו אותי הכותרות בעיתונים שהכריזו על כשלון המופע. מי שכתב על כך שהופעתי בפני אולם ריק, היה בהופעת הרצה באולם ענק בכרמיאל. סולו (יורמן), המנהל האישי שלי, אומר שכל יום אנחנו מוכרים כמאה תקליטים, וזה מאוד מעודד. אני מרגישה בשינוי מהותי ביחס הקהל אלי וזו הרגשה כאילו נולדתי מחדש, כמו מפגש ראשון עם קהל חדש, מפגש ראשון עם הבמה והכי חשוב, מפגש ראשון עם עצמי כאמנית.

– **לאחר כמה שבועות של „התנפלות" עיתונאית, עם צאת תקליט חדש, מפסיקים לכתוב עלייך, אלא אם כן את יולדת תינוקת...איך את מרגישה עם זה?**

אני מרגישה הקלה עצומה. אני לא „מתה" על ראיונות עיתונאיים, בפרט כשרוב הכתבים בארץ מתעניינים יותר בשאלה עם מי אני הולכת לישון, בטענה שאדם מפורסם חייב לשלם בחיסוס בחייו הפרטיים כמס על הפירסום. יש בארץ תופעה של עיתונאי בידור משועממים שמחפשים סקופים קטנים לכתוב עליהם. לזוגות מסוימת נולד תינוק אז כל המדינה נמצאת בחדר הלידה שלה, וזמרת אחרת לא רוצה למסור את שם החבר שלה, אז יוצאים בכתבות תחקיר. לכמה כתבים יש באמת רקע או הבנה במוסיקה?

– **לאן את רוצה להגיע בעצם?**

אני רוצה להגיע למצב שבו אוכל להביע את עצמי בצורה מוסמלית. יש לי הרבה שיחות עם עצמי בנידון. אני חותרת להגשמה עצמית, משהו שנמנע ממני במשך כל השנים האחרונות. אני רוצה גם להגיע למקסימום פתיחות עם עצמי ועם הקהל שלי ולא מדובר רק על הצד האמנותי. למעשה, אני עובדת על כל הדברים האלה גם בחיים האישיים שלי. בתקליט יש שיר שנקרא „עוד רחוק הסוף" שם אני שרה את המשפט: „עמוק בתוך גופי". כשהייתי באולפן הסמקתי מבושה, היה לי קשה עם זה, כיום אין לי בעיה לשיר שירים כל כך אישיים, תקרא לזה התבגרות או התבשלות.

כרגע אני מריצה את ההופעה, מקווה להגיע ליותר ויותר קהל. אני מנסה להנות מההופעות שלי, זה התנאי לכך שגם הקהל יהנה, ובכדי שאהנה אני חייבת להיות רגועה על הבמה. אני גם חולמת על תקליט שיהיה על טהרת הבלוז ומוסיקת הנשמה הכושית.

רינה שיינפלד, החוגגת בימים אלה 10 שנים לייסוד תיאטרון המחול שלה, שבו לא מכבר עם להקתה מסיבוב הופעות בגרמניה, ותעלה כאן מחדש את היצירה „גלים" (עם שינויים), שהוצגה כבר בארץ שלוש פעמים. אל הרקדנים **שיגל שפרלינג, תמר בורר, תמר פיינגבלט ומרגלית פרי** הצטרפה רקדנית נורווגית, **אינבורג סודנג**, שלמדה והופיעה בפאריס ובאנגליה והצטרפה לא מכבר ללהקה.

„גלים", על פי כוריאוגרפיה של רינה שיינפלד תועלה ב־8 בנובמבר ברחובות, ב־13 וב־30 בחודש במוזיאון ת"א וב־9 בדצמבר באודיטוריום ירושלים.

צרות גדולות בקולנוע „דקל"

קולנוע

מאת יגאל משיח

צרות גדולות בצ'יינה טאון, קולנוע „דקל" ת"א, „מאדי" חיפה, אוריון ים

„צרות גדולות בצ'יינה טאון" הוא סרט משעמם מאוד בדרגת שטות בה מוחלטת שכל נסיון לדון בו ברצינות רק יקנה לו חשיבות שאינו זכאי לה. הבמאי, ג'והן קרפנטר, עשה בעבר כמה סרטי אימה מסוגננים, וגם את „הבריחה מניו־יורק", סרט אפוקליפטי מרהיב. שטות זו נראית כמו פליטת קנה; סרט קסמים וקוסמים שהמיסטיקה האוריינטלית שלו נרקמה סביב הבריכה בבורלי הילס על ידי צוות מתוות מקומי. הגיבורים מתרוצצים במרתפי צ'יינה טאון, מחפשים ירוקת־עין שנחטפה בידי מתושלח דמוני שחשק במציצת דמה, ומדברים הרבה שטויות ברמת אחד מ„חסמבה" האחרונים.

יתאכזבו גם כל חובבי תגרות הקרטה. התנועה מהירה מדי, והכל קורה קרוב מאוד אל המצלמה (טעות בימוי חמורה). במקום קרבות חרב ומקל נראים כל קטעי הפעולה כאילו תקע מישהו תחת חוטמך את המאוורר. קרט ראסל, גיבור „בריחה מניו־יורק", מופיע הפעם בתפקיד שלומיאל קשקשני, דמות המתאימה לו כפי שהיתה מתאימה דמות הקולנול היגנס לארנולד שוורצנגר.

אגב, המהומה בקולנוע „דקל" בתל אביב, בערב בו צפיתי בסרט, היתה רבה מאשר זו על המסך וללא ספק מעניינת יותר. „מהומה רבה בצ'יינה טאון" נראה על המסך הרחב כמו „קולנוע אפל", לא בגלל סגנון הצילום, אלא בגלל פגמיה המרגיזים של מכונת ההקרנה. תופעה זו לא היתה חדשה לאנשי בית הקולנוע. יצאתי אל הסדרן, והוא, שכנראה כבר נמאסו עליו טרוניות ערב זה וקודמיו, פתח בצריחות הסטריות: „זה הסרט ואי אפשר לשנות את זה. אם הייתי מבקש ממך לעשות אותי יותר צעיר היית יכול? גם המקרין, שאתו הניח לי הסדרן לדבר באינטרקום, צווח כמה מלים בוטות, הציע לי להתאונן אצל ההנהלה וסגר את המכשיר.

„כרמן" חד פעמי

מפתיע לגלות שדווקא לקראת סוף המאה ה־20, המשוכללת והממוחשבת, חוזרת ותופסת האופרה מקום גדל והולך בליבם של צרכני התרבות. סרטי אופרה, הפקות מקומיות ומיובאות, מלאות וחלקיות, עולות גם על במותינו. ההזדמנות הקרובה להתענג, תינתן לחובבי האופרה ביום רביעי השבוע (בבנייני האומה, 20:00), כאשר התזמורת הסימפונית ירושלים – רשות השידור, תעלה בביצוע חד פעמי את האופרה האחרונה והנודעה ביותר מבין השמונה שכתב **ז'ורז' ביזה**: „כרמן". מפעל הסיגריות לא ישוחזר על הבמה, שכן מדובר בבימוי חלקי בלבד, אך המנצח הבריטי **דוג'ר נרינגטון** (לשעבר המנהל האמנותי של בית האופרה מקנט), והבמאית הבריטית **קיי לורנט**, ידאגו לחפות על חסרון זה.

בתפקידים הראשיים יהיו זמרי־אופרה ידועים, גם כן בריטים: **סינטיה בוכאן** (כרמן) **ראמון רמדיוס** (דון חוזה), **צ'רלס ניילור** (אסקאמיליו), **כריסטופר אדאמס** (דאנקאירו) ולצדם – סולנים ישראלים בראשית דרכם האופראית: **רעיה זוסקינד, רות תבור, מריאן פראגר, סורין סמיליאן, לואי גראב ודפי פרידר.**

תשתתפנה גם שתי מקהלות ישראליות: המקהלה הקאמרית שליד האקדמיה על־שם רובין בירושלים (בהדרכת אהרון חרל"פ) ומקהלת „נערי ירושלים" שליד קונסרבטוריון רון־שולמית בירושלים (בהדרכת יונתן לסר).

תקליטים/פופ

זהו זה

„This is This", „תחזית מזג האוויר". 57052־1, תוצרת סי.בי.אס.

זהו זה ולא אחרת. לחיצת היד לפרידה שבין ג'ו זאוינול לוויין שורטר שעל צידה האחורי של העטיפה מסמן סופה של להקה גדולה ו„זהו זה" מסמן שלא היה זה רגע אחד מוקדם מדי. נכון הוא שהזבל ש„תחזית" משליכים, מריח טוב יותר ממה שהרבה מהמזיעים במועדוני הג'אז מנסים לרקוח כראוי למאכל, אבל זו גם אינה סיבה לפתוח בזה מסעדה. המשל המוזהר הזה בא לומר שכל מילה שלא תיכתב לא תשנה את קצב הריצה של „שרופי" הלהקה לחנויות, אך מי שלא חייב, ראוי לו שיזכור את הלהקה בגרולתה, כיוון שעם התקליט הזה קל מאד לשקוע בקומה. למשל בקטע הנושא את השם האירוני „עידכון" נמצא מהלכים מלודיים מפתיעים מאוד, אך צפויים מזאווינול, קו בס מתרוצץ המעורר השתאות, אך לא אצל מסורת הבס של „תחזית" וכך גם עבודת המצילות האינטנסיבית ועוד הפתעות צפויות ממין זה. אפשר היה לכתוב שהתחזית היא ללא שינוי לעונה זו, שפושר ובעיקר יבש, אבל, הנה, נמנענו מחכמות מהסוג הזה.

טובים השניים

„נקמה". יוריתמיקס. PL 71050, איסטרוניקס

העיניים של הפופ מעט מוזרות שם על העטיפה. לידה עומד מה־שמו, מכופתר עד גרוגרת, מדובלל כרגיל. השאר הוא המשחק הרגיל. לה יש שיער קצר ולו ארוך. לו יש עגילים, לה אין. לו יש זקן ולה אין. ימים רבים חלפו על הפנים המושלמות האלה הסמרטוט שאיתה מאז „חלומות מתוקים" ועל אף שהם התקדמו ללא הכר (כמעט) מוסיקלית, קשה להצביע על שינוי כיוון מהפופ המבוצע כהלכה של ההתחלה. דייב סטיוארט היה לאחד המפיקים המבוקשים, אוטודידאקט שהצליח להשתלט על מכמני האולפן המודרני והוליך את משתמשיו לסטנדרטים חדשים בתחום הפקת הפופ. אני לנוקס, לעומת זאת, המשיכה בשלה, כלומר להיות יפה ולא לשתוק. ההבדל הוא שהיא רוקדת לבדה רק בסרטוני הוידאו. המשמעות של סטיוארט גדולה מאוד, כיוצר וכמפיק. בפנתיאון הפופ לא יזכרו אותו בגלל מקוריותן של יצירותיו, או נגינתו הווירטואוזית. אם זכרו יהא ברוך יהיה זה דווקא בשל עבודתו בצד השני של זכוכית האולפן, כמו שאומרים בוידיו.

„גם האהבה" שכאן דומה להפליא ל„True Blue" הוותיק. „אני זוכרת אותך", החותם את התקליט העטוף היטב הזה, הוא שיר שג'ניס איאן היתה מכניסה לתקליט שלה לפני 13 שנים בלי להרגיש שלא היא כתבה אותו. העיבוד הוא שוב שמציל את הצמד מסקילה. התקליט מלא רעיונות, שונה בתכלית מקודמו, שניקה את הבריטים החוורורודים האלה מתסביך הצבע שלהם. הם התפנו כעת לעשות סתם פופ עשוי טוב. שהיא יפה, הזכרתי?

ספסופ

„Inside Out". בילי אושן. 26903, תוצרת סי.בי.אס.

הוא מופיע בלבנון בין ג'רי פאול ל„סופר בוק", ואת אומרת שהוא באמת לא יכול להרגיז אף אחד. מרווין גיי, למשל, לא יכול היה להשתבץ שם. ב„אדמה רוח ואש" היה הצבע המיוחד של קולו הגבוה התבליל האקוסטי. כאן, עם התגבורת של גדולים במדרך גדול של טיל קולינס (מי שהפיק את תקליטו הקודם), ג'ף בק, עומר הכים, ריי פארקר הבן, ג'ורג' דיוק ונייל רוג'רס (מפיק התקליט הזה), זה יכול היה להיות תקליט מרתק. אבל לא, בסך הכל מדובר בתוצר משמים למדי (אם כי באי „סוטס" התל אביבי ודאי יחלקו). ברגעים האקסטטיים מרמז בילי למה שהוא יכול לעשות עם חומר מרתק יותר.